

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A háboru tartama alatt hetenként egyszer jelenik meg.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagjai a tagsági díjon felül évi 20 K. pótdíj befizetése ellenében kapják.

Nem tagoknak előfizetési díj:

Egész évre 60 K., félévre 30 K., negyedévre 15 K.
Egyes szám ára 1-20 K.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanácsa felügyelete alatt:

Főszerkesztő és kiadási felelős: Rubinek Gyula az OMGE igazgatója.
Felelős szerkesztő: Szilassy Zoltán.

Szerkesztőség:

Budapest, IX., Köztelek-utca 8.

Kiadóhivatal:

Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.

Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE KÖZLEMÉNYEI.

Felhívás az OMGE tagjaihoz!

A nyomdai költségek és papírárak rendkívüli emelkedése folytán igazgató-választmányunk folyó hó 2-án tartott gyűlésén elhatározta, hogy a folyó évi évkönyvet csak azoknak az egyesületi tagoknak fogja megküldetni, akik az évkönyv megküldését kifejezetten kívánják.

E határozat alapján felkérem az egyesület tisztelt tagjait, szíveskedjenek folyó évi november hó 1-ig az egyesület titkári hivatalával, egykoronás postabélyeg beküldése mellett közölni, hogy a folyó évi évkönyv megküldését kívánják.

Igazgató.

Háborus tagdíjpótlék a „Köztelek” lapért 1919-ben.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgató-választmánya október 2-iki gyűlésén elhatározta, hogy a papír- és nyomdai áraknak a háboru előtti árakhoz képest már eddig is közel nyolcszáz százalékos emelkedése következtében annak kimondását javasolja az idej rendes közgyűlésnek, hogy

1919. január 1-től fogva a háborus viszonyok további tartama alatt az egyesület tagjai közül a „Köztelek” lapot csak azok kaphatják meg tagilletmény gyanánt, akik a lap küldéséért rendes tagdíjukon felül 20 (husz) korona háborus pótdíjat fizetnek be legkésőbb jövő évi január haváig az OMGE pénz-

tárába. Aki ezt a háborus tagdíjpótlékot 1919. január haváig be nem küldi, egyéb tagsági jogainak élvezetében megmarad ugyan, de a „Köztelek” lapra az 1919. év folyamán nem tarthat igényt.

Felkérjük tehát teljes bizalommal és kivétel nélkül az OMGE minden egyes tagját, szíveskedjék legkésőbb folyó évi december 31-ig jövő évi tagdíjával, illetve alapítványi kamatával együtt tagdíjpótlék címén még külön 20 koronát beküldeni, mert különben a „Köztelek” lap címére való küldését 1919. január 1-én kénytelenek voltunk megszüntetni.

Igazgató.

A „Köztelek” előfizetési díja 1919-re

az OMGE igazgató-választmányának október hó 2-iki határozata folytán:

egész évre	60	K.
félévre	30	„
negyedévre	15	„
egy hónapra	5	„
egyes lapszám ára	1-20	„

Ezenkívül a magas lapelállítási költségekre és az egyre fokozódó papírhiányra való tekintettel 1919. január 1-től fogva csakis azok számára nyomtatjuk és küldhetjük a „Köztelek” lapot, akik előfizetési díjukat legkésőbb f. évi december 31-ig beküldik a „Köztelek” kiadóhivatalának (Budapest, IX., Üllői-út 25.).

Igazgató.

Nyilvános nyugtázás. (XXVIII.)

A mezőgazdasági lakosság köréből hősi halált haltak özvegyei és árvái segítőalapjának gyarapítására ujabban a következő adományok folytak be:

Országos Központi Hitelszövetkezet az 1918. évre	10.000 K.
Sárosvármegyei Gazdasági Egyesület gyűjtése: Piller Kálmán 700,—, Ardó Alfréd 300,—, Kirchmayr Vilmos 180,—, Koós Béla 50,—, Hartmann Samu 20,—, Gelman Sándor 10,—, Fränkl Ignác 30,—, Péchy Elek 200,—, Pir Dezső 200,—, Glück Mór 120,—, Schwarcz Leó 100,—, Schwarcz Izsó 100,—, Bujánovics Gyula 200,—, Meliorisz Kálmán 100,—, Vengerszky Hugóné 100,—, Korach Imre 100,—, Galée Marcell 100,—, Görög Arthur 40,—, Pickler Bezsó 100,—, Péchy Zsigmond 200,—, Onódy Pál 30,—, Körtvélyesi Aladárné 20,—, Klein Kornél 20,—, Lefkovits Mór 100,—, Gottlieb és Weisz 50,—, Berzeviczky Béla 40,—, Kőszeghy Sándor 50,—, Péchy Imre 100,—, Hedry Géza 200,—, Semsey Ottó 10,—, Bánó Dezső 50,—, Lechmann József 30,—, Roskoványi Miklós 30,—, Bánó Aladár 50,—, Vízny Domokos 20,—, Györy Samu 100,—, Ghillány-alapítvány 200,—, Ficker Ferenc 50,—, Landsmann Márk 10,—, Böhm Mór 30,—, Hódossy Sándor 100,—, Pulszky Imre 200,—, Salamon Géza 1000,— K., összesen	5570,—
Veszpremi Gazdasági Egyesület gyűjtése: Veszprém város polgármesteri hivatala Veszprém 200,—, Zichy Béla gróf nagybirtokos Nagyráznony 2000,— és dudari körjegyzőség gyűjtése Dudar 914,— K., összesen	3114-08
Községi előjáróság gyűjtése Gödöllő	2500,—
Hitelszövetkezetek adománya: 200 K-t adományoztak: Perbenyik és vidéke, Máca és vidéke és Tarcsali, 100 K-t adományoztak: Cigándi, Lelesz és vidéke, Nagykövend és vidéke, Tolcsvai és Töketeres és vidéke, 80 K-t Bodrogszerdahelyi és vidéke és Varranói és vidéke, 50 K-t Homonna és vidéke és Örmező és vidéke, 40 K-t Herceghuti, Királyhelmei, Nagyroványi és vidéke és Taktaszabadi, 30 K-t Mezőlaborci és Mezőzombori, 20 K-t Szinna és vidéke és Taktaharkányi, 10 K-t Butka és vidéke, összesen	1590,—
Csatkai gazdák társaságától	662-10
Bársonyos község gazdától	454-50
Kismartoni járás főszerelő gyűjtése	445,—
Főszerelő gyűjtése Zirc	487-30
Raposvári járás főszerelő gyűjtése	394-90

Géphajtásos darálókat, tengerimorzsolókat, csöves-tengeridarálókat szállít, míg a készlet tart, a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete
Budapest, V. kerület, Alkotmány-utca 29. szám.
Eladó földbirtokok, bérbeadó gazdaságok és jelzálogkölcseknők közvetítése.

Járásí főszolgabíró gyűjtése Szinna	325	K.
Kerekeleki község gazdáiól	308	"
Cserépfalui Fogyasztási Szövetkezet	300	"
Puhói járásban létesítendő hadiözegek és árva segélyező alapja javára	262	"
Pomázi járásí főszolgabíró gyűjtése	260	"
Főszolgabíró gyűjtése Zirc	210	"
Andrássy Sándor Budapest	200	"
Beniczky Ádám Zsámbok	200	"
Schell Ferenc báró Zsámbok	200	"
Andrássy Sándor Budapest	200	"
Járásí főszolgabíró gyűjtése Kaposvár	160	"
Kostyalik Kajetan Nagytevel	100	"
Brück Ede dr., Pa-Marialak	100	"
<i>Ódva községi előjáróság gyűjtése: Staub Armin 25,—, Staub Sándor 25,—, Borsos József 25,—, Bacskir János 25,—, összesen</i>	100	"
Fogyasztási Szövetkezet Onga	50	"
Gödros és Ordasfalva községek gazdái nevében	50	"
Ujcsanálási szövetkezet	40	"
Tiszaberecei előjáróság gyűjtése	40	"
Főszolgabírói hivatal gyűjtése Zirc	30	"
Borsodnádasi közs. előjárósága gyűjtése	29 50	"
Kázonaleszki járásí főszolgabíró Csik-szentmárton	23 30	"
Magyarvistyai Fogyasztási Szövetkezet	27 52	"
Fogyasztási Szövetkezet Erdőkövesd	25	"
Körjegyzőség Alsógyertyán	21	"
Lángos János Pónik	20	"
Csaca község gyűjtése	20	"
Teszelszky Antal dr. Puhó	20	"
Foktői előjáróság	20	"
Beniczky Sándor Magyarsas	10	"
Neumann H. Csaca	6	"
Taub Emil Csaca	6	"
Csalafelapi Fogyasztási Szövetkezet	5	"
Miskovszky András Puhó	2 38	"
Ifj. Tóbiás Gyula Kessa	2	"
Puhói r. k. iskola könyvtára	1 83	"
Összesen:	28,226 70	K.
Huszonhetedik kimutatásunk eredménye	1,447,231 52	K.
Eddig befolyt adományok összege	1,475,458 22	K.

MOST JELENT MEG!

MEZŐGAZDASÁGI ÚTMUTATÓ

különös tekintettel a mező gazdálkodással leggyakrabban kapcsolható melleszámokra, hibákra és azok orvoslásának módjaira. I. kötet: Növénytermelési kérdések. Ára négyezer forint. II. kötet: Állattenyésztési kérdések, gazdaságok vezetése. Ára négyezer forint. III. kötet: Állattenyésztési kérdések, gazdaságok vezetése. Ára négyezer forint. Összesen 12 000 K. A két kötet együttes ára négyezer forint.

Egyről-másról.

(Rohanó események. — Hadiárva gazdasági nevelése. — A zöldségkivitel akadályai. — Második kiadású husz koronás bankjegyek. — Az 1919. évi egyenes adók kivétele. — A harcéri felmentések korlátozása. — A lakkező árszabása. — Lakkok, festékek és egyes vegyszerek tájékoztató ára. — Fatahu papucsek szállítása. — Az erdészeti oklevelek minősítő hatálya. — Állami szőlővesszők és szőlőtörzsek eladása. — A nemesített vetőmag forgalma. — Cirok és muharmag vásárlása. — Zsákok. — Új közéletmezesi rendelkezések.)

Rohanó események.

A háboru folyamán nemzetek és országok súlyosabb megpróbáltatásokon estek át, mint Magyarország és létükben még sinesenek megingatva. Itt van Belgium, itt van Szerbia példája, amelyeken ismételtén átázolt a háboru minden veszedelme, irtózata és pusztítása és ma mégis nemzeti létük és fennállásuk biztosítva van. Mi még nem ismerjük közvetlenül a háboru borzalmaait, nem ismerjük annak pusztításait az ország testén; csak a nemzet teste vonaglik a sok vérvesztéstől, de az ország a háboru rombolásaitól még szabad. Minden rendelkezé-

sünkre álló eszközzel oda kell tehát törekednünk, hogy ettől a pusztulástól hazánkat megmentsük.

A háboru elvesztettük, le kell vomunk tehát annak minden következményét és ha ezt megteszük, akkor meg is kíméljük hazánkat a háboru felesleges pusztításaitól. Nincs ember Magyarországon, aki a hékét ne kíváná akkor, amidőn a háboru folytatása, meghosszabbítása egyegy nappal is halálös vétek a nemzettel, annak jelentékenyen megfogyatkozott erejével szemben. Ha Wilsonnal — aki nyilvánvalóan mesterségesen huzza a háboru — sürgösen meg egyezni nem tudunk, akkor forduljunk az elleneseg hadseregek vezetőihez. Ez a fegyverszünet kieszközölésének legegyszerűbb és legrövidebb módja. Reménytelen harcok folytatásának nincs értelme, de nagy a veszedelme akkor, amidőn haláraink veszélyeztetve vannak.

Ma a jelszó gyors béke és minél gyorsabb visszatérés a békés gazdálkodásra, hogy pótolhassuk az elvesztetteket. De a legfontosabb, hogy ne veszítsük el nyugalomunkat, ne inogjon meg bennünk a hit, Magyarország a háboru gazdasági hátrányait rövidesen ki fogja heverni. Most, amidőn Magyarország politikai életéből a közjogi ellentétek végre teljesen kiküszöbölődtek, reméljük, hogy parlamentünk a gazdasági élet égető problémáinak a megoldására veli egész munkásságát és erejét, amikor is a parlament összes idejét a magyar gazdasági élet felvirágozására irányuló áldásos tevékenység töltheti be.

Magyarország gazdasági jövőjében feltétlenül bizhatunk. A közel jövő azon államok gazdasági életének kedvez, amelyek elsősorban mezőgazdasági államok és ahol a gazdasági élet folytonosságát a háboru meg nem szakította. A magyar mezőgazdaság, ha mással nem, ezzel mindenesetre dicsekedhetik, mert a mezőgazdasági munka folytonossága meg nem szakadt, Magyarországon minden talpalatnyi föld hivatását szolgálja és ha fogyott erővel is, de fokozott buzgalommal igyekszik a magyar gazda a mezőgazdasági termelés folytonosságát biztosítani. A békekonjunktura a mezőgazdasági termelésnek fog kedvezni. Minden körülmény a mezőgazdasági termények kitűnő értékesítését látszik biztosítani.

Teljesen kiürült a világpiac, kiürült minden magánháztartás kamrája és valóban méhósággal fogja a fogyasztás keresni a mezőgazdaság terményeit és ez az állapot hosszú időközön át így lesz, mert amíg keleti versenytársaink mezőgazdasága új életre kel, amíg a vasuti és hajózási tarifáknak mai hihetetlenül magas díjszabása csökkenthető lesz, addig a magyar mezőgazdaság feleslegei nagy áron lesznek Európa piacain értékesíthetők és az ilyképp szerzett jövedelmek Magyarország lakosságának iparcikkifogyasztóképeségét is jelentékenyen növelni fogják.

A fogyasztóképeség ezen emelkedése, háborus iparunknak anyagi megerősödése, az ugyanez magas szállítási tarifák, a külföldi ipari versenyképességének esökkenése mind oly tényezők, amelyek a magyar ipar nagyarányú fejlődésével bizatnak a békés idők bekövetkeztével, még pedig elsősorban annak az iparnak a fejlődésével, amelynek nyersterményeit a magyar mezőgazdaság szolgáltatja. Nincs kizárva, hogy elleneségeink az ipari nyersanyagszolgáltatást a háboru után is megnehezítik hosszabb vagy rövidebb időre, hogy iparukkal a mi hasonló iparunk keletkezését és fejlődését megakadályozzák. Az entente ilyen intézkedése bennünket

hidegen hagy, mert ha mi csak azt az ipart tudjuk helyreállítani, amely a mi mezőgazdaságunk szolgáltatta nyersterményit tudja iparcikké feldolgozni, már akkor is olyan ipari fejlődésről számolhatunk be, amely a nyersterményfeleslegeinknek jelentékeny részét képes feldolgozni és illetve elfogyasztani.

A rohanó események közepeite tehát nem szabad elveszíteni hidegvérünket sem mezőgazdasági, sem politikai téren. Magyarország mezőgazdaságának őserője elegendő ahhoz, hogy az országnak biztos gazdasági jövőt, nyugodt anyagi fejlődést biztosítson. Az ország integritását veszélyeztető nemzetiségi törekvésektől pedig szintén nem kell megijednünk, bármit kúrtóljenek is ellenfeleink, bizonyosra vehetjük, hogy nemzetiségeink túlnyomó többsége nép-szavazás esetén nem fog elszakadni az országtól, abban az esetben természetesen, ha részükre nyolvük szabad használatát, kulturájuk szabad fejlődését kilátásba helyezzük.

Mindnyájunknak hazafias kötelessége, hogy akinek ez módjában áll, nemzetiségeinket világosítsa fel a készülő eseményekről; törvényhozásunk alkossa meg a nemzetiségek jövő jogállását biztosító törvényeket és akkor nem kell megijednünk a béketárgyalásoktól és azok következményeitől, mert lesz alkalmunk a veszélynek szembe nézni és az igaz népakaratot kifejezésre juttatni. Ha pedig a közjogi ellentétek eltűntek, ha pedig a nemzetiségekkel a félreértések kiküszöbölésével mint teljesen egyrangú polgárai e hazának, vállvetve együttműködhetünk az ország gazdasági felvirágozásán, akkor nyugodt lélekkel bizakodhatunk abban, hogy az el is fog következni.

Hadiárva gazdasági nevelése.

Az Országos Hadigondozó Hivatal a hadiárva gazdasági irányu nevelésének kérdésével is foglalkozik, miután sok olyan hadiárva van, akiket hajlamuk vagy a reájuk váró életkörülmények mezőgazdasági foglalkozásra utalnak. Kétségtelen érdeke a mezőgazdaságnak is, hogy a hadiárvaiból a termelő munka számára hasznos tényezőket neveljünk s ezzel is pótolni igyekezzünk a gazdák és a földművelők nagy vérvesztését.

A gazdaságilag kiképzendő hadiárva nagyobb részét már létező szakoktatási intézményeinkben lehet elhelyezni, ezek mellett azonban a Hadigondozó Hivatal a rendelkezésére bocsátott alapítványok és telepek felhasználásával külön intézményeket is létesít. Így a „Köztelek” már hírül adta, hogy Ikerváron (mintegy 80 férőhelylyel) su hadiárva részére hároméves középfoku iskola létesül, főleg kereskedelmi kertészetre berendezve. Budapest-Pasaréten (45 férőhelylyel) középfoku kertészeti és háztartási iskolát nyitnak meg hároméves tanfolyammal 16 éves leány hadiárva részére. Margittigeten pedig (Pomáz és Csobánka mellett) 60 férőhelylyel alsófoku kertészeti és háztartási iskolát rendeztek be, kétéves tanfolyammal, legalább 12 éves leány hadiárva részére.

Egyelőre ez a három iskola nyílik meg a Hadigondozó Hivatal fennhatósága alatt. Ujabb intézményeket is létesíteni kíván a Hadigondozó s erre a célra a földművelésügyi miniszter több telepet rendelkezésére bocsát. Ezek között van a kecskeméti Miklós-telep, mely eddig vincellériskola céljaira szolgált. A telep Kecskemét város tulajdona s a város is készséggel hajlandó átengedni a telepet hadiárva szőlészeti és kertészeti oktatásának céljaira. Itt (40 férőhelylyel)

300 „AVANCE” MOTOREKÉ

nyert 1916 óta elhelyezést a monarchiában, ami ezen gazdaságos és sokoldalú szántógép hivatóságának legjobb bizonyítéka.

Ezidőszertint raktárunkból azonnal szállítható!

Részletes árajánlattal szolgál.

Bächer Rudolf—Melichar Ferenc.

Magyarországi vezérképviselő: **Szűcs Zsigmond,** Budapest, VI., Teréz-körút 26. szám.

alsófoku iskolát fognak szervezni fiu hadiárvának. Kun Béla államtitkár, az Orsz. Hadigondozó Hivatal elnöke és Krolopp Alfréd gazd. akadémiai igazgató kitünő érzellemmel dolgoznak a hadiárva iskolaprogramján, melybe e sorok írójának, mint az OMGE megbízottjának, is alkalmat nyílt betekinteni. Az igyekezet általában olyan iskolák létesítésére irányul, amelyek az életet a hadiárva kiképzése után is hasznosan szolgálhatják.

Sajnos, az élet gyakorlati igényeit ma létező szakiskoláink nem elégítik ki. A középfoku mezőgazdasági szakiskolák tökéletesen hiányoznak. Mint már e helyen is számtalanszor rámutattunk, a földművelésiskola és a gazdasági akadémia között nincs átmenet, minél fogva az 50—100—200 holdas kisközépgazdáknak nem áll rendelkezésére olyan szakiskola, mely kellően megalapozott általános ismeretekre építi a szakképzést és amellett, hogy mélyíti a gazdasági tanítást, a polgárok társadalmi becsvégyának is megfelel. Erre a célra a négy középiskola fölé emelendő hároméves gazdasági tanfolyam kínálkozik legalkalmasabbnak. Effele kisközépgazdák középiskolát Kecskemét városa már régóta kíván; ugyancsak ez a kívánság merült fel Debrecen városára és Torontál vármegye részéről s ha végigmegyünk az országon, a mezőgazdasági jellegű városoknak egész sorozatát találjuk, ahol a gazdasági középiskolát szükségesnek vallják s ennek létesítése érdekében áldozatoktól se riadnának vissza.

A gyakorlati életnek ezzel a szükségletével annival inkább számolnia kell a Hadigondozó Hivatalnak, mert több helyen felmerült az a kívánság, hogy a gazda hadiárvaikat gazdasági középiskolákban kellene elhelyezni. Sokan lévén közöttük olyanok, akik a földművelésiskolával nem érik be és érdekeiknek az felelne meg legjobban, ha lehetőleg rövid szorgalmi idő alatt megszerezhetnék a korszerű és sikeres gazdálkodáshoz szükséges ismereteket. A hadiárvaikat ezt az igen általános művelődési érdekét Kecskemét város kitünő polgármestere is annyira felismerte és magáévé tette, hogy feljuttatja a városnak azt a mozzalmát, mely Kecskeméten egy gazdasági középiskola létesítésére irányult. A helybeli alig látogatott földművelésiskola aránylag kevés költséggel átszervezhető és kiválóan alkalmas. Ugy értesülünk tehát, hogy a város megkeresi a Hadigondozó Hivatalt, hogy a környékbeli gazda hadiárvaik számára gondoskodjék középfoku gazdasági iskoláról, a kecskeméti földművelésiskola megfelelő átszervezésével.

Ez a kívánság az Orsz. Hadigondozó Hivatalnál nyitott ajtókra fog találni, mert a Hivatalnak programmszerű igyekezete, hogy a hadiárvaik neveléséről a középfokot is gondoskodjék, amint ezt a kertészeti oktatás terén lkervártott már meg is szervezte. A Hadigondozó Hivatal bizonyára meg fogja tenni azt, ami buzgalomból és anyagi erejéből telik.

Igazában azonban a gazdasági szakoktatás szervezése és fejlesztése a földművelésügyi miniszterhez tartozik s elsősorban ő rá vár az a feladat, hogy a közönség által sürgetett gazdasági középiskolákat életre hívja. Tudomásunk szerint a földművelésügyi minisztériumban a gazdasági szakoktatás nagyobb szabású reformálására készülnek és bizonyára igazságtalanok volnának Dubravszky államtitkár iránt, ha fel nem tennék róla, hogy a gazdasági középiskola kérdéseivel is behatóan foglalkozik; sőt reméljük, hogy ennek az égetően szükséges iskolatípusnak ő lesz a megvalósítója. E tekintetben a leg-

csekélyebb bizalmatlanságra sincs okunk. Csak arra kérjük a földművelésügyi minisztériumot, oldja meg gyorsan a kérdést s néhány erre alkalmas földművelésiskolát szervezzen át mielőbb gazdasági középiskolává, módot adván a Hadigondozó Hivatalnak arra, hogy az ő szak-szerű vezetése és ellenőrzése alatt álló iskolákban helyezhesse el a hadiárvaikat. Nemcsak a hadiárvának tesz ezzel szolgálatot a földművelésügyi minisztérium, hanem a gazdaközönség széles rétegének is régi és jogosult vágyait elégíti ki.

A zöldségkivitel akadályai.

Zöldségfelékből tultermelésünk van, ami annyit jelent, hogy a zöldséget ma maximális áron a belföldön eladni nem lehet, sőt a zöldségfelék legnagyobb része maximális áron már a külföldön sem helyezhető el. De mégis elhelyezhető volna, ha a kormány a zöldségkivitel nem kötné lehetetlen feltételekhez, illetve ha egyszerűen nem emelne annak gátat. Különösen tündököl ezen a téren a Zöldség- és Gyümölcs-forgalmat Intéző Bizottság, amelynek élén Osztróluetzky Géza, a Közélelmezési Hivatal elnöke áll, aki a tényleges viszonyok minden figyelembevételével nélkül tagadja meg a kiviteli engedélyeket. A szerenese az, hogy kedvező az időjárás és így ideig-óráig lehet tartani az el nem adható zöldséget, természetesen kinn a szabadban, mert ugyan ki van arra berendezve, hogy zöldséget raktározzon. Amint azonban kedvezőtlen idő fog bekövetkezni, akkor sok millióra menő érték fog kinn a szántóföldeken elpusztulni.

A zöldség visszatartásának indoka a főváros olesó élelmezésének a biztosítása. Hát ez már eléggé biztosítva van, mert a zöldség ugyancsak olesó áron kapható. Még olesóbb volna természetesen, ha a főváros minden közvetítőt kizárna és azon az áron hozná forgalomba a zöldséget, amint azt ő beszerzi. A legsürgősebben fel kell hívunk a földművelésügyi miniszter figyelmét erre a körülményre, mert ha a kormány nem teszi lehetővé a zöldségnek a külföldön való értékesítését, akkor nemcsak sok milliót okoz az országnak és mezőgazdaságnak, hanem egyúttal elveszi a kedvét a gazdának attól is, hogy a jövőben zöldséget termeljen. Ez pedig talán mégsem lehet országos érdek és legkevésbé lehet a főváros fogyasztóközönségének az érdeke.

Második kiadású huszkoronás bankjegyek.

A pénzügyminiszter f. hó 21-iki 137.626. számú rendelete értelmében az Osztrák-Magyar Bank f. hó 28-án megkezdte a huszkoronás bankjegyek második kiadásának kibocsátását. Az új bankjegyek még 1913. január 2-áról vannak kelteztve, magyar szövegű oldalukon, jobb oldalt az eszményi fejet magában foglaló mező felülről lefelé kék, zöld és barna színű, az alsó részben levő 20-as szám, valamint az azt övező rozetta ibolyaszínű, a magyar jegyszöveg kék és zöld, a cégjegyzés zöld és barna. Jobbról alul barna színben merőlegesen ez a jelzés van rajtuk nyomtatva: II. kiadás.

Az 1919. évi egyenes adók kivétele.

A pénzügyminiszter 125.200. számú körrendeletével utasította valamennyi törvényhatósági közigazgatási bizottságot és pénzügyigazgatóságot az 1919. évi állami egyenes adók kivételei munkálatainak megindítására. A rendelet 1919. szeptember hó végéig hónapról hónapra előírja

a pénzügyigazgatóságok és közigazgatási bizottságok teendőit. Az adókötelesek és adótárgyak összeírását már 1918. évi november havában kell elvégezni.

A harctéri felmentések korlátozása.

Lapunk múlt számában megírtuk, miként lehet a harctéren levő tisztek vagy legénység felmentését is kérelmezni sürgős mezőgazdasági érdekből. Mint most értesülünk, a hadihelyzet folytán előállott szükség arra indította a hadsereg-főparancsnokságot, hogy a hadrakelt seregnél levő tisztek és legénység felmentését egyelőre teljesen megszüntesse. Kivételt csak olyanokkal tesznek, akiknek felmentését az illetékes hadseregparancsnokság már október hó 14-ike előtt javaslatba hozta.

A lakcipő árszabása.

A kereskedelemügyi miniszter bór- és textilügyi meghatalmazottja a már régebben kiadott 21.546. számú cipőrendelet kiegészítéséül a lakcipőkért követelhető határát is megállapította s az erre vonatkozó rendelet a hivatalos lap folyó hó 20-iki számában jelent meg 96.235. szám alatt. A rendelet értelmében a magasszárú férficipő mechanikai cipőgyárak által gyártotta teljesen lakkbőrből a kicsinyben való eladásnál: szeges cipő 107.50 K., varrott 116.50 K.; félcipő 95 K., varrott 106 K. Magasszárú női cipő 105 K., varrott 114 K., félcipő 95 K., varrott 103.50 K. Részben gép-, részben kézi erővel dolgozó üzemek által gyártott cipő: magasszárú fűzős férficipő, szeges 124 K., félcipő 114 K., magasszárú női cipő 121.50 K., női félcipő 111.50 K. Kizárólag kézi erővel tömegtermelő cipőgyártó üzemek által gyártott cipő: férficipő 144.50 K., félcipő 134.50 K. Női cipő 141.50, 131.50 korona. Kisiparosok által előállított cipők mérték után rendelve, teljesen lakkbőrből: férficipő, varrott 250—230—215 korona, félcipő 235—215—200 korona, női magasszárú 245—225—210 K., női félcipő 230—210—195 korona. Szegestaipu cipő mérték után rendelve, teljesen lakkbőrből, szintén háromféle mértékben: férfi, magasszárú 220—200—185 K., félcipő 205—185—170 korona, női magasszárú 215—195—180 K., női félcipő 200—180—165 korona.

Lakkok, festékek és egyes vegyszerek tájékoztató árai.

A hivatalos lap f. hó 20-iki számában jelent meg az Országos Központi Arvizsgáló Bizottság elnökének 8500. számú rendelete, amely az alábbi tájékoztató árakat szabja meg:

(Az első szám a kereskedői árt, a második szám a fogyasztói árt jelenti kilogrammonként koronában). aszfaltlakk I. 5.20, 7.—; aszfaltlakk II. 3.50, 4.50; bór-fénylakk fekete 17.—, 22.50; brunolin 12.75, 17.50; kopálfénylakk külső 21.50, 25.—; kopálfénylakk belső 20.—, 23.50; kencepótlék 3.25, 3.25; linoleum padlófesték 14.—, 18.50; mázófesték fehér sűrű 7.—, 8.50; mázófesték fehér hígítva 10.—, 12.—; mázófesték színes sűrű 5.50, 6.50; mázófesték színes hígítva 7.50, 8.—; mintafénylakk színes 17.—, 22.50; mintafénylakk színtelen 14.50, 20.—; politurafénylakk 14.50, 20.—; szarítókence 12.75, 17.50; zománccfénylakk fehér 30.—, 34.50; zománccfénylakk színes 19.—, 23.—; angyalvörös porfesték 0.70, 0.90; borvörös porfesték 1.80, 2.—; bárszénbarna 1.20, 1.30; budai föld téglákban 1 kg. 0.40, 0.55; budai föld darabos 0.24, 0.30; bésisfehér 0.42, 0.60; krómsárga 4.—, 5.—; cochenillvörös 4.—, 5.—; diótapác 1.—, 1.40; falizöldek 2.—, 2.50; fenyőkorom 3.—, 4.—; gipsz stukkatur 0.38, 0.50; gipsz alabástrom 0.58, 0.72; hígpir utanzott 6.—, 7.50; horganyfehér, basis koronás 4.30, 5.—; horganyfehér szürke 4.10, 4.70; hegyikréta 0.46, 0.60; krapprózsaszín 3.—, 3.90; kasseli barna 1.—, 1.30; kávébarna 1.—, 1.30; lombzöldek 2.40, 3.—; lakkvörös 3.30, 4.20; litofone 2.60, 3.40; minium ólommentes

EREDETI „DEUL” RÉPARIEMELŐR

még kaphatók:
Bächer Rudolf—Melichar Ferenc

Magyarországi vezérképviselő:
SZÜCS ZSIGMOND,

Budapest, VI. kerület, Teréz-körut 28. szám.

2,20; 3,50; okker közönséges 0,70; 1,10; okker francia imit. 1,30; 1,75; őzbarna 1,—; 1,30; Pompeji vörös 1,20; 1,90; sárga 0,85; 1,20; szatínber sötét 1,—; 1,40; szatínber a la würtzurgi 1,20; 1,80; török vörös 4,—; 5,75; venyige fekete 1,—; 1,40; üvegesragasz 1,80; 2,40; üvegesragasz 1,80; 2,40; sósav 0,35; 1,—; hamuszir 4,50; 5,50; naftalin 1,50; 2,—; csiszolópapír 100 iv 40,—; 50,—; csiszolópapír szemesés 1 kg. 2,75; 3,75; kovapapír 100 iv 100,—; 130,—; üvegpapír 30,—; 36,—.

Cipőkrém. (Az első szám tizenkét tucatanként, a második darabonként jelenti az árakat koronákban.) Bédogdobozban 60-as 100,—; 0,90; 75-ös 170,—; 1,50; 100-as 400,—; 4,—; üvegen 50-es 160,—; 1,40; 100-as 380,—; 3,—; 200-as 540,—; 5,—.

Színesnél 20% felár számítható.
Terpentinpótlékkal gyártottnál az alapárakhoz 80% felár számítható.

Tinta. Antracén prima író-tinta. 1 literes üvegen vagy korsóban 5,—; üvegenként 6,50; 1/2 literes üvegen vagy korsóban 3,—; üvegenként 3,60; 1/4 literes üvegen vagy korsóban (12 db) 12,—; üvegenként 1,30; 1/8 literes üvegen vagy korsóban 0,80; üvegenként 0,70. Fekete író-tinta. 1 literes üvegen vagy korsóban 4,20; üvegenként 5,40; 1/2 literes üvegen vagy korsóban 2,60; üvegenként 3,40. Antracén prima másoló-tinta. 1 literes üvegen vagy korsóban 8,—; üvegenként 10,—; 1/2 literes üvegen vagy korsóban 4,50; üvegenként 5,70 K.

Kékitő. Juno, Korona, Uranus, Hangya, 12 üveg 13,—; üvegenként 1,40; Gloria lapos kékitő, 12 üveg 11,—; üvegenként 1,20 K.

A fentebbi tájékoztató árak joghatályára nézve a 3878/1917. M. E. számú rendelet irányadó, ehhez képest nem büntethető az aránytalanul magas áron való árusítás kihágása miatt (3878/1917. M. E. számú rendelet 28. §-a) az, aki a megállapított tájékoztató ártul nem lépi.

A fentebb megállapított tájékoztató árak 1918. évi október hó 26. napján lépnek hatályba.

Fatalpu papucsek szállítása.

A kereskedelemügyi miniszter 80,381. számú rendelete értelmében f. hó 20-tól kezdve fatalpu papucsek a magyar szent korona országainak területén kívül eső helyre szállítani csakis a Népruházati Bizottság Bőripari Osztálya (Budapest, VI., Vilmos-császár-ut 43.) által kiállítandó szállítási igazolvánnyal szabad. A szállítási igazolványt közvetlenül a Népruházati Bizottságtól kell kérelmezni.

Az erdészeti oklevelek minősítő hatálya.

A földművelésügyi miniszter 145,953. számú rendelete értelmében azok az erdészeti államvizsgálati bizonyítványok, illetőleg oklevelek, amelyek a selmecbányai m. kir. bányászati és erdészeti akadémia erdészeti (erdőmérnöki) szakosztályának vagy valamely ezzel egyenlő rangú más erdészeti tanintézet tanfolyamának szabályszerű elvégzése és az erdészeti államvizsgának szabályszerű letétele alapján adtak ki: a törvényes szakminősítés szempontjából egészen egyenlő értékűek a selmecbányai m. kir. bányászati és erdészeti főiskola erdőmérnöki szakosztályának vagy valamely ezzel egyenlő rangú más erdészeti szakintézet tanfolyamának szabályszerű elvégzése és az erdészeti államvizsgának szabályszerű letétele alapján 1910 óta kiadott erdőmérnöki oklevelekkel.

Az erdészeti államvizsgabizottság elnöke az erdészeti államvizsgálati bizonyítványokat, illetőleg okleveleket, tulajdonosuk kérelmére, fentieknek megfelelő záradékkal látja el annak igazolásával, hogy az erdészeti államvizsgálati bizonyítvány, illetőleg oklevél tulajdonosa okleveles erdőmérnöknek tekintendő.

Állami szőlővesszők és szőlőoltványok eladása.

A földművelésügyi miniszter 189,400. számú hirdetése értelmében az állami szőlőtelepeken

termelt szőlővesszőket és szőlőoltványokat kizárólag hazai szőlőbirtokosok részére a következő árakon és feltételek mellett bocsátják forgalomba:

I. Eladási árak: a) *Amerikai fajtájú szőlővesszők:* I. osztályú sima vesszők ezre 50 K.; II. osztályú sima vesszők ezre 25 K.; I. osztályú gyökeres vesszők ezre 100 K.; II. osztályú gyökeres vesszők ezre 50 K.

b) *Európai fajtájú szőlővesszők:* I. osztályú sima vesszők ezre 50 K.; II. osztályú sima vesszők ezre 25 K.; I. osztályú gyökeres vesszők ezre 100 K.; II. osztályú gyökeres vesszők ezre 50 K.

c) *Szőlőoltványok:* Gyökeres fás szőlőoltványok ezre 800 K. Sima zöld szőlőoltványok ezre 400 K. Mind a szőlővesszőknek, mind a szőlőoltványoknak a feladó vasuti állomásig való szállítási költsége az eladási árakban bennfoglaltatik. A csomagolási költségek azonban — önköltségi áron — külön fognak felszámítani. A vasuti vitélberék szintén a vevőt terhelik s evégből a küldemények bérmentetlenül adnak fel a vasutra.

Az eladási árak utánvétel után szedettek be. A telepeken közvetlenül átvett szőlővesszők és szőlőoltványok ára, az átvétel alkalmával, bélyegmentes ellennyugta mellett közvetlenül a telep házi pénztárába fizetendő.

Árkedvezményben csak azok a valóban szegénysorsú kiscsászák, egyházak, lelkészek és tanítók részesíthetnek, akiknek egyedüli vagy legfőbb jövedelmi forrásuk a filloxera által elpusztított hegyvidéki szőlőjük volt.

II. A vételajánlatok benyújtása. Mindazok, akik az állami szőlőtelepekről szőlővesszőket vagy szőlőoltványokat óhajtanak szerezni, vételajánlataikat a kívánt szőlővesszők és oltványok fajta, minőség és mennyiség szerinti megjelölése s a kiállítás helyének, ugyancsak a szállításra vonatkozó adatoknak (az átvévi neve, rendeltetési hely, vasuti vagy gőzhajóállomás stb.) pontos feltüntetésével legkésőbb november hó végéig ahhoz a kerületi szőlészeti és borászati felügyelőhöz, illetőleg vincellériszkolai igazgatósághoz tartoznak benyújtani, akinek vagy amely igazgatóságnak szőlészeti és borászati felügyelői kerületében a felújítandó vagy szőlővel beültetendő terület fekszik.

A facsemetek, gyümölcsfaoltványok és általában a kertgazdasági termények kiszolgáltatására vonatkozó kérvények tárgyalására a kerületi szőlészeti és borászati felügyelők, illetve vincellériszkolai igazgatók nem illetékesek. Az eziránti kérvények ennél fogva külön nyújtan-dók be.

III. A vételajánlatok teljesítése. Amerikai fajtájú szőlővesszők és szőlőoltványok csak az 1896. évi V. törvény cikk rendelkezései alá eső hegyvidékeken levő szőlőterületek birtokosainak adhatók el. Európai fajtájú szőlővesszők szintén csak ilyen s ezeken kívül még immunis homoktalajú területekre adhatók el. Sik vidékek kötött talajú területein való felhasználásra sem szőlővesszők, sem szőlőoltványok egyáltalán nem adhatók el.

Oly egyének vételajánlatai, akik szőlővesszőkkel vagy szőlőoltványokkal kereskednek, vagy akik saját termésű szőlővesszőket vagy szőlőoltványokat nem maguk használják fel, hanem — habár csak részben is — eladják vagy felhasználásra másoknak engedik át és végül, akiknek szőlőbirtokuk nincs, a teljesítés szempontjából figyelembe nem vétetnek.

Vételajánlatot a szőlőbirtokosok csak a saját nevük alatt tehetnek. Ha valaki a maga számára több név alatt tesz vételajánlatot, egyik vételajánlata sem teljesíthető, még abban az esetben sem, ha közvetlen hozzátartozói: neje vagy gyermekei nevét használta fel.

Az oly szőlőbirtokos, akiről — habár utólag is — az állapították meg, hogy az állami telepekről kapott szőlővesszőket vagy szőlőoltványokat akár ingyen, akár pénzért másnak engedte át, az állami telepek készleteiből való részletetésből egyszersmindenkorra kizáratik.

A vételajánlatok, amennyiben a fennebbi tiltó rendelkezések vagy a szőlővesszők és használt szőlőkarók forgalmának szabályozása iránt az 1903. évi március hó 14-én 26,400. sz. alatt kiadott vagy az ennek helyébe lépő rendeletnek a szőlővesszők bevitelét megtiltó határozmányai alá nem esnek, lehetőleg a beérkezés sorrendjében teljesíthetnek, azzal a megszorítással azonban, hogy egy ajánlattevőnek — habár több fajtaból és esetleg több telepről kívánna is — 20,000 darab sima vagy 10,000 darab gyökeres szőlővesszőnél, vagy 8000 darab szőlőoltványnál többet nem szolgáltatatható ki.

IV. A vételajánlatok kezelése és nyilvántartása. A vételajánlatok kezelését és nyilvántartását a felújítandó vagy szőlővel beültetendő területre nézve illetékes szőlészeti és borászati felügyelők vagy vincellériszkolai igazgatók teljesítik.

V. A vételajánlatot tevők értesítése. A vételajánlatot tevők arról, hogy vételajánlataik teljesítésére mennyiben számíthatnak, az illető kerületi felügyelő vagy vincellériszkolai igazgató útján értesíthetnek.

VI. A szőlővesszők és szőlőoltványok szétküldése. A szőlővesszők és szőlőoltványok megküldése a vételre ajánlkozók kívánságához képest őszzel vagy tavasszal történik. Azoknak, akik az elküldés idejére nézve kívánságaikat nem nyilvánítták, a szőlővesszők s a szőlőoltványok tavasszal küldetnek meg. Ugyancsak tavasszal küldetnek meg a szőlővesszők s az oltványok, habár a vételre ajánlkozó az őszzel való szállítást kívánta, akkor is, ha az őszi szállítást az időjárás nem engedi meg.

Az elküldésről a vételajánlatot tevők vagy megbízottaik a feladás napján külön levelekben értesíthetnek. Minden értesítő-levélhez egy válasz-úrlap és a telep címével ellátott levélboríték csatoltatik. A válasz-úrlap a küldemény hiánytalanul és kifogás nélkül való átvételének elismerésére, illetőleg az esetleges észrevételek vagy kifogások megtételére szolgál és megfelelően kitöltve és aláírva, mindenképpen legkésőbb három nap alatt beküldendő, mert későbbi fel-szólalás nem vehető figyelembe.

VII. Általános rendelkezések. Az állami telepekről vételajánlatok teljesítésére más, mint a szőlővessző- és szőlőoltványüzleti szakosoknak minden tekintetben teljesen megfelelő „tökéletes” szőlővesszők vagy oltványok senkinek semmi esetre sem szolgáltatathatók ki.

A telepek kezelésével megbízott állami tisztviselők minden, akár a szőlővesszők vagy szőlőoltványok minősége, akár a csomagolás ellen emelt alapos kifogásért személyes felelősséggel tartoznak s mind a selejtes vagy éppen rossz szőlővesszők vagy oltványok kiszolgáltatásából, mind a hiányos csomagolásból származó károkkért anyagilag is szavatolniuk kell. Alaposnak bizonyult kifogások esetén az illető telepek kezelésével megbízott tisztviselőket terhel a felülvizsgálat költsége is.

ERGOMOBIL	BIG FOUR
30-35 HP motoros, kétféleprrendszerű szántógarnitúrákra jövő évi szállítás mellett előjegyzéseket elfogad,	50 HP motoros magánjáró szántógépeket előnyös árban raktárról azonnal szállít
MAGYAR ORSZÁGOS BANK R.-T. Telefonszám: 88-38.	GÉPOSZTÁLYA, BUDAPEST, V., VILMOS-CSÁZSÁR-UT 28. SZ. Gépgépek: Centrál.

A nemesített vetőmag forgalma.

A földművelésügyi miniszter közvetlenül aratás után intézkedett, hogy mindenütt, ahol valóban megbízható nemesített vetőmagvak vannak, azok ne rekviráltassanak és egyúttal tényleg vetésre kerüljenek. A miniszter erre vonatkozó rendeletét megküldte valamennyi gazdasági egyesületnek és abban nemcsak arról értesítette az egyesületeket, hogy kinél, milyen mennyiségű eredeti nemesített vetőmagot, milyen áron lehet kapni, hanem egyúttal felhívta az egyleteket arra, hogy ha a működési területükön vannak olyan termelők, akiknek a nemesített vetőmag után olyan fajtisza termésük van, amelynek vetőmagértékéért az egyesület a felelősséget vállalja, akkor annak vetési órára való átvételét engedélyezi. Ebben az esetben a gabonafélék tisztított vetőmagjára métermázsánként 10 korona felár volt megállapítva.

Ily módon tehát gondoskodtak arról, hogy a nemesített vetőmagvak megfelelő módon értékesíthetők és a termelők részére hozzáférhetők legyenek. Nagyon fontos azonban az is, hogy a választott módon forgalomba kerülő vetőmag valóban jófajtájú legyen, mert a vetőmag révén elérhető termésfokozás csakis ez esetben következhetik be, tehát nem az a lényeg, hogy valaki drágábban adhassa el a termését, hanem az, hogy a vetőmagja valóban jófajtájú legyen. A vetőmagvásárló gazdának nagyon is érdeklődnie kell, hogy a vetőmagért fizetett nagyobb árért valóban jófajtájú vetőmagot kapjon és mert a vetőmagvásárlás érdeke az elsőbrendű közérdek, azért nem adhatja el bárki vetőmagként a termését, hanem csak az, akinek valóban jó a vetőmagja és annak a fajtája.

Ilyenek maguk a nemesítők, akik az Országos m. kir. Növény-nemesítő Intézet felügyelete és ellenőrzése alatt, tövenkénti válogatással, nagy költséggel nemesítik a fajtákat és további fokozatúak azok a termelők, akik eredeti nemesített vetőmag után nyerték a termést és akiknél az még nem fajtázott el. Ez nagyon fontos, mert nem elég az, ha valaki nemesített fajta után termelt vetőmagot, hanem annak fajtaazonosnak és fajtisztának is kell lennie, mert a vetőmagvásárlónak nagyon érdeklődnie kell az, hogy a pénzéért valóban fajtisza, tehát termékepebb vetőmagot kapjon. Ez vezet az igazi többtermelésre.

Ha például valaki nem közvetlenül a nemesítőtől vette a magot, hanem másod- vagy harmadkézből, akkor már kevés a biztosíték arra, hogy az a mag valóban az a fajta, aminek veszik, még kevesebb a biztosíték arra, hogy keveredés vagy korcsosodás folytán nem romlott-e el annak fajtaértéke. Ugyanez az eset áll fenn akkor, ha valaki közvetlenül a nemesítőtől vette az eredeti magot, de már 5-6 év óta termeli esetleg más fajtákkal keveredtetten. Az ilyen magvak valóban nem érnek annyit, mint az eredeti nemes mag és üdvös, ha nem kerülnek forgalomba, mert a termőerejükben legyengültek és ilyenek nem érik meg a vetőmagértéket, tehát a vetőmagvásárló gazdát érdemes megvédeni attól, hogy ilyen magvakra drágább árat aldozzanak. Helyes tehát, ha a mostani viszonyok között ilyen mag vetésre nem adható el.

Fenti okokból senki sem panaszolhatja jogosan azt, hogy a buza- vagy gabonatermését nem adhatta el drágább áron vetőmagnak, mert ha az eredeti magból származott és két évnél nem régebben történt az utántermelése, feltéve,

hogy fajtisztán és keveredésmentesen termelték, akkor a lakóhelyére illetékes vármegyei gazdasági egyesület útján azt métermázsánként 10 K. ártóbblettel eladhatta vetőmagnak, feltéve, hogy az egyesület ennek a magnak a fajtaértékeért vállalhatta a felelősséget.

Éppen a gazdák érdekében van, hogy nem adhat el bárki, bármilyen vetőmagot csak úgy, hogy nemesítettnek mondja, mert így lehetlenné válik, hogy bármilyen silány fajtájú vetőmagért drágább árat fizetessenek a vetőmagvásárlóval. A többtermelést a vetőmag révén nem úgy érjük el, hogy bárki, bármilyen vetőmagot eladhasson, hanem csakis úgy, ha csak valóban jófajtájú vetőmag kerül forgalomba. A vetőmag vásárlására utalt gazdák érdekében fontos, hogy azok ne silány fajtaértékű vetőmagot kapjanak a pénzükért.

Hogy miért kap az a termelő az utántermelt magért kevesebb vetőmagot, mint a nemesítő az eredetiért, ezt ugyan az utántermelt mag gyengébb fajtaértéke is megmagyarázza, de egyúttal az a nagy különbség is, ami a nemesítő és az utántermelő munkájában van. Amaz tövenként válogatva nemesíti a fajtát, több ezer vetésügyben neveli, az utántermelő meg csak megveszi a fajtát és annak termését eladja, csak a vetőmag tisztítására fordít munkát.

Cirok- és muharmag vásárlása.

A Haditermény a földművelésügyi miniszter felhatalmazása alapján utasította bizományosait, hogy a cirok- és muharmagot métermázsánként az idén is, úgy mint tavaly, 250 K.-ért vásárolják. Ez az ár egészséges, száraz, rostált árura vonatkozik. Kevesebb jó minőségű áru átvételi árát mint a alapján a Haditermény állapítja meg az eladóval egyetértően, vitás esetekben pedig a budapesti árutőzsde szakértői bizottsága dönt.

Ugyancsak utasította a Haditermény bizományosait, hogy a zár alá vett idei termésű muharmagot métermázsánként 130 K.-s áron vehetik át. Mindkét rendelkezés rejtejt, kormányrendelet nélküli s még hozzá teljesen indokolatlan határárszabást jelent, ami ellen még a múlt év végén s azóta ismételtelen felszólaltunk, mert semmiféle közérdek sem kívánja meg a cirok- vagy muharmag szabad forgalmának és árszabályozásának ilyen korlátozását.

Zsákárak.

Mint annak idején közöltük, az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető miniszter 126.000. számú rendeletével a liszteszsákak biztosítéki díját 10 K.-ról 20 K.-ra, a korpászsákak biztosítéki díját pedig 8 K.-ról 16 K.-ra emelte, azonban a zsákak eddigi ára ezzel nem változott s a biztosíték emelése kizárólag azt célozza, hogy a feleket jobban rászorítsa a köleszsákok visszaszolgáltatására.

Új közlelmezési rendeletek.

A hivatalos lap f. hó 19-iki számában megjelent 231.884. számú közlelmezési miniszteri rendelet edamódosítja a folyó évi 111.000. számú rendeletet, hogy Magyarország területén belül való szállítás esetén nyers zöldség-, főzelék- és gyümölcsstermények bármely mennyiségben s bármilyen szállítóeszköz igénybevételével szállítási igazolvány nélkül teljesen szabadon szállíthatók. Csak dióra és dióbélre nézve marad továbbra is érvényben a közlelmezési miniszter 230.697. számú rendelete értelmében a szállítási igazolványi kényszer belföldre is. Ezeket a szállítási igazolványokat az Országos

Zöldség-, Főzelék- és Gyümölcsforgalmi r.-t. állítja ki. Horvát-Szlavonországba, valamint a magyar szent korona országainak területén kívül fekvő helyekre és vasúti határállomásokra továbbra is fennmarad a szállítási igazolványkényszer, ugyszintén Fiume városára nézve. Ezeket a szállítási igazolványokat is az Országos Zöldség-, Főzelék- és Gyümölcsforgalmi r.-t. állítja ki.

A közlelmezési miniszter 3154. számú rendelete értelmében szeptember hó 15-től kezdve a határszéli csempészet megállítására irányuló ellenőrző karhatalmi szolgálatot a terepen a csendőrség, vasutakon és hajókon pedig a m. kir. határrendőrség látja el.

A közlelmezési miniszter 248.910. számú rendelete értelmében a kevert lipői, székely, bácskai stb. túró, juhtej és tehéntej, illetve juhtúró és tehéntúró keverékből készült sajt, melynek zsirtartalma száraz anyagban legalább 32%, viztartalma pedig legfeljebb 55%, folyó hó 20-tól kezdve a termelő és kereskedő közötti viszonylatban a következő határáron bocsátható forgalomba: Helyt feladóállomás kilogrammonként 14 K., tarakülönbözet 75 fillér, a kereskedő és fogyasztó közötti viszonylatban pedig kg.-ként 16.75 K. A sovány túró, melynek zsirtartalma legalább 15%, viztartalma legfeljebb 60%, a termelő és kereskedő közötti viszonylatban kg.-ként legfeljebb 10 K. áron bocsátható forgalomba, amihez 60 fillér tarakülönbözet címén számítható, a fogyasztói határár pedig kilogrammonként 12.40 K.

A földművelésügyi miniszter a vasutasok beszerzési csoportjai részére nagyobb mennyiségű korpát és olajpogácsát utalt ki ama vasutasok részére, akik saját házi szükségletük ellátására tartanak tehenet vagy hizlalnak sertést. A vasutasok részére átengedett korpá vagy olajpogácsa kiutalásáért a központi jóléti bizottsághoz kell a vasutasoknak közvetlenül fordulniok a kérvényben felsorolt adatokat igazoló községi tanúsítvány melléklésével.

Értésülésünk szerint megállapodás jött létre a közlelmezési miniszter és a H. T. között a Haditermény bizományosai jutalékának az eddigi 1 korona 50 fillérről métermázsánként 1 korona 80 fillérre való felemelése tárgyában.

A közlelmezési miniszter 128.500. számú alatt körrendeletét intézett valamennyi törvényhatóságokhoz a kettős vetőmagellátás kiküszöbölése tárgyában. E rendelet szerint vetési célokra minden törvényhatóság területén számbavételven az erre feltétlenül visszahagyandó gabonamennyiség, az egyes törvényhatóságok által közlelmezés céljára beszolgáltatandó kontingensek a vetőmaglevonásával állapították meg. Időközben a földművelésügyi miniszter a többtermelés érdekében és a vetőmagcsere elősegítésére jöminőségű vetőmagot utalt az egyes törvényhatóságok területén szárazságtól vagy más elemi csapástól jobban sújtott gazdaságok részére, amely vetőmagmennyiség elleneben most a közlelmezési miniszter bekezdései az egyes törvényhatóságoktól, illetve termelőktől az általuk vetési célokra visszatartott, de erre tényleg fel nem használt s a kapott jobb vetőmaggal pótoltt gabonamennyiséget.

A közlelmezési miniszter 132.900. számú rendelete értelmében a törvényhatóságokra kivett kontingensbe vámgabona be nem számítható s az a bizományos által át sem vehető.

A közfogyasztásra szállító tehenészetek korpával és egyéb abrakakarmánnyal való ellátását a közlelmezési miniszter 247.900. számú rendelete a folyó évi 72.000. számú rendelet

SERTÉSEK ÉRTÉKESÍTÉSE ÉS BESZERZÉSE

BRILL LAJOS sertésbizományi irodája, Budapest, VIII., Kenyérmező-utca 6.

Telefon: József 31-77.

Sürgőnycim: Südelék, Budapest.

Mindennemű felvilágosítás díjtalanul, megbízások az eladó gazdaságok részéről kötelezettség nélkül.

alapján olyképpen szabályozza, hogy azok az elsőfokú közigazgatási hatóságok, melyeknek területén az egyes közfogyasztásra szállító tehenészetek termelte tej hatósági ellenőrzés és felügyelet mellett bocsátatják közfogyasztásra, kötelesek a tejtermelők szerződészerű tejszállítmányáról pontos jegyzéket vezetni s azt minden hónap 5-ig a közlelmezési miniszter elé terjeszteni. Az abrakakarmánykiutalás az előterjesztés és a közfogyasztásra bocsátott tej igazolt mennyisége alapján történik. A közlelmezési miniszter által kiutalt korpára vonatkozó utalványt a Korpaközpont állítja ki, mely a tejtermelő kívánságára korpa helyett ugyanolyan mennyiségű répaszeletet vagy felemennyiségű olajpogácsát is kiutalhat. Minden közfogyasztásra bocsátott liter tej után 1/2 kg. korpát engedélyeznek havonként, de csakis hatósági előterjesztésre.

Az Országos Közlelmezési Hivatal vezető miniszter 138.500. sz. körtáviratával utasította valamennyi törvényhatóságot és járási hatóságot, valamint községi előjáróságot, hogy vetési célokra jogosan visszatartott vagy vetési célokra kiutalt vetőmagkészleteket elemezés céljára lefoglalni nem szabad s az ilyen vetőmagkészleteknek a Haditermény rendelkezése szerint való szállítása semmi esetre sem akadályozható meg.

A közlelmezési miniszter 256.533. számú rendelete értelmében ló, szamár és öszvér húsát, valamint ezekből készült mindennemű húskeletet a magyar szent korona országainak területén kívül eső helyre csakis az Állat- és Takarmányforgalmi R.-T. által az Országos Közlelmezési Hivatal engedélye alapján kiállított szállítási igazolvánnyal lehet szállítani.

MOST JELENT MEG!

Özkorai és közlelmezési minden lényegszó-
lások, lótarló és lókereskedőknek:

LÓTENYÉSZTÉS

és a ló külse forrásának (alakulásának) ismeretlétése.
Özkorai és közlelmezési minden lényegszó-
lások, lótarló és lókereskedőknek: Állat-
állatgondozásügyi főfelügyelő. Ára a pénz előzetes be-
küldése ellenében főve K 20.00, körtve — K 20.00.

Megrendelhető a "Patria" irod. váll. és nyomdai r.-t. gazdasági
szakfolyóiratában, Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Részletek.)

Az eredményes gazdálkodás feltételei.

Minden üzletnek célja az, hogy a befektetett üzemtőke meghozza a méltányos polgári hasznot és a vezetésbe beállított szellemi tőke útján a tulajdonost megfelelő vállalkozási díjban részesítse. Ezért minden üzletnél meg kell keresni azokat a módokat és eszközöket, melyek a jelzett célt legjobban szolgálják s a tőkék helyes kihelyezése és a konjunkturák kihasználása által az eredményt biztosítják.

Nagyon természetes, hogy az üzemtőkét olyan vállalkozásokkal, melyeket el nem bír, megterhelni nem lehet, mert ez csak romlásba és bukásba vezetne, viszont az is bizonyos, hogy minden üzlet felvirágzása és eredményessége attól függ, hogy a viszonyok helyes felismerése mellett az üzletnek a szükséges tőke elegendő mennyiségben mindig a kellő időben álljon rendelkezésére.

A gazdálkodás is üzlet, mely általában nem vonható ki az előbb jelzett üzleti fel-

teletek alól. A gazdálkodáshoz az alapot a föld nyújtja, magában véve azonban ez holttőke és csak akkor elevenedik meg, ha megfelelő szellemi és forgatókével szereljük fel. Azaz csak akkor válik gazdasági üzletté, ha azon megfelelő szakember tervezése és vezetése mellett épületeket emelünk, a szükséges elő- és holtfelszerelést beállítjuk s ezáltal a gazdaság alkalmassá válik a gazdálkodási üzlet megindítására. Minden gazdaságnak megvannak a maga helyi viszonyai s a gazdálkodás eredményessége attól függ, hogy ezeket a viszonyokat helyesen ismertük-e fel, aszerint történt-e a berendezés, megvan-e a szükséges szellemi tőke a vezetéshez és a megkívántató üzemi forgatótőke az üzletvitelhez.

Magyarországon, eltekintve egyes vármegyék-től, a kisbirtokok egyáltalában rosszul, a közép-birtokok gyengén, a nagybirtokok pedig hiányosan vannak felszerelve, sőt sok százezer kat. hold mezőgazdasági művelésre teljesen alkalmas birtok parlagon is fekszik, aminek oka egyrészt az a téves hit, hogy tökeszegény ország vagyunk s ezért a birtokokat kellően felszerelni nem lehet, másrészt az, hogy a birtokok jelentékeny részén nem hivatott elemek gazdálkodnak, a szaktudásnak nincsen megfelelő tér engedve, mindegyre a termelés nem ezen, hanem a föld kiuzsorázásán alapszik. Meg kell állapítanunk, hogy a birtokok berendezésénél tökeszegénységről beszélni nem lehet, mert mint a mostani háborús viszonyok bizonyítják, a földtőke a legbiztosabb tőke, melyre kölcsönt könnyen és olcsón lehet kapni s ha ezt a birtok jó felszerelésére fordítjuk, az a gazdálkodás eredményességét nem remélt mértékben fogja előmozdítani és kitűnik, hogy az ilyen befektetések még ursorakölcsönt is elbírnak.

Sokszor a hiányos felszerelés kiegészítése azon mulik, hogy a tulajdonos nem rendelkezik olyan szakértő feletti, aki üzemterveket, költségvetéseket összeállítani képes és ezek hiányában nem tudja az ilyen befektetések szükségességét belátni. Lehet, hogy a tulajdonos rendelkezik is ilyen szakértő feletti, de ennek nem áll rendelkezésére idő az ilyen nagyobb mértékű irodai tevékenységre vagy ha van is ideje az üzemterveket kidolgozni, nincsen bátorsága azokat előterjeszteni és a hiányzó felszerelésre a kiadásokat javasolni. Lehet, hogy a tulajdonos az ilyen tervek és előterjesztéseket alkalmazottja részéről kétkedéssel és bizalmatlansággal fogadja, vagy ha ezek az esetek fenn nem állnak is, mivel nem volt eddig olyan intézmény, mely az ilyen üzemterveket felülvizsgálja és azok helyessége iránt megnyugtassa, tartózkodik az efféle kiadásoktól.

Nagyobb uradalmaknál tapasztalható különösen ott, ahol a vezető tiszt az uradalmi tiszt állományból nőtt ki, hogy az újítások iránt tartózkodás és bátortalanosság mutatkozik, ami annak tulajdonítható, hogy az illetőknek a központi igazgatósági vezetés mellett végrehajtó tiszt minőségükben nem volt idejük és alkalmuk a külvilággal és üzleti élettel megismerkedni és magukat nagyobb alkotásokra kifejleszteni s megelőgesznek továbbra is avval a kerettel, amelyben felnőttek. Ez természetesen a rendszer és nem az ő hibájuk.

A háborús viszonyok a többtermelésre utalják a gazdát, amely csak a jó számvittel, a szakszerű vezetéssel és végrehajtással érhető el. A birtokos ma már nem elégedhet meg avval, hogy jövedelmét egy összegben ismerje meg, szükséges tudnia azt is, hogy az összjö-

vedelmet mily tényezők szolgálják, mik azok az okok, melyek a jövedelmezőséget hátrányosan befolyásolják és kiküszöbölendők és melyek a biztosan hasznóhajtók és fejlesztendők. Ezt csak olyan számvitelből tudhatja meg, mely tiszta képét adja az egyes üzemágak eredményének. Szükséges, hogy a berendezkedés a helyi viszonyoknak megfelelő legyen s az első és időszakonként szükségesnek mutakzó befektetések alapos számvitással és teljes szakszerűséggel összeállított tervek és költségvetések alapján történjenek.

A végrehajtást a vezetés irányítja, de a vezetés ellenőrzése is szükséges, ami nem mindig áll módjában a tulajdonosnak.

Ha a tulajdonos birtokát bérbeadás útján óhajtja értékesíteni, a bérbeadási szerződéseknél óvatosan kell eljárni, nehogy a birtok értéke a bérlet ideje alatt csökkentessék, viszont a bérletnek szabad kezét kell adni arra, hogy a föld termőerejének fenntartása mellett és a földérték támadása nélkül a legnagyobb jövedelmet állítsa elő, mert csak így fizethet magas haszonbért.

A haszonbérbe adandó birtokoknál rendszerint olyan tárgyak is mennek át a bérlet birtoklásába, melyek megbecsülés és leltári átadás tárgyai, ezeknek értékelési átadása, majd visszavétele is szakerők igénybevételét teszi szükségessé. Nem kevésbé fontos körülmény a tulajdonosra nézve az sem, hogy a jól megkötött szerződéseket a haszonbérlet pontosan betartsa s a bérlet állandó felügyelet és ellenőrzés alatt álljon.

Birtok adás-vételeknél, örökösödési ügyekben, üzemi kérdésekben s minden gazdasági vonatkozású dologban szakvéleményre van szüksége a gazdaközönségnek.

"A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete" felismerve a közszükségletet, ezen felsorolt teendők végzését munkakörébe vette fel s azok ellátására ezen a téren kiváló tapasztalatokkal rendelkező, elméleti és gyakorlati képzettséggel bíró erőket nyert meg s a gazdaközönségnek rendelkezésére áll a következő ügyekben:

1. Gazdasági tanácsadás, gazdaságok berendezése és szervezésénél üzemtervek készítése alapján.
 2. Állandó gazdasági tanácsadás, a gazdálkodás irányítása és felügyelete.
 3. Szakértői közreműködés birtokok bérbeadása és bérbevétele alkalmával előforduló becslések-nél, a bérleti szerződés megkötésénél, illetőleg megszerkesztésénél. Bérbeadott birtokoknál a bérlet állandó felügyelete és ellenőrzésére nézve.
 4. Szakértő becselői közreműködés birtok adás-vételeknél és örökösödési ügyekben, esetleg a "Magyar Mezőgazdák Szövetkezete" útján folyósítandó kölcsönöknél.
 5. Általában szakvéleményadás üzemi kérdésekben.
 6. Gazdaságok és uradalmak számadásainak központi vezetése, ellenőrzése, a mérlegek elkészítése egyszerű vagy kettős könyvvitel szerint.
- Mivel a "Magyar Mezőgazdák Szövetkezete"-nek ily módú berendezése a közgazdasági élet fejlesztése, a többtermelés megvalósítására irányul s emellett oly esetekben, amikor ennek szüksége fennforog, a berendezkedésre tagjainak legelőnyösebb feltételek mellett kölcsönöket is folyósít, a gazdaközönség saját érdekében jár el akkor, ha a szövetkezet tagjai közé lép s annak fenntartott működését minden gazdasági vonatkozású ügyben igénybe veszi, mert meg lehet nyugodva azíránt, hogy érdekei min-

**Konyhakortek öntözésére
benzinmotoros szivattyúk,**

legújabb rendszerű

szívógázlokomobilok
szállíthatók.

9795

MOTOR- ÉS GÉPGYAR

MARTOS és HERZ

BUDAPEST, VII. KER., ERZSÉ-
BET-KIRALYŰÉ-UT 87. SZÁM.

den tekintetben elő lesznek mozdítva és ebből reá nézve minden esetben csak előnyök származhatnak.

Bertalan János.

Olcsó Gazdasági Könyvtár

50 füzet, 5070 oldal, 1340-nél több szöveg kézzel írással. Ára hármasértékkel 120 K. Kész a Budapesti Állami Könyvtár Magyar Gazdasági Egyesület felkérésére szerkesztésében megjelent, sorozatos „Köztelek Olcsó Könyvtár” cím alatt jelennek meg és nélkülözhetetlen közkönyvtárak és gazdaságok. Részletes árjegyzéket bármikor küld a „Patria” irodalmi vállalat és nyomdai részvételére az esküvőkészítőknek, Budapest, IX., Üllői-ut 28.

Védőoltásaim a baromfikolera ellen.

A hasznos háziszárnyasainkat pusztító sokféle fertőző betegség közül kétségtelenül a baromfikolera az, amely az utóbbi esztendőben a legtöbb kárt okozta, annak ellenére, hogy a betegségnek immár 39 éve ismerjük a baktériumát és hogy éppen ez a betegség, illetőleg a mesterségesen tenyésztett baktériuma volt az, amely Pasteurt az időben is legelső nagy francia bakteriológust az ugynevezett baktériumos ojtóanyagok megteremtésére vezette. A legelső baktériumos, még pedig élő baktériumos ojtóanyag ugyanis, amelyet Pasteur 1880-ban az akkor még kezdetleges eszközökkel dolgozó laboratóriumában megteremtett, éppen baromfikoleraellenes ojtóanyag volt.

Ez a legelső baktériumos ojtóanyag, amely a baromfikolera ellen bizonyos fokig megszelídült (gyengített), de élő és továbbzaporodásra képes baktériumtenyészete volt, a gyakorlatban, mint ismeretes, nem vált be. Ha azonban közvetlen gyakorlati értéke így nincs is, mégis a fertőző természetű betegségek elleni küzdelemnek ez volt a legelső valódi lépése, amely úgy Pasteurnak, mint csakhamar az egész világ kutatóinak megmutatták azt az utat, amelyen haladva a siker reményével vehetik fel a harcot a különféle betegséget okozó mikrobáknak akkor még igen nagyon homályos (de annál felelmetesebbnek vélt) világával. Ez a remény, ma már elmondhatjuk, az emberiségnek nem hozott csalódást.

Amidőn már nyilvánvalóvá vált, hogy a laboratóriumban jól beváló Pasteur-féle baromfikolera-ellenes ojtóanyag a gyakorlatban általánosságban a szárnyasok mesterséges immunizálására nem lehet alkalmas, mert az ojtóanyag vagy megöli, illetőleg elértekteleníti a beoított szárnyasokat (az ojtás helyéből kiinduló izomelhalással járó általános megbetegedés következtében), vagy pedig, ha az a beoítottakra nem veszedelmes, akkor viszont tulajdonságánál fogva nem is védhet, természetesen mindenféle megindult az újabb munka olyan ojtóanyag felkutatása iránt, amely a mind több és már mindjobban beváló sokféle egyéb ojtóanyag áldásos eredményéhez hasonlóan a baromfikolera ellenében is sikeres legyen.

Ennek a szorgos munkának volt egyik nagy gyakorlati jelentőségű állomása a baromfikolera-ellenes szérum vagy vérsav, amelyet 1903-ban Kitt, a müncheni egyetem állatorvosi fakultásának ezidőszerint is nagytudású tanára termelt először. Amíg azonban a Pasteur-féle előcsírás ojtóanyag a beoított szervezetben tartós, ugynevezett aktív immunitást váltott volna ki, addig a baromfikolera ellenes szérum, mint minden vérsavó, a benne már

készen foglalt immunanyagok révén csak muló, 15—16 napra terjedő passzívimmunitást kölcsönöz. Mégis akkor, amidőn a baromfikolera-ellenes vérsavónak hatékony volta immár kétségtelenné vált, a szakemberek igen nagy reményt fűztek hozzá. Nevezetesen azt hitték, hogy

40. ábra. Szakállal erősen rengáló kakas az ojtás utáni barnadik órában. Szétterpesztett lábain alig áll; a fotografálás pillanatában fejével előre bukik. A reggel ojtott kakas dobtán már eléggé friss, másnap semmi baja.

járványok idejében a szérumozott és így egyidőre immunissá vált szárnyasok a szérum hatásának ideje alatt a fertőző anyagot felszedve természetes úton aktív módon is immunizálódnak és így a szérumkölcsönözte rövid passzív immunitás, közvetve aktív (tartós) immunitás kifejlődésére fog vezethetni.

Ma már tudjuk, hogy a mesterséges és természetes immunizálásnak ez az egyesített formája, amely pedig más betegségnél, pl. a sortépestisnél a Hutyra-Köves-féle szérumozás után rendszerint bakövetkezik, itt, a baromfikolera ellenében nem jön létre még akkor sem, ha a szó-

41. ábra. Az ojtás után elesenedett baromfiudvar. A szárnyasok (a déli órában) mintha aludni készülének.

rumozott szárnyasok állandóan a legfertőzöttöb környezetben és területen maradnak. A baromfikoleraellenes vérsavónak félreismertetlen jó hatása tehát csak 15—16 napra terjed. Ha a fertőző anyag ez idő alatt a vidéken brejét el nem vesztii, illetőleg ha azt gondos takarítással, fertőtöl-

teléssel a baromfiudvarból el nem tüntetjük, avagy újabb fertőző anyag behurcolásától az állományt megóvni nem tudjuk, a szérum hatásának megszűnése után, sajnos, csak olyan mértékben pusztul a szérumozott szárnyas, mint a szérummal nem kezelt. A szérum újabb és újabb adagolásával az immunitás tartamát egy bizonyos ideig természetesen meghosszabbíthatjuk. Minthogy azonban az egymást rövid időn belül követő szérumozás, tapasztalat szerint, már mindig rövidebb és rövidebb időre, utóbb már rendszerint csak öt-hat, majd csak négy napra terjedő immunitást kölcsönöz, nyilvánvaló, hogy tartós járvány idejében főleg a szabadba, mezőre-vizre járó állományban az ismételt szérumozással az immunitást fenntartani nem lehet.

Azon törekvés, hogy a baromfikolera ellenében a szárnyasokat tartósan, aktív módon is immunizálhassuk, eddig sikerrel nem járt, bár mindazokat a módszereket, amelyek szerint más fertőző betegség ellen már sikerült jóhatású ojtóanyagot, illetőleg ojtási eljárást kidolgozni, itt is megkísérelték. A kevésbé jó eredményt itt egyedül annak kell tulajdonítanunk, hogy a baromfikolera egészen sajátos tulajdonságú baktériumból termelt ojtóanyagokon fokozottabban lehettek fel mindazok a hiányok, amelyek a sokféle többi ojtóanyagaimkat kísérik.

E hiányokat egészen röviden a következőkben vázolólok:

Az eddigi baktériumos ojtóanyagaimkat (vakcinákat) élő, vagy pedig élő baktériumok szolgáltatták;

Az előcsírás ojtóanyagokban a baktériumok szelídített állapotban foglaltatnak. Hatásuk a szelidítés mértékétől függ; az erősen szelidítettek hatástalanok, a kevésbé szelidítettek veszedelmesek. Jelen van, hogy az előcsírás anyagaimkat általában kétféle módon panaszozzák: vagy maguk az ojtások vezetnek vesztésre (kevésbé szelidített baktérium), vagy pedig az ojtóanyag nem immunizál (agyonszelidített baktérium).

Az élő csírás ojtóanyagok baktériumtartalmát különböző eljárások segítségével előljük. Bár az előlésnek célja itt csak az, hogy a nem szelidített (eredeti virulenciájú) baktériumok a beoított szervezetben majd el ne szaporodhassanak, mégis az ezidőszerinti előlési módszerek ma nemesak ezt eredményezik, hanem ugyanakkor a baktériumok testét mélyrehatóan roncsolják. Csak természetes, hogy az élő és sajátos elemeitől megfosztott, felette finom alkotású baktériumok nem válthatják aztán ki a beoított szervezetekben a kívánt minőségű és mennyiségű sajátos ellenanyagokat.

A felsorolt hiányok egyes jelenségeinek tanulmányozására különösen alkalmas az ugynevezett bipolárisan festődő baktériumcsoport, az amelyhez a többi között a baromfikolera baktériuma is tartozik.

Igy történt, hogy más irányú és célú, még be nem fejezett laboratóriumi munkámba be kívántam vonni a bipolárisan festődő baktériumokat is és közülük egyesekkel, a baromfikolera baktériumával és az ugynevezett bipoláris szeptikémia okozójával védőoltási próbákat is végeztem. Az eredmények a további munkára biztónak mutatkoztak, már a végső céltom érdekében is behatóbban kellett a nevezett baktériumcsoporttal foglalkoznom. Az elmúlt négy esztendőnek szokatlanul erős bipoláris szeptikémiajárványai pedig, köztük elsősorban a baromfikolera is, e munkához nemesak bő anyagot szolgáltatottak, hanem az ojtási eredmények

TAKARMÁNYDARA TENGERICSUTKÁBÓLI

Az eddig csak túlzókére használt tengericsutka

a Lanz-féle kukorica- és csutkadarálógéppel mint kitűnő takarmány értékesíthető.

Elsőrendű anyag. Nagy munkaképesség. A gépek azonnal szállíthatók! Ajánlattal szolgál a vezérképviselet!

HAHN ARTHUR ÉS TÁRSAI, BUDAPEST, VIII., ULLÓI-UT 52/K. SZ.

révén csakhamar köteleességszerűen is a további dolgozásra készítették.

Hiszen azt, hogy a baromfikolera baktériumának tiszta kulturával a szárnyasokat aktív módon lehet immunizálni, Pasteur bebizonyította. Idevágó munkámmal tehát már tudott és ismert dolgoknak a lehetőségig való megjavítása volt a célom azoknak a tapasztalatoknak a segítségével, amelyeket mindennapi munkám közben gyűjthettem, illetőleg annak a korábbi — dolgozataimban már ismételtén kifejtett — elméletnek a követésével, amelyvel az ezidőszerinti baktériumos (elő- és előlétesítés) ojtóanyagainak egyes hiányát kiküszöbölhetni véletem.

A baromfikolera ellenében így kidolgozott vakcinám ezidőszerinti formáját, termelési módját, hatóanyagát, közvetlen hatását és a vele elért eredményeket röviden a következőkben öhajtom ismertetni:

A vakcinát a baromfikolera baktériumának több eltérő vidékről eredő, a lehetőségig igen virulens (megbetegítő képességében nem gyöngült) törzse, ezeknek levestenyészete szolgáltatja. E virulens baktériumokat a már kész ojtóanyag olyan állapotban tartalmazza, hogy azok — bár a baktériumtest a mai értelemből szerint nincs megölve — továbbzaporodásra

Az ojtás után — mint az ojtóanyagának közvetlen hatását — ugynevezett ojtási reakciót figyelhetünk meg, amely néha igen erősnek mutatkozik, máskor viszont alig észrevehető. Amíg azonban a súlyosnak tetsző reakció nem ad aggodalomra okot, viszont a reakciónak látszólagos hiánya nem jelenti az immunitás elmaradását.

Az ojtás után már három óra múlva a hőmérséklet 1°—2,5°-kal emelkedik; ebben az időben a szárnyasok már általában álmosak, összebujva gubbasztanak, időnként remegnek, nem esznek, könnyen megfoghatók, lábukon gyengén állanak, fejüket leeresztik, tollazatuk borzolt, majd hasmenés jelentkezik, mely időtől kezdve rendszerint nagy szomjúságot árulnak el. A különben hangos, lármás baromfiudvar elcsendesedik, majd egészen elnémul.

Tyukok taraja, lebernyege, a pulykák feje, a pulykakakas ormánya, a bibircsókcs csupasz nyak halavány lesz, elfehéredik, kékesfehér, néha egészen porcellánfehér lesz.

Kacsák-ludak nyakukat néha mereven tartják, forgatni nem tudják, a szemeseleséget csak erőlködéssel szedik fel. A nyak tollazata felborzoldik, alatta a bőralatti kötőszövet megduzzad.

12. ábra. Erősen reagáló tyukok. A reggel ojtott tyukok délután már frissok; másnap reggel semmi bajuk.

nem képesek, sem a beojtott szárnyas testében, még kevésbé a szárnyas szervezetén kívül. A baktériumplazma ép, intakt voltát bizonyítja az a körülmény, hogy az ojtóanyag, mint látni fogjuk, a baromfikolera legsajátosabb, legjellemzőbb tüneteit váltja ki a beojtott baromfiakon (álmoságot és szomjúságot), anélkül, hogy az ojtóanyag baktériumtartalma ugyanakkor továbbzaporodhatása révén a beojtott szárnyas életét veszélyeztetné. Még sohasem történt meg ugyanis, hogy az ojtóanyag hatása következtében egy állat is elhullt volna és még a legsúlyosabb ojtási reakciók is rövid időn belül minden káros következmény nélkül eltűnnek.

Az ojtás helye a nyak hátulsó felülete, ahol anélkül, hogy a tollazatot megelőzőleg levágnók, avagy azt kitepűnk, az anyagot a bőr alatti kötőszövetbe fecskendezzük.

A vakcina adagját tekintettel arra, hogy a gyakorlat szempontjából az előnyösebb egyetlen ojtásban (egyféle erősségű anyagban) kellett megállapodnom, a következő mennyiségekre dolgoztam ki: Tyukfélének 3 cm³ (fiatal csirkének nagysága szerint 0,5—2,5 cm³), kacsának 4 cm³ (fiatainak 0,5—3,5 cm³), ludnak, pulykának 5 cm³ (fiatainak 1—4 cm³); galambok nagyságuk szerint 0,5—2 cm³ kapnak.

Galambok az ojtás után otthon maradnak, a háztetőn, a ducon ülnek, nem esznek, kedvetlenek.

Mind e reakciók általában néha csak enyhék, alig megfigyelhetők, máskor viszont igen erősek, olyan mértékben, hogy az ilyen reakciókat először látók a figyelmeztetés ellenére is megijednek és „katasztrófától” félnek. Nyolctíz óra múlva a tünetek enyhülnek és 18—20 órára a beojtottak a reakciót általában kihaverik. Csak nagyon ritka eset az, amidőn a szárnyasok 24 óra múlva is még bágyadtak.

Fiatal baromfiak általában érzékenyebbeknek mutatkoznak, míg a nemesebb fajták csak olyan változóan reagálnak, mint a közönséges magyar fajták.

Igy csak alig megfigyelhető enyhe reakciót mutatott pl. az ismételt ojtások alkalmával a gödöllői m. kir. baromfi-tenyésztőtelep különböző fajállománya, másrészt ugyancsak igen mérsékeltén reagál a Budapest szék.-főv. állatkert változatos madárvilága, amely 1916. őszre óta immár három ojtáson ment keresztül.

Az immunitás, mint hogy itt a beojtott szervezetet az ojtóanyag megbetegítő (de nem zaporodó) baktériumtartalmának hatására és annak ellenében a kívánatos immunanyagokat maga

termeli, csakis az ojtás utáni 5—6-ik napon fejlődik ki teljes mértékben. Ezért, ha az ojtás már befertőzött állományban történik, 1—2 napig még lesznek, illetőleg lehetnek elhullások. A második nap után azonban csak alig egy-egy.

A beojtott szárnyasok száma eddig a huszezt meghaladja. És bár az eredmények alapján a már egyizben ojtó állatorvosok és gazdák az újabb időszakokban újabb és újabb anyag küldését kérik, a jó eredmények pontos számbeli adatát, sajnos, mégis csak nehezen küldik meg. Még kevesebb természetesen azoknak a száma, akik ígéretükhöz híven, állományuk egy részét kontrollmegfigyelhetés céljából legalább egy ideig ojtatlanul hagyták.

Mégis, ilyen kontrollal kísért és így hatásában realisan elbíráható 8280 eltérő fajú (és fajta) szárnyas pontos ojtásáról számolhatok be. Az állomány 61 udvaron oszlik meg, amely udvarok az ojtás idejében már kivétel nélkül erősen fertőzöttek. Az ojtás itt mindenütt tehát már szükség-ojtás volt, amennyiben az ojtás idejében az állomány mind a 61 udvarban erősen hullott. 7426 beojtott szárnyas mellett összesen 854 szárnyas maradt ojtatlanul kontrollmegfigyelésre, nem számítva ide az egészen pontosan meg nem számlált ojtatlanokat, sok gazdaságban pl. a cselédség stb. nem ojtott szárnyasait.

Az egyes ojtásokat részletesen feltüntető táblázatokat e helyütt mellőzve*) az alábbi táblázatban összegezve ismertetem az ojtásokat, illetőleg azoknak eredményét:

Beojtott 5471 tyukból	elhull	156
„ 906 kacsából	„	35
„ 794 ludból	„	12
„ 255 pulykából	„	9

Beojtott 7426 darabból elhull 212

Kontroll 485 tyukból	elhull	186
„ 172 kacsából	„	70
„ 187 ludból	„	29
„ 30 pulykából	„	6

Kontroll 854 darabból elhull 291

A beojtottak elhullása, mint megfigyeléseim és a beérkezett adatok egyöntetűen tanúsítják, az ojtást követő két-három napon belül következik be, a legtöbb elhullás az ojtás napjára és az ojtást követő első és második napra esik. A harmadik-negyedik nap után az elhullások már rendszerint megszűnnek.

A táblázat adatai szerint tehát a beojtott 7426 darab baromfiból elhull 212 állat, vagyis 2,85%, míg ugyanakkor a nem ojtott 854 darab kontrollból elhull összesen 291 darab, vagyis 34,07 százalék.

Valóságban azonban a beojtottak és a nem ojtottak elhullási számának különbsége a fenténél még sokkalta nagyobb, mert a kontrollok nagy részét, a további elhullást megakadályozandó, sok esetben már az ojtást követő ötödik-hatodik napon sietve beojtották a birtokukban levő vakcinámmal, de a többi esetben is legfeljebb csak 15 napig maradt a kontrollállomány ojtatlanul, holott az elhullások ugyanott, ugyanazon gazdaságban a nem ojtott, de meg nem számlált baromfiállományokban még hetekre, hónapokra hódolt. Megőrténhetett, sajnos, az is, hogy a nem ojtott kontrollállományt

*) Fölleltek a „Közlemények az összehasonlító élet és kórtan köréből” című folyóirat 13. kötetének 3—4. és a „Zeitsch. für Infektionskrankheiten der Haustiere” legközelebb megjelenő számában.

DISTOL

BIZTOSAN HATÓ SZER

A MÉTELYKÓR ELLEN

Dr. Marek József állatorvosi főiskolai ny. r. tanár kísérletes vizsgálatai szerint.

„CHINOIN” GYÓGYSZER ÉS
VEGYÉSZETI TERMÉKEK GYÁRA R.-T.

(Dr. Kereszty és Dr. Wolf)

UJPEST, TÓ-UTCA I. SZÁM.

Közelebbi felvilágosítással és használati utasítással a gyár szívesen szolgál.

(a további veszteséget másra ruházandó) a gazda az ojtást követő hatodik-hetedik napon sietve eladatta.

A táblázatban nem szerepelnek a székesfővárosi állatkertben, valamint a gödöllői kir. baromfitenyésztőtelepen ismételtén végzett nagyszámú igen szép eredménnyel járó ojtások, minthogy azok az állomány és az ojtások természeténél fogva a táblázatba beiktathatók nem voltak. De nem szerepelnek az ugyancsak kitűnő eredménnyel járt galambajtások sem, amelyeknek nagyrészt (az állatkert változatos galambállományának ojtása mellett) elsősorban Váserhelyi István urad. intéző urnak (Göböljárás) köszönhetem.

A preventív célból a még teljesen egészséges állományokban végzett nagyszámú ojtások, amelyek részletes ismertetésétől itt ugyancsak el kell tekintenem, egyöntetűen a vakcina immunizáló hatását igazolják. A beojtott állományok a járvány újabb és újabb szomszédos pusztításai mellett semmi, vagy alig 1-2% veszteséget szenvedtek, míg a velük együtt élő állományok (például gazdaságokban) igen sok helyütt csaknem teljesen kipusztultak.

A kiváltott immunitás tartama a mostani egyetlen ojtás mellett az eddigi megfigyelés szerint 5-6 hónapra terjed, de erősségében a harmadik hónap után talán veszíteni látszik. Ugyanis a harmadik hónap után egy-egy szárnyas „gyanus” (?) elhullásáról értesítettek. Sajnos azonban az immunitás csökkenésének a mértékéről eddig nem tájékozódhattam, mert a gazdaságok a gyanus elhullás után sietve újabb ojtásokhoz folyamodtak, amely újabb ojtás után az állapot természetesen már elbíráható nem volt, sőt még azt sem állapíthattam meg, hogy az elhullások oka csakugyan baromfikorela volt-e?

Hogy azonban az ojtás után négy hónap múlva a kiváltott aktív immunitás még kellő védelmet nyújt, azt a következő pontosan ellenőrzött eset bizonyítja.

Az 1918-ik év őszén az állami bakteriológiai intézet telepén (kertjében) összesen 93 drb baromfi járt. Ebből 21 darab sajátom volt, ez szolgált annak idején az újabb és újabb termelésű anyagom kipróbálására. Mindegyik más-más időben egyetlen ojtást kapott és csak egy-kettő volt közöttük olyan, amely minthogy minden újabb próbához nem vásárolhattam mindenkor friss állatot, két ojtásban részesült. A telepen tartott többi 72 drb baromfi öt felnek, az intézet öt alkalmazottjának a tulajdona volt. Ez a 72 drb az idő folyamán ismételtén szétmozgatott, de minthogy ezen állományjai természetesen nem rendelkezhettem, vakcinával be nem ojtattam.

December hó 15-én délután az öt fel baromfi-állománya váratlanul hullani kezdett (a kert bokrai között egy állítólag „idegen” tyukhullát találtak). Az ismételt vizsgálatokkal baromfikolerát állapítottunk meg. Annak ellenére, hogy az alkalmazottak baromfiat azornal, részben már 15-én este, részben 16-án reggel kettős adagu szétmozgatott, az elhullás csak 13 nap múlva, december 29-én szűnt meg teljesen.

Ezen idő alatt 48 tyukból elhullott 25 darab, 22 kacsból elhullott 5 drb, 2 ludból elhullott 1 drb, 2 pulykából elhullott 1 drb, összesen 72 darabból elhullott 31 darab.

Ugyanakkor az én tulajdonomban levő és vakcinált 14 tyukból, 1 kacsból, 2 ludból, 4 pulykából, összesen 21 darabból egy sem hullott el.

Közülük egy tyuk 1½-2 napig gyanusan gubbasztott, nem evett, fejét lógatta, de minden beavatkozás nélkül gyógyult.

Megjegyezni kívánom, hogy a vakcinált és nem vakcinált baromfiak kertünkben egész nap, még a járvány idejében is, együtt jártak és hogy a vakcinált 21 darabból álló baromfiállományomat a járvány ideje alatt újabb vakcinálásnak nem vettem alá és — bár ez kockázatot jelentett — szétmozgatásban sem részesült.

A járvány fellépése és az utolsó vakcinálás között itt teljes négy hónap telt el.

Szász Alfréd dr.

MOST JELENT MEG!

MEZŐGAZDASÁGI UTMUTATÓ

Különb. tekintettel a mezei gazdálkodásnál leggyakrabban tapasztalható mulasztásokra, hibákra és azok orvoslásának módjaira. I. kötet: Nővénytermelési kérdések. Ár háromszáz kilóval 1200 K. II. kötet: Állattenyésztési kérdések, gazdaságok vezérlése. Ár háromszáz kilóval 1200 K. A két kötet együttes ára négyezer kilóval.

A borjúk fertőző tüdőgyulladására kérdésehez.

Sok panasz hangzott el tehenésztől foglalkozó gazdáink részéről a borjúk fertőző tüdőgyulladásáról és sokat foglalkoztak vele a szaklapokban, nevezetesen az ellene való védekezésről, különböző fertőtlenítési és oltási eljárásokról.

Magam is éveken keresztül küzdöttem ennek az igen makacs, alattomos betegséggel elhárítása és kiküszöbölése ellen, igénybe vévén az összes ajánlott védő és gyógyító eljárásokat, de mondatom, hogy a leggondosabb és leglelküsmeretesebben végrehajtott alkalmazások ellenére sem sikerült ezt a nagy anyagi kárt okozó kórt véglegesen kiirtani.

Elmélkedve fáradozásom eredménytelenségén, csak arra gondolhattam, hogy az elméletben radikálisnak jelzett gyógyító eljárások valószínűleg nem hajtottak megfelelően végre; nem is lehet ez másként, mert a gyakorlatban rendszerint hiányzanak az alapos és eszményi fertőtlenítéshez az előfeltételek; hiszen a legjelentősebbnek látszó körülmény legtöbb esetben az egész, egyébként szabatosan végrehajtott fertőtlenítő eljárást semmivé teszi.

Ha meggondoljuk, hogy ezen betegség fertőző anyagának természete a bakteriológiai vizsgálatok tanúsága szerint is igen különböző, akkor az oltásban sem találjuk meg, minden esetben, a hozzá fűzött eredményt.

Hazánkban igen sok tehenésztől oly kezdetleges berendezésű istállóban van elhelyezve, hogy ott alapos fertőtlenítésre gondolni sem lehet; de nálam eszményileg berendezett épületekben éppen úgy fellépett és pusztított a baj, mint egyéb, burkolat nélküli, kezdetleges épületekben.

Érthető is, miért oly nehéz a küzdelem e betegséggel, főképpen nagy állományú gazdaságokban; hiszen teljesen és alaposan fertőtlenített helyiségben is egy ismételtén fellépő kórokozót közvetlen környezetére nézve egy újabb külön ragályozási központot képvisel. Főleg ez az utóbbi tapasztalatom adta meg az impulzust arra, hogy ez irányban kutassak és kísérletezzek.

Kísérleteim folyamán szakítottam a régi és általában divó rendszerrel, t. i. a szopós borjúkat nem tartottam az u. n. borjúkertelekben. Az eredmény meglepő és minden várakozáson felül kedvező volt, mert a járványos kór ezzel teljesen megszűnt.

Most, midőn a „Köztelek”-ben is több kérdés merült fel ezen vész kór gyógyításáról, szolgálatot vélek tenni gazdatársaimnak, ha ezt az általam Tolna megyében már éveken át bevált eljárásomat közreadom. Szóbelileg már számtalan gazdatársammal megismertettem eljárásomat, kik kivétel nélkül a leghálásabban nyilatkoztak ezen egyszerű és kevés fáradsággal járó s mégis sikert hozó módszerről.

Az eljárás a következő: A fertőzött istállóból az összes szopós borjúk eltávolítandók, vagyis legjobb azokat levágásra eladni; ezt követi az egész épület belső tisztogatása, meszelése, a burkolatnak karbolmészszel vagy más olcsóbb fertőtlenítő anyaggal való felmosása; jászlak, esztornák, kézi eszközök, itatóvedrek, tisztítóeszközök lehetőleg forró lúggal lemosandók, végre a borjúkertelet is eltávolítjuk, mert erre a követendő eljárás során nem lesz szükség. Az ezen művelet után születendő borjúkat most már az anyjuk előtt hagyjuk állandóan a leválasztásig. Legcélszerűbb a borjúkat az anyjuk jászolkarikájához oly rövidre kötni, hogy ne szophaszanak, szoptatáskor pedig megfelelően hosszúra eresztjük a köteleket. Ha a tehenek legelőre mennek, a borjúk helyükön maradnak. Az istálló kellő szellőztetésére és az alom állandó tisztántartására természetesen sulyt kell vetni.

Mint említém, nálam ezzel a módszerrel teljesen megszűnt a betegség s többé nem is jelentkezett egy esetben sem; borjúim üdék, egészségesek voltak s fejlődésük kifogástalan volt.

Bővebb magyarázat fölösleges; ha az ismeretett egyszerű eljárás felett elmélkedünk, csakhamar belátjuk, hogy a vázolt eljárásban tulajdonképpen olyan értékes szabályt alkotunk, melynek folyamánjaként a célba vett siker el nem maradhat.)

(Debrecen.)

Kempner Ernő
Jószágigazgató.

IRODALOM.

Kis üzemek számtartása. Kiskereskedők, iparosok és kisgazdák használatára. Irta: Tölczel Lajos, a nagyváradai latin szert. püspökségi uradalom nyugalmazott főszámvevője, a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Számtartási Osztályának tisztviselője. Ujpest, 1918.

A háboru óriási terheinek fedezése végett az új háborus adókat előreláthatólag nemcsak fenn kell tartanunk a háboru után, hanem még jobban ki kell terjesztenünk azokat, úgy hogy kisebb üzemekre is ki fogják vetni a háborus adókat. Ezeknek az új adóknak aránytalan terheivel szemben csakis úgy védekezhünk, ha rendszeres számadást vezetünk s az ebből készült mérleg alapján adjuk be jövedelmi és vagyonszámlát.

Az itt ismertetett, mindenképpen racionális eljárás tapasztalatunk szerint az újszülött állatoknak más ragadós betegségei, így nevezetesen az u. n. borjúkertelet vagy borjúhosszenés ellen is nagyon jól bevált, mert a fiatal állatok közvetlen érintkezésének megszüntetésével megakadályozza a fertőző anyagnak átragadását állatról állatra. A különböző helyekről ajánlott ojtóanyagoknak a szopós borjúk tüdőgyulladására ellen nagyon kétséges az értékük.

Debrecen.

HALDEK IGNÁC UTÓDA

A HADITERMÉNY RÉSZVÉNYTÁRSASÁG FŐBIZOMÁNYOSA

Ajánl: „KOLOSS” cukorrépmagot, valódi északnémet Kleinwanzlebeni cukorrépmagot, prima 98%-os rézgálicot.

MAGNAGYKERESKEDÉS.
BUDAPEST, VI., MAGYMEZŐ-UTCA 43.
Cégtulajdonos: Greiner Soma

Vásárol:
Mindenféle gazdasági magvakat.

Sörgőny-cím:
HALKLEE

Telefon:
18-62

adó vallomásunkat s a mérleget az adóvallomásunkhoz csatoljuk.

Kis üzemeknél azonban, főleg a mezőgazdaságban, igazán ritkaságszámba megy a könyvvitel. Ez indította Tölczel Lajost „Kis üzemek számtartása” című munkájának megírására. Utbaigazítást ad a számadáshoz azoknak, akik azelőtt nem foglalkoztak ezzel s a számtartási rendszere, amelyet ajánl, *kettős rendszer*. Ez a látszólagos ellentét, hogy amikor a legegyszerűbb utat keresi, amely a célhoz vezet, a kettős könyvviteli rendszer alapjára helyezkedik, épp az ad könyvének különleges értéket. A szerző ugyanis könyvében bemutat egy olyan egyszerű kettős könyvviteli rendszert, amelyet az ő példája és magyarázatai után az is megért, aki egyáltalában semmiféle számadásban nem jártas. Különösen hasznos munkát végzett a szerző ama gazdaságok és üzemek szempontjából, ahol eddig egyszerű számadást vezettek, de ez az adott viszonyok között nem elégítette ki az igényeket és csak azért maradt meg az egyszerű könyvvitel mellett, mert nem értették a kettős könyvvitelhez. A kettős könyvvitel szemlének és technikájának elsajátítására kitűnő tankönyv Tölczel munkája.

Tölczel kettőskönyvviteli rendszere könnyen érthető és kevés munkával jár. Kiténik ez mindjárt a leltárnál, ahol a kezdő és végző vagyont párhuzamosan egymás mellé állítja, továbbá a pénzforgalomban előforduló bevételeket és kiadásokat az időrendi följegyzéssel egyidejűleg s ugyanott főkönyvvel is. Egyszerűsége mellett bizonyít az is, hogy az állat-, termény- és anyagszámadás alá tartozóknál bekövetkezett változások egy részét már a leltárban tartja nyilván és ezekről külön számadást csak a felmerülő szükség keretén belül vezet. Végül nem készít külön-külön zárókimutatást, vagyonmérleget és jövedelmi mérleget, de ugye ezeket, mint a kezdő és végző vagyon leltárát számlák szerint a legáttekinthetőbb alakban egy íven csoportosítva helyezi egymás mellé.

Bár a szerző elsősorban a kis üzemek számára kívánt egyszerű és kevés munkával járó kettős könyvvitelt írni, számadási rendszerét azonban nagyobb gazdaságok is igen jól használhatják s azt a viszonyaikhoz és igényeikhez képest kibővíthetik.

A könyv ára 7 K. Megrendelhető a szerzőnél, Budapest, VIII., Rigó-utca 14. — *ch — ch.*

Ezen rovatban ismertett könyvek megrendelhetők a „Patria” szakkönyvkereskedése útján. (Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám.)

A gazdaközönség köréből.

Az elemi iskolák újjászervezése a több-termeléssel kapcsolatban.

Csapláros György Bácsbokodról cikket küldött be hozzánk. Kifejti, hogy az elemi iskolák hatodik osztályát teljesen a gazdasági kiképzésnek kellene szentelnünk és észszerűnek tartaná, ha a tanítók a gazdasági szakvizsgákat nem a földművelésiskolákban, hanem öt évi gyakorlat után az akadémiákban tennék le. A kezdő fizetést 2000 K.-ban kívánja megállapítani, ennek a létesítendő, ugynevezett gazdasági VI. osztálynak a felügyeletét pedig nem a gazdasághoz nem értő tanfelügyelőre, hanem a vármegyei m. kir. gazdasági felügyelőre akarja bízni.

Csapláros közleményére csak igen röviden akarunk ezúttal válaszolni, mivel Buday Barnának „Szakoktatásügyi kérdések” című tanulmánya kikerülve a sajtó alól, a tanulmány eszméi az OMGE irodalmi és tanügyi osztályának nemsokára megtartandó értekezletén felszínre és megvitatásra kerülnek.

Az elemi iskolákban is szükségesnek tartjuk a mezőgazdaság alapismereteinek tanítását, a kisdud embercsemeték lelkében a természet szépsége iránti érzék, hajlam felkeltését s bár a tanítók mezőgazdasági irányú kiképzésének hívei vagyunk, de nem kívánhatjuk, hogy a tanítók öt évi gyakorlat után a gazdasági akadémiákban vizsgáltsanak. Mi sokkal tovább megyünk ebben a kérdésben, mint Csapláros, mert mindenütt — ahol csak lehet — kívánjuk az *önálló gazdasági népiskolák* felállítását, amelyekben a komáromi gazd. tanítóképző-intézetben kiképzett gazd. szaktanítók tanítanak.

Nekünk régen vallott véleményünk, hogy a tanítóképző-intézetekben is alaposabban kell mezőgazdaságtanból kioktatnunk a növendékeket, mint eddig történt, de a népiszkolai tanító — akinek tulajdonképpen hivatása a közismeretek megalapozása — nem lehet agrártudós és erre nincsen semmi szükség. De igenis alapos gazdasági szakembernek kell lennie a gazdasági szaktanítóknak.

Arra nézve, hogy az elemi népiszkolák VI. osztályát szenteljük tisztán a gazdasági kiképzésnek, részben megadtuk már a választ az előzőkben, csak azt tesszük ehhez még hozzá, hogy a gazdasági oktatás erősökölése helyett inkább a közismereteket igyekezzünk a néptanítók megerősíteni, mert a *kifogástalan* írni-, olvasni- és számolnivalóság megtanítása némi közműveltséggel párosítva: az igazi feladata az elemi népiszkoláknak. Ebben a tekintetben, sajnos, elég gyengén állunk még.

Végre Csaplárosnak azt a javaslatát, hogy az elemi iskolák gazdasági oktatásának ellenőrzését bizzák a vármegyei gazdasági felügyelőre: már előre is elvetjük. A gazdasági szakoktatás eléggé érzi az átkút annak, hogy kezdettől fogva nem valódi, hivatásos tanügytudósok irányítják. S bármennyire tiszteljük is a gazdasági felügyelőket és el is ismerjük gazdasági szaktudásukat és a gyakorlati mezőgazdasági életre nézve áldásos tevékenységüket, azonban őket a gazdasági oktatás felügyeletére nem tartjuk illetékes, hivatásos tényezőknak. Az iskolákban folyó gazdasági oktatást hivatásosan csak az bírálhatja és ellenőrizheti, ahinek a lelke állandóan ott időzik, ott melegszik ebben a légkörben, kizárólagosan ezekkel az ügyekkel foglalkozik, maga is hivatásos tanügyi ember és lelke elválaszthatatlanul össze van forrva ezekkel a kérdésekkel, mint ahogyan össze van növe a virág a növénynyel.

Gazdasági cselédmenhelyekről.

Állandóan rosszabbodó munkáviszonyaink folytán a gazdáknak fontos érdekük, hogy gazdasági munkásaiknak biztos jövőt helyezvén kilátásba, a cseléd helyzetét olyanná tegyék, hogy az ne huzódjék mindinkább a város és a gyárak felé, ahol, különösen a nagyobb üzemű gyáraknál, agkori ellátása többnyire biztosítva van, hanem kedvet kapjon a gazdaságban vállalni helyet s ami talán még fontosabb, azon a helyen hosszú évekig, lehetőleg mindvégig meg is ma-

radni. Ezzel szemben manapság bizony úgy áll a dolog, hogy a cseléd gazdájának kényére-kedvére van bízva, illetve csak a gazda jó szívetől függ, vajjon elaggott cselédjének nyújt-e élete végéig biztos megélhetést és nyugodalmat öregséget. Ámbár, hála Istennek, a legtöbb földbirtokosban van annyi erkölcsi érzés, hogy az efféle, írott szerződésen nem alapuló, de szinte becsületbeli kötelezettségeinek tisztességgel meg is felel, mégis, sajnos, sokszor látjuk — különösen az utóbbi félszázad folyamán erőre kapott azon új földesuraknál és bérlőknél, akik tisztán száraz üzleti szempontból kezelik a gazdaságot — hogy az öreg cseléd nem részesül olyan bánásmódban, amely a fiatalabb nemzedéknek kedvet csinálna a gazdaságokban szolgálni. Egy-egy ilyen eset híre egész vidékeken terjed el és csak természetesen, hogy gondolkodóba ejti a bérest, vajjon érdemes-e egy emberéletet a mezőgazdaságban munkásként eltölteni, ha azután semmi biztosíték nincs arra nézve, hogy vén korára nem marad fedél nélkül.

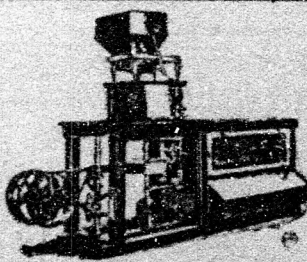
Mindezt csak azért hozom fel, hogy rámutassak, miszerint kellene valami olyan módozatot találni, mely a mezőgazdasági cseléd jövőjét biztosítván, ezt a foglalkozást kívánatosabbá s ezáltal keresettebbé tegye, emellett azonban ne rójon túlságos terhet a szintén mind nagyobb nehézségekkel küzdő földbirtokosra se. A földbirtokosnak érdekében áll nemcsak az, hogy elegendő állandó munkása legyen, hanem az is, hogy cselédjei meg legyenek elégedve és hosszú évekig meg is maradjanak nála, ez pedig csak úgy érhető el, ha jövőjüket tisztességes viselkedés esetére biztosítottak tudják.

Azonban éppen azok a gazdák, kik elaggott cselédjeik sorsát szívükön viselik, legjobban tudhatják, hogy ezeknek tisztességes eltartása mily nagy terhet ró a munkaadóra, különösen most, midőn a szinte hihetetlenül magas építkezési árak mellett még a meglévő épületeket is alig lehet karbantartani, nemhogy megfelelő számú új lakást építeni. Egy, mondjuk, ezerholdas birtokon bizonyára van 3-4 elaggott cseléd; ezeknek tisztességes elhelyezése a mai viszonyok mellett nemcsak pénzkérdés, hanem a férőhely szempontjából is alapos nehézségekbe ütközik.

Kérdés, vajjon nem volna-e úgy a földbirtokosra, mint az érdekelt cselédekre is előny, ha az elaggott gazdasági munkások ellátására a gazdák egyesülnének és körzetenként, tesszem azt, vármegyeenként egységesen szerveznék az öreg cselédjeikről való gondoskodást.

Az Országos Munkás- és Cselédsegélypénztár kitűnő intézmény, de egyrészt az általa nyújtott pénzbeli segély a mai áralakulások mellett a biztosítottakat egyáltalán nem óvja meg a nyomortól, másrészt pedig az intézmény természeténél fogva nem gondoskodhatik az emberek elhelyezéséről, ami pedig éppen a főnehézség, mert pénzt ma minden gazda könnyebben ad, mint lakást.

Úgy vélem a dolgot megoldhatónak, hogy az Országos Magyar Gazdasági Egyesület kezdeményezésére a vármegyei gazdasági egyesületek tartsanak e tárgyban ülést, amelyen egy *cselédmenhely* létesítése volna megbeszélendő; ívet kellene körözni az illető gazdasági egyesületek érdekkörzetébe tartozó földbirtokosoknál, ahol azok a cselédmenhely felállítására részjegyeket írnának alá, olyképpen, hogy aki bizonyos — a helyi viszonyok szerint meghatározandó — ösz-

WOHANKA ÉS TÁRSA UTÓDA R.-T. Budapest, V. kerület, Vilmos-császár-ut 76.

Nyersolajmotorok, nyersolajlokomobilek
minden országban
azonnal szállíthatók.

Olcsó üzem, tökéletes szerkezet, tartósság, nyugodt járás, egyszerű :: kezelés stb. ::

Olajokat, tisztítókat, technikai üzemszerűségi cikkeket szállít.
Gazdasági malmok.

szegyet, mondjuk 5—10.000 koronát jegyez, annak joga legyen a menhelyen egy egy cselédet díjtalanul elhelyezni, ha pedig ez a hely egy ideig nem volna betöltve, az összeg kamatai részint a menhely tőkájének gyarapítására, részint a többi bentlakó életmódjának javítására volnának fordítandók.

Meg vagyok róla győződve, hogy alig fog akadni vármegye, ahol ezen az alapon ne lehetne összehozni a szükséges összeget, melyet azután még egyéb, önkéntes adományok útján is lehetne növelni. Mindenesetre meg lehetne a dolgot kísérteni, olyképpen rendezvén az aláírást, hogy az összeg fizetése csak akkor legyen kötelező, ha egy bizonyos, minimális számú helyre szóló aláírás, mondjuk 20—25 jön össze.

Ahol kevés helyet jegyeznének, ott talán ki lehetne bérelni faluhelyen egy parasztházat s a fennmaradó összegből gondoskodni, hogy valami özvegyasszony főzzön és takarítson az öregekre; ahol pedig sok jegyzés van, ott a gazdasági egyesület székhelyén lehetne az intézetet felállítani, miáltal azután az ellenőrzés is könnyebb lenne. Kívánatos volna, hogy a menhely közelében néhány holdnyi kert is legyen, egyrészt, hogy annak termése a bentlakók élelmezését megkönnyítse, másrészt, hogy mind-egyiküknek, ha csak néhány négyzetölet is bocsátva rendelkezésére, alkalom adassék neki, hogyha kedve tartja, elbábrálhasson, elfoglalkozhassék vele s munkájának eredményét akár a menhelyen, akár azon kívül értékesítvén, egy kis dohánnyal szerezhesse magának. Fontosnak tartom azonban, hogy az ily kertek megművelését ne alapítsák a bentlakók munkaerejére, hanem az ottan való kertészkedés teljesen az öregek szabad akarására legyen bízva, különben munkaházat látnak az intézetben, nem pedig menhelyet.

Kísérletről van itt szó, mely anyagi áldozattal vagy kockázattal ugyszólván nem jár; kezdjük meg a mozgalmat, kísérreljük meg, van-e a magyar gazdáknak érzékük az ilyesmire iránt; én azt hiszem, hogy igen, hiszen az emberbaráti cselekedeten kívül mindenki még önmagán is segít, könnyít.

Ha azután a dolgot mégsem lehet összehozni, akkor — nem szóltam semmit.

[Göd.

N. Kiss Sándor.

Pénzküldemények címzése.

Felkérjük egyesületünk igen tisztelt tagjait és a Köztelek t. előfizetőit, hogy esetleges tévedések elkerülése, valamint pénztárunk és könyvelőségünk felesleges munkától való megkímélése érdekében pénzküldeményeik irányításánál szíveskedjenek a következőket figyelembe venni:

a) Az Országos Magyar Gazdasági Egyesületet megillető tagsági díjak, a Köztelek lap küldéséért 1919. évre járó 20 koronás háborús pótlék, valamint a szerkesztőséghez intézett szakkérdések válaszdíjai az Országos Magyar Gazdasági Egyesület pénztárához (Budapest, IX., Köztelek-u. 8.) küldendők.

b) A Köztelek lap előfizetési és hirdetési díjai, a Köztelek Olvasó Könyvtára előfizetési pénzei és mindennemű hirdetésre vonatkozó elvétel és vagy pénzküldemény a Köztelek ki-

adóhivatalához (Budapest, IX., Üllői-ut 25.) intézendők.

Az utalvány szelvényén a küldött összeg rendeltetését saját érdekében ne mulasztásza el senki pontosan feltüntetni.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma	Oldal
Az OMGE közleményei	1697
Egyről-másról	1698
Az eredményes gazdálkodás feltételei	1702
Védőoltásaim a baromfikólera ellen	1703
A borjak fertőző tudógyulladása kérdéséhez	1705
Irodalom	1705
A gazdalkodás köréből	1706
Gazdasági cselekményhelyekről	1706
Pénzküldemények címzése	1707
Vegyések	1707
Eljegyzés. — Halálozás. — Gazdasági szakértők kijelölése. — A szőlősgazdák és a szesz szabad forgalma. — Női hallgatók a gazdasági akadémián. — Paradicsom eltevése hordóban. — Fialat török gazdák. — Ricinus-magkereslet	1708
Kereskedelem, tőzsde	1709
Szerkesztői üzenetek	1710

Eljegyzés. *Talabér István, Jankovich Besán József* gróf uradalmi intézője eljegyezte özv. *Hilán Jenőné, bácsai Szánthó Piroskának* Bözsike leányát.

Halálozás. *Kálnoki Bedő Albert dr.* nyug. földművelésügyi államtitkár, orsz. főerdőmester, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja, a Lipót- és Vaskoronarend lovagja, OMGE tag stb., folyó hó 20-án hosszas szenvedés után elhunyt. A megboldogult egyik alapítója volt az Országos Erdészeti Egyesületnek, amelynek fejlesztése és vezérlése körül 53 éven keresztül fáradhatatlan szorgalommal tevékenykedett és a magyar erdészeti kar életkeltésében hatalmas munkássággal vett részt.

Gazdasági szakértők kijelölése. A m. kir. földművelésügyi miniszter birtokrendezési ügyekben Komárom vármegye területére gazdasági szakértőül *Barcza Géza* bérlő naszályi, *Szalay Béla* primási jószágfelügyelő bajcsi, *Vaszary Gyula* primási tisztartó p.-csémi (Mocsa), *Nagy Nándor* földbirtokos nemesőcsai, *Darányi Ágoston* urad. felügyelő tatai és *Kisdy Vásárhelyi Árpád* földbirtokos komáromszentpéteri lakost kijelölte.

A szőlősgazdák és a szesz szabad forgalma. A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületének *Zselénski Róbert* gróf elnöklote alatt tartott igazgatóválasztmányi ülése foglalkozott a mezőgazdasági és ipari szeszgyárak felemelt kontingensével és aggodalmának adott kifejezést, hogy a burgenyának és kukoricának nagyobb arányú felhasználása pálinkafőzésre nemcsak a rosszul élomezett munkásságra lesz hátrányos, hanem azért is, mert közvetlenül nyomni fogja a borárakat. Több helyen a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületének ezt az állásfoglalását olyképp értelmezték, mintha a szőlősgazdák egylete az ipari szesz szabad forgalma ellen tiltakozott volna és a pálinkaárak további maximalizálását követelné. Ennek éppen az ellenkezője igaz. A szőlőbirtokosság tavaly is tiltakozott, hogy a központ szeszfordékban készülő gyümölcspárlatokat maximálják, mikor a likőr, rum, konyak stb. ára szabad és helytelenitén az idén is az árak megszabását, mely mindig csak a tisztességes vállalkozót sújtja, míg a tág lelkiismeretű egyszerűen nem veszi figyelembe.

Női hallgatók a gazdasági akadémián. A földművelésügyi miniszter két urileánynak, *Füredi Leonának* és *Korda Karolának*, a debreceni leánygimnázium jelesen érettségizett növendékeinek megengedte, hogy a debreceni m. kir. gazdasági akadémia rendes hallgatói sorába beiratkozhassanak. A debreceni leányok az elsők, akik Magyarországon hivatalos engedéllyel és szabályszerűen foglalkoznak gazdasági tanulmányokkal. A maguk részéről örömmel adnak hírt arról az eseményről, amennyiben azt tartjuk, hogy a nőknek is meg kell adni a lehetőséget ahhoz, hogy a társadalmi és gazdasági élet terén tehetőségük mértén érvényesülhessenek minden olyan foglalkozási körben, amely női mivoltukkal összeegyeztethető. A férfinnemmel párhuzamban folytatott nemes verseny csak előnyére válik a fejlődésnek és haladásnak. A gazdasági élet terén különösen sok mód és alkalom nyílik a középosztály nőinek arra, hogy egyéniségüket hasznosan kapcsoljuk bele a termékeny nemzeti munkába, ha létesítünk olyan iskolákat, amelyekben a nők a hajlamuknak megfelelő szakismereteket megszerezhetik.

Paradicsom eltevése hordóban. A paradicsomot hordókban éppen úgy kell eltenni, mint ahogy azt palackokba is szokták, azon különbséggel, hogy a hordókba eltett paradicsomot, mivel a hordókat a betöltés után kihevíteni nem lehet, alkalmas szerrel konzerválni kell, hogy az néhány hónapig való eltartás folytán se romoljon meg. A konzerváló szerek közül e célra a legmegfelelőbb a benzoosavas nátrium (Natrium Benzoicum), amelyből egy kg. vagy egy liter paradicsomra egy grammot kell használni (1:1000 arányban). E szer hiányában használható e célra a benzoosav és legvégső esetben, ha már ezeket beszerezni egyáltalában nem lehetne, a szalicilsav, amelyekből azonban már csak fél gramm használható (1:2000 arányban). A konzerválási eljárás a következő: A paradicsomot annak megmosása után, víz hozzáadása nélkül, puhára kell főzni annyira, hogy a héj a lé felszínén usson. Ezután az egészet át kell törni úgy, hogy a héj is keresztülmenjen, majd pedig a kapott levet tetszés szerint be kell süriteni, amire nézve az idevágó rendelet az irányadó. A kellő fokra besüritett paradicsomhoz annak súlya szerint hozzá kell adni a konzerváló szert, amelyet jól el kell keverni, hogy az teljesen elolvadjon és szőjjeloszoljon. A készítményt ezután azon forrón előzetesen jól megtisztított és kiforrázott hordóba kell tölteni egészen az akonanyílásig (lehet több részletben is), majd a hordót jól be kell dugaszolni és hideg, száraz helyre elraktározni.

Fialat török gazdák. A Magyar Keleti Kulturközpont (Turáni Társaság) földművelési kormányunk hathatós közreműködésével és támogatásával az idén is számos fiatal török gazdának megadta a lehetőséget, hogy itt az országban mezőgazdasági tanulmányokat végezhesse. A török ifjak nagy szorgalommal látogatták gazdasági akadémiánkat, a pápai és kissebenedi előkészítő tanfolyamot és földművelésiskoláinkat sokan közülük igen jó sikerrel végeztek is már. Nagyobb részük jó családból való, jól nevelt ifjú, kik odabaza saját birtokukon fogják értékesíteni az itt tanultakat. Néhány földművelésiskolát jól végzett fiatal török gazda, ki magyarul már jól beszél és a magyar viszonyokat eléggé ismeri, még rendelkezésére állhatna földbirtokosainknak és földbirtokosainknak, mint gyakornok, vagy hasonló minőségben. Igényük nagyon szerény: lakás, tisztességes állatás és egy kis zseb-

"Terra"

Sürgőnycim: „Terra Budapest”.

MAGKERESKEDELMI ÉS KIVITELI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
ezelőtt Szemere és György
 Budapest, V., Széchenyi-utca 7.

VÁSÁROL: új löhere, lucerna- és mustármagot mindig szerint. Maximális áron felül miniszteri engedélye alapján vetőmagnak alkalmas öszi és tavaszi borsót, öszi, tavaszi és szőzabuhükkönyt, kölest, moharmagot, babot, lencsét, lóbabot és cirokmagot.

ELAD: Mindennemű magyar csiraképeségű és fajazonos konyhakertli és gazdasági magvakat.

pénz az, amire számítanak. Érdeklődők forduljanak a *Magyar Keleti Kulturközpont*hoz, Budapest, Országház.

Ricinusmagkereslet. A Magyar Olaj- és Zsiripari Központ Részvénytársaság (Budapest, Andrassy-ut 2.) szüksége van nagyobb mennyiségű ricinusmagra. Mindaddig, míg e szükséglet fedezve nincs, legkésőbbben azonban november hó elsejéig bejelentésre kerülő mennyiségekért a Központ 15.— K.-s kilogrammonkénti árat téríti meg. A termelőket saját érdekükben figyelmeztetjük, hogy készletüket ez időpontig jelentsék be, mert az ezentul bejelentendő mennyiségekért alacsonyabb árat fog a Központ fizetni.

Pénzügyi hírek.

Erfurti Magkereskedelmi Részvénytársaság bejegyzett cég alatt, egymillió korona alaptőkével, új részvénytársaság alakult Szombathelyen, melynek üzletköre felöleli a gazdasági, konyhakertészeti, virág- és mindenféle egyéb vete-ménymagvak, továbbá szőlőgazdasági és kertészeti eszközök forgalmazását. A vállalat átvette Graumann Sándor urnak Szombathelyen fennállott jónévű „Erfurti Magkereskedés” cég magüzletét, aki a részvénytársaság ügyvezető igazgatóját is elvállalta. A vállalat elegendő tőke felett rendelkezvén, másrészt a kellő szak-tudás és jártasság képessé teszi a részvény-társaságot, megbízható magvakat megfelelő mennyiségben megszerezni és lelkiismeretes és pontos üzletvitellel vevők bizalmát kiérdemelni. A vállalat új árjegyzéke nyomás alatt van és azzal legközelebb szolgálnak. A megrendelések bizalomteljesen már most áttehetők. Igazgatósági tagokul megválasztottak: *Arnstein Izidor* Szombathely, *Arnstein és Handley* cég birtagja, *Graumann Sándor* Szombathely, *Pécsi Henrik* Szombathely, *Mezőgazdasági Takaréks- és Hitel-bank R.-T.* igazgatója, *Pintér Márton* Szombathely, *Melis és Pintér* cég tulajdonosa, *Vajda Sándor* Szombathely, *Weiner Testvérek* cég birtagja.

A Magyar Östermelő R.-T. tegnapi rendkívüli közgyűlése elhatározta, hogy a kedvező üzlet-eredmény folytán az alapszabályok olyképp módosítottassanak, hogy az első üzletév már 1918. december 31-én fejeződjék be s így már az 1918. csonka évre is osztalék fizethető legyen. Ugyancsak elfogadta a közgyűlés az igazgatóság azon javaslatát, hogy a jelenlegi 10 millió K. alaptőke 25,000 darab 200 K. n. é. részvény kibocsátása útján 15 millió K.-ra emeltesse. Az új részvények 1919. január 1-től részese-dnek a társaság hasznaiban és a kibocsátási ár 306 K. Az elővételi jog október 29-től novem-ber 7-ig gyakorolható a Magyar Általános Takarékpénztár R.-T.-nél. A részvényesek által át nem vett, valamint a fel nem ajánlott rész-vényeket egy szindikátus veszi át, amely a tőke-emelés sikerét biztosítja.

Keskenyvágyányu gazdasági és erdei vasutak nyomjelzését és építését vállalja *László György* okl. mérnök, építési vállalkozó Budapest, II., Zsigmond-utca 6. Telefon 144—35.

A járványok elleni védekezés a mai nehéz viszonyok közepette a gazda egyik legfontosabb és egyben egyik legnehezebb feladata. Minden háboru kísérő jelensége az emberi és állati jár-ványok rendkívül nagy mértékben való fellépése és elterjedése. A bakteriológiai tudománynak

hatalmas fejlődése nagy diadala az emberi kul-turának és a védőoltások alkalmazása valóságos erodája a mai háboru jelenségeinek, miután segítségével sikerült úgy az emberek, mint az állatok millióit a fertőző betegségek romboló hatásával szemben oly mértékben megerősíteni és megvédeni, mint még eddig soha. A járvá-nyok elleni védelmi harc ilyen hatásos fegyverei az állami ellenőrzés alatt álló Laboratórium Védőoltóanyagok Termelésére Részvénytársaság (Budapest, IX., Lónyay-utca 18/b.) kiváló hatású védőoltóanyagai és gyógyító szérumai. A legilletési időszak bekövetkezése előtt felhívjuk minden okserü gazda figyelmét a védőoltások mielőbbi végrehajtására.

NYILTÉR.

21 rovatban figyelmekérem az állami feladatokat a munkásság.

Muthi 2200 holdas bérgazdasá-gunk megszűnése folytán gazdagon felszerelt

instrukció eladó:

cséplőgarnitúrák, ame-rikai kéveköto és marokrakó aratógépek, fűkaszálók, vetőgépek, gyűjtőgépek, Planet-ekék, répvágók, szeszkeverők, darálóma-lom motorral, tisztító ros-ták, tengerimorzsolók, Sack egyes, kettős és négyes ekék, horonák, vas- és fahengerek, ökrösszekerek, igazs-kocsik, ökrorszánok, gazdasági kocsik és hintók, kovács-és bogárnárműhelyberendezések, vas- és fakádak, sertés-ettető vályuk, magtári fel-szerelések és egyéb nagyobb mennyiségű gazdasági eszközök és felszere-lések, ezenkívül járműökrök, lovak és csikók. Bővebb felvilágosítást ad: **Strasser Jónás,** Budapest, V., Mérleg-u. 2., vagy **Strasser Vilmos,** Muth-pusztá, posta: **Felsőirag,** Tolna megye. 1836

ERDÉLYI MÁRK

gőzekebérzántái vállalata
BUDAPEST, V., CSÁKY-UTCA 15. SZ.
TELEFONSZÁM: 144-62., TÁVIRATI CIM: „GÖZEKE“

Gőzekebérzántást és szőlő-rigolozást vállal.

Jutányos áron szállít:
tetőpalát, meszet, cementet, gipszet, mindennemű építési anyagokat
Drahanovszky Gyula, Budapest, VI., Andrassy-ut 17. sz., III. em. 11. Telefon: 111—20. 1870

Intézőt keresek
felügyelet alatt álló 2000 holdas gazdaságnak. Csak hadmentes, előretű szakemberek prima referenciákkal irjanak **Bechtel Frigyes** jószág-igazgatónak, Budapest, V., Rudolf-tér 5. Személyes bemutatkozás csak felfogadható. 1799

„Hungária” Gyümölcs- és Főzelék-kereskedelmi Társaság.
ZEIGER ÉS TÁRSAI, Budapest, IX. kerület, Csarnok-tér 5. szám. Sürgőnycim: **Hunler.**
VESZ csak vagonfételekben mindennemű gyümölcs-, főzelék- és zöldségárut.
Kérünk ajánlatot! 1790

Műpalát, meszet azon-nal szállít:
Graber Miksa és Fia, Turócszentmárton. 1822

Központi szeszfordét berendez
1733
Arányi, Ujpest.

INTEZŐ KERESTETIK 1500 holdas gazdaságba, had-mentes, nagy gyakorlatu szakemberek jó referenciákkal irjanak **Schiffer Miksa** okl. mérnök, gazd. közp. címere, Budapest, V., Rudolf-tér 5. 1821

Most jelent meg!

- Köztelek Olcso Könyvtára: Rendkívül évfolyam.
- Mezőgazdasági Útmutató,** különbe tekintettel a mező gazdaságoknál leg-gyakrabban tapasztalható mulasztásokra, hibákra és ezek orvoslásának módjaira.
I. kötet: **Növénytermelési kérdések.** Ára bérmentes küldéssel 12-80 K
II. kötet: **Állattenyésztési kérdések, gazda-ságok vezetése.** Ára bérmentes küld. 12-80 K
A két kötet együttes ára bérmentes küld. 25— K
 - Szakoktatásügyi kérdések.**
Írta: Buday Barna, az OMGE főtitkára. Ára bér-mentes 4-20 K
 - A központi fűtésberendezések.**
Írta: Romhányi Károly. Ára bérmentes szállítással 7-30 K
 - Juhtenyésztés.**
Írta: dr. Kosák László. Ára izlésees vászonkötésben, bérmentes 22-50 korona fűtve 19-20 K
 - A napraforgó termelése.**
Írta: K. Ruffy Pál. Ára bérmentes küldéssel 1-40 K
 - Szeszfordés gyümölcsösközlő.**
Hörök-Tóth Jenő és Osztróvsky Antal. Ára bér-mentes küldéssel 16-40 K
 - Zöldségmagtermesztési Útmutatás.**
Írta: Veltch István. Ára bérmentes küldéssel 2— K
 - Szántógépek**
Írta: K. Herdicska Ernő. Ára bérmentes 12-80 K
 - Lótenyésztés**
és a ló küldő formáinak (alakúzatának) ismerte-tése. Öt műmelléklettel. Írta: Tátray János. Ára a pénz előzetes beutalással előzetesen fűtve K 28-30, költve — K 28-30.
- Megrendelhető az Deczgy alóru való beutalással melletti a „Patria” r.-t. gazdasági szakönyvkereskedésében, Budapest, IX. ker., Üllői-ut 26. szám. (Kétszék.)

MAYER HENRIK ÉS TÁRSA VETŐMAGNAGYKERESKEDÉSE,
A HADITERMÉNY RÉSZVÉNYTÁRS. MAGBIZOMÁNYOSAI. BUDAPEST, V., AKADEMIA-UTCA 8. SZ.

VESZÜNK: Miniszteri engedély alapján maximális áron felül gazdasági magvakat, legmaga-sabb napi áron lóhere, lucerna, cukor- és takarmányrépamagot.
AJÁNLUK: Mindennemű mezőgazdasági és konyhakerti magvakat.

Sürgőny-cím:
VETŐMAG BUDAPEST.

Telefon:
165-62

NYILTÉR.

E rovatban foglaltakról nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Zöldség-, főzelék-, gyümölcs- és vöröshagyma-

terméseket minden mennyiségben megveszünk. Zöldség-Nagykereskedők Egyesülése R.-T., Budapest, IX., Pipa-utca 4. sz. Telefonszám: József 35-28.

DÁNIEL MAGKERESKEDESE

BUDAPEST, VII., BAROSS-TÉR 22. SZ.

Közvetlen a keleti pályaudvar mellett. Telefonszám: József 16-48.

Veszeki:

Fajazonos, csiraképes színes takarmány-repa-, őszi és tavaszi búkköny-, köles-, cékla-, sóska-, retek-

magvakat.

Ajánlok:

Szavatolt csiraképes és fajazonos

konyhakerti, gazdasági és virágmagvakat

A munkabérek, papír és nyersanyag isméteit áremelkedése kényszerít bennünket, hogy hirdetési árainkat **follyó évi október 1-től** az alábbiak szerint állapítsuk meg és pedig:

I. Nagy hirdetések.

1 oldal egyszer	1500.— kor.
1/2	750.—
1/4	375.—
1/8	187.50
1/16	95.—
1/32	50.—
Nyiltér millimétersora	2.50

OMGE. tagoknak és előfizetőinknek:

1 oldal egyszer	1200.— kor.
1/2	600.—
1/4	300.—
1/8	150.—
1/16	75.—
1/32	40.—
Nyiltér millimétersora	2.—

2. Kis hirdetések:

minden szó egyszeri beiktatása 60 fillér, vastagabb betűvel 1.20 korona. Legkisebb hirdetési díj 15 szög 10 korona.

Állást keresők kihirdetési: minden szó 25 fillér, vastagabb betűvel 50 fillér. Legkisebb hirdetési díj 20 szög 5 korona. **OMGE. igazgatója.**

ERDŐÖR,

Állást keres Pest megyéhez közeli helyen, hadmentes, kísérelatu, igen **szorgalmas** és teljesen **megbízható** egyén. Teljesen jártas a **vadtenyésztésben** és **duvadirtásban**. Kifutó lövő. Fákhoz is tökéletesen ért. Állását azonnal is elfoglalhatja. Szíves megkeresést fizetési feltételekkel „Erdőör 7539” jelige alatt a kiadóhivatalba kér.

Figyelmeztetés a ragadós állatbetegségektől elterjedéséről.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.) 1918. október 23.

A betegség neve	Ferdőzve volt		Multiheti állapot		Multévi	
	K.	U.	K.	U.	K.	U.
Léptene	233	361	248	379	261	287
Vesztaeg	410	438	418	442	334	349
Takonykór	42	44	36	38	36	46
Szaj- és körömájás	55	387	59	409	713	5558
Juhhimó	193	368	194	314	6	15
Ivarsz. hóly. kiütés	8	18	8	18	7	34
Rühkór	585	1347	575	1464	348	722
Bivalyvész	24	41	20	36	19	33
Sertésorbán	191	856	197	881	156	775
Sertésvész	1090	7375	1097	7396	728	4558

KERESKEDELEM, TÖZSDE.

Napijelentés a gabonátözsderől.

1918. október 24.

(A Magyar Mezőgazdasági Szövetkezeti Gabonasztyálynak jelentése a „Köztelek” részére.)

Gabonasztyákban üzletkötések nem történtek.

A szesz és szeszszitalizlet.

A szeszüzletben a kínálat még igen gyér és finomított szeszben csak egyes kisebb tétel kerültek forgalomba. Gyümölcspálinkában az élénk vételkedvel szemben az eladók nagyrésze tartózkodó, mert még az új határárakról szóló rendeletet akarja bevárni, melynek megjelenése csak napok kérdése. Borokapálinka és szilvórium kisebb tételekben tartott árban keltek el. Borpárlatban igen csendes az üzlet. Elvéve egy-egy kisebb tétel talál elhelyezést olcsóbb árban.

Budapesti lóvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1918. október 24.

Főliszatal:	Árak:
Jobb minőségű hátszó és csikó	54 drb (drb-ként, kor.) 480-1800
Könnyű kocsi (jukker)	196 2700-4600
Nehéz kocsi (hintós)	305 2300-5500
Igás kocsi (nyugati vár)	247 3500-19000
Igás kocsi, könnyű	188 480-1400
Alarendelt minőségű és vágó	154 750-1600
Összesen	1144 drb.
Eladatlannal maradt	751 drb.

Irányzat: élénk. Székesfehérvári vágóra vásároltatott 85 darab. Vidéki vágóra vásároltatott 3 darab. Bécsi vágóra vásároltatott 25 darab. Használati ló vágóra vásároltatott Ausztriába 51 darab.

Budapesti vágómarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1918. október 24.

Felhajtás: 2240 darab magyar, — darab boszniai, összesen 2240 drb nagy vágómarha, nevezetesen: 1672 darab magyar és tarka ökör, 658 drb magyar és tarka tehén, — drb boszniai ökör, — drb boszniai tehén, 448 drb magyar bika, — drb boszniai bika, 32 drb magyar bivaly, — drb boszniai bivaly.

Minőség szerint: 9 darab elsőrendű hizott bika, 420 darab középminőségű bika és 19 darab alárendelt minőségű bika; 88 darab elsőrendű hizott ökör, 968 darab középminőségű ökör és 56 darab alárendelt minőségű ökör; 3 darab elsőrendű hizott tehén, 656 drb középminőségű tehén, 46 drb alárendelt minőségű tehén.

A mai felhajtás 176 darabbal több a múltévié. Lányháb irányzat mellett a multiheti árak csak gyengén tarthaták magukat, akciómárhák 20 K.-val, bikák 50-60 koronával métermázsánként olcsóbban keltek el.

Eladatlannal maradt: 20 darab.

Következő árakat jegyezték, métermázsánként élőszuliban:

Bika, jobbminőségű	950-1300 K.
Bika, silányabb	700-940
Magyar hizott ökör, jobbminőségű	1100-1180
Magyar hizott ökör, középminőségű	980-1080
Magyar hizott ökör, alárendelt minőségű	800-960
Tarka hizott ökör, jobbminőségű	1100-1230
Tarka hizott ökör, középminőségű	1000-1090
Tarka hizott ökör, alárendelt minőségű	800-930
Magyar legelő parasztmárha, jobbminőségű	800-960
Magyar legelő parasztmárha, silányabb minőségű	750-840
Boszniai ökör, jobbminőségű	—
Boszniai ökör, silányabb minőségű	—
Magyar tehén	750-1090
Tarka tehén	750-1100
Bivaly	700-850
Növendék	700-800

Budapesti juhvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1918. október 14.

Felhajtás: 2020 darab juh, egymint: — darab hírtől úri, 975 drb feljavított juh, 120 darab kisorsolt kos, 927 drb kiverő és anyajuh, — darab bárány, 4 darab kecske, — drb szerbiai juh.

Az irányzat lanyhább volt, az árak 10-20 fillérrel csökkentek kilogrammonként.

Eladatlannal visszamaradt: — darab juh.

Jegyzett árak métermázsánként élőszuliban:

Hízott úri	700-800 K.-ig
Kivételesen	—
Feljavított juh	700-800
Kisorsolt kos	700-780
Kiverő és anyajuh	700-780
Bárány	700
Kecske	—
Durvaszörü	—

Budapesti szarvómarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1918. október 18.

Felhajtás: 187 darab, egymint 111 darab élő belföldi szopós borjú, 76 darab belföldi rugott borjú, — darab éves növendék, — drb galíciai szopós, — drb galíciai rugott élő borjú, — darab élő bárány, — darab belföldi leölt, — darab galíciai leölt, — darab bécsi leölt borjú, — darab leölt bárány, — darab kecske.

Az irányzat élénk volt.

Eladatlannal visszamaradt: — darab.

Jegyzett árak:

Élő borjúk: Belföldi szopós l. r. (kivételesen)	1400-1500 fillér
il. r.	1300-1400
silány és rugott	800-900
Éves növendék	—

Vigyázzunk drága állatállományunkra!

Ennek fenntartása és ápolása az ország élelmezésének főfegyvere.

Minden gazda kötelessége, hogy alapos fertőtlenítéssel elfojtson veszedelmes, **ragályos állati betegségeket.** Ezt legjobban elérjük **nyerslysoform** használatával. A **nyerslysoform** oldatokban szagtalan, nem mérgező és nem támadja meg a fa- vagy fémalkatrészeket. E mellett olcsó, mert kis %-os oldat elegendő

Kapható a **DR. KELETI ÉS MURÁNYI** vegyészeti gyár részvénytársaságnál, **UJPEST**

és minden drogériában, gyógyszerárban.

Bécsi szarvasmarhavásár.

(Bredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1918. október 22.

Felhajtás összege:		Mínőség szerint:	
drb		drb	
Hízott s legelőmarhában felhajtás	1743	Hízott marha	1743
Csontozni való marhában felhajtás	620	Legelőmarha (Wiedow.)	---
Összesen	2363	Csontozni való	620
Eladatlac maradt	---	Összesen	2363

Származási hely szerint:

Magyarországi		Nem szeriat:	
drb		drb	
Magyarországi	1094	Ökör	602
Galíciai és bukovinai	224	Bika	505
Oszták tartományokból	1045	Tehén	1189
Boszniai	---	Bivaly	37
Összesen	2363	Összesen	2333

(Árak 100 kilogrammonként élő súlyban, koronaértékben fogyasztási adó nélkül.)

1918. okt. 22.	I.	II.	III.
rendű	rendű	rendű	rendű
Magyar hiz. ökör	400-430	330-350	310-330
Galíciai hiz. ökör	---	---	---
Tarka hiz. ökör	---	---	---
Bikák	410-450	330-340	280-330
Hízott tehén	340-350	330-340	280-330
Hízott szarvasmarha	350-380	320-340	260-330
Csontozni való marha	250-360	---	---
Kiszagdák hiz. ökre	---	---	---

Irányzat: a hozatal 60 darabbal több a multhetnél. A vásári bizottság 2363 drb vágómarhát változatlan árák mellett osztotta ki a mészárosoknak. Rekvirált vágómarha volt: Alsóausztriából 911 darab. Morvaországból 134 darab. Hadicélra érkezett 457 darab. Helyi katonaság részére 429 darab.

Bécsi szarvasmarhavásár.

(Bredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1918. október 17.

Felhozatal:	Árak:	
	(kg.-ként állatokban és az utyban)	I. oszt. II. oszt.
Magyarországból 616 borjú	---	---
Magyarországból leölt	---	---
Ausztriából 616	---	---
Ausztriából leölt	150	470-360-450
Magyarországból leölt bárány	---	---
Ausztriából leölt	7	1600
Magyarországból zsirsértés	---	---
Ausztriából zsirsértés	---	---
Magyarországból leölt juh	---	---
Ausztriából leölt juh	84	1600-1000
Összesen	241 db.	---

Irányzat: e hozatal a vásári bizottság változatlan árák mellett osztotta ki a közközházaknak.

Bécsi juhvásár.

(Bredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1918. október 17.

Főhajtás:		Árak:	
drb		Állér	
Magyarországból	1475	Angol husos ürök	---
Galiciából	---	I. r. hizott ürök	---
Oszták tartományokból	---	Középm. hiz. ürök	1475
Összesen	1475	Selejtes juh	---
		Anyajuh	---

Irányzat: e hozatal a vásári bizottság változatlan árák mellett osztotta ki az érdekelteknek

Bécsi sertésvásár.

(Bredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1918. október 22.

Sertésfelhajtás nem lévén, sertésvásár nem tartott. De vásáron kívül a lefolyt héten felhozott közvetlenül a sertésvágóhidra és pedig: 442 drb hussértés és 243 darab zsirsértés, összesen 690 darab 148 darab hussértéssel több és 81 darab zsirsértéssel kevesebb a multhetivel szemben. Magyarországi volt köztük 203 darab zsirsértés. Morvaországból 20 drb zsirsértés. Szerbiából 25 darab zsirsértés és 98 darab hussértés. Romániából 85 drb hussértés és okkupált Oroszországországból 80 darab hussértés. Bécsváros sertésátvevő hivatal részéről 327 darab hussértés és 223 darab zsirsértés. Hadügyi céra átvettett 116 darab hussértés és 25 drb zsirsértés.

Szerkesztői üzenetek.

W. B. Álszörpör. A marha az idejében kaszalt zöld cirkot úgy eazi, mint a csalámadét. Legjobb akkor kaszálni, midőn 3/4 m. magasra nőtt s bugáját kezdi kihányni, mert a szára gyorsan fásul. A kiholdankénti vetőmag 14-34 cm. sortávolságnál 12-15 kg. Zsombolyáznit minden zöldtakarmányt s ezért a cirkot is lehet, bár a veremben való besavanyítás ajánlatosabb, mert míg a zsombolyázáshoz szálasan használjuk a cirkot, addig a verembe szekszázza juttatjuk s így jobban ülepedik s kevesebb romlik. A zsombolyázásnál csak a kazal tetejét földeljük be. Cs. I.

M. A. Igló. A káposzta tisztításánál elhulló levelek a sertés számára csak besavanyítva tarthatók el. Ez kicsiben hordóban vagy kádban hasonlóan történik, mint ahogy a káposztát emberi étél sávanytjuk be, kivéve, hogy a leveleket egyáltalán nem vagy csak nagyjában aprózzuk fel és nem sözzük, de egyébként épp úgy sulykozzuk és kövekkel terheljük, hogy le borítsa azokat. Nagyban pedig ássott veremben egymagában vagy más zöldtakarmánnyal keverve úgy sávanytjuk be a leveleket, mint ahogy a zöldtakarmányt szokás besavanyítani. Cs. I.

L. F. Főnök. Hozzánk intézett kérdésére „Köztelek” lapunk f. évi 41. számában a „Szerkesztői üzenetek” rovatban „L. F.” jelzés alatt jogi rovatvezetőnk megadta a kimerítő választ. Tessék ott elolvasni. Csedálkozásal olvastuk nyílt levelező lapján a nekünk tett szemrehányást, hogy „az OMGE tagjainak van válasz, de az előfizetőknek nincs, ezért duplán fizethetünk 1-szeri lapért hetenként”. Ezt a nekünk szóló szemrehányást erősen utasítjuk vissza, mert mi szerkesztőségi ügyekben OMGE tagok és előfizetők között különbséget nem teszünk. Hogy a válasz késik, annak oka az, mert időbe kerül, amíg rovatvezetőnk a nekik áttett leveleket megválaszolja és a válasz ilyen módon lapunkba kerül. Hogy duplán fizetnek az előfizetők a hetilapért, ez az állítás nem áll meg, amiről a lapunk élen között felhívásokból meggyőződhetik. Cs. I.

L. A. Csóka. A sertészséptikémia ellen nem ismeretes eddigél csak valamennyire is hatékony védő vagy gyógyító. Használják sokfelé a Wassermann-Ostertag-féle szérumot, de az eredmények nagyon kétségesek s különösen a betegség hevenyös alakjánál alig ismeretes biztató tapasztalati adat. Cs. I.

T. F. Nyitrai. Ha a talaj nem tiszta homok, tessék a Viktória borsóval megpróbálkozni, mely változatos homokon is még jól diszlik; egyoldalú homokon a borsók közül csak a homoki borsó természetű sikerrel. Ha a talaj nem túlságosan könnyű vagy sovány, a paszuly is figyelemre jöhet; ha tiszta homokról volna szó, a csillagfürt. Cs. I.

W. S. Székény. A léher esős időben vagy ha másképpen is zsombolyázható, mert a fölös mennyiségű víz a hehőn tiport és elegendő földdel megterhelt kazalban lefelé szívárog és elfoly?; ha a kazal feneké néhány centiméterrel magasabb a környezeti földnél és ha az egyik oldal felé kassé lejt. Cs. I.

Cirok. Cirokzakkaltermését az Állat és Takarmányforgalmi R. T.-nak, cirokmagkészletét pedig a Haditerméknyak tartozik felajánlani, a halatára egyiknek sincs megszabva, hanem a földművelésügyi miniszter rendelkezése szerinti árák fizetik értük. Cs. I.

Sz. N. Fejta. Önálló hatáskörrel bíró kezelőtárs fizetése a mai viszonyok szerint országos átlagban állattartással együtt 10-12,000 korona közt ingadozik. O. J.

P. E. Pozsony. A feltett kérdésben tanácsot adni nagyon nehéz, még pedig azért, mert nagyjövendelmű, biztos pályát szándékozik elhagyni bizonytalanságért. A gazdasági pálya egy kis szerencsével igen jól sikerülhet, viszont örökös vándorlásra és bizonytalan sorsra kényserítheti az embert. Hogy pályázataira válasz nem érkezett, azt megértjük. Huszonkét évig más pályán működni — amely a gazdasági pályával vonatkozásban nem áll — olyan nagy idő, hogy ez után újra kezdeni a gazdálkodást csak különös hajlammal és hivatással lehet, de ez még egyáltalán nem biztosíték arra, hogy az illető eredményesen gazdálkodni is tud. Azóta bizony a gazdasági viszonyok is lényegesen megváltoztak. És a magunk részéről is kevésbé hisszük, hogy uraságod kezébe akármelyik birtokos nyugodt lelkiismerettel tehetné le nagyobb gazdaságának önálló vezetését magas fizetéssel. Ezt talán természetesen is fogja találni. Mindamellett nem tartjuk kizártnak, hogy a mai nagy emberhiányban akad birtokos, aki önt próbaidőre szerződési és beváltása esetén szakkepzettségét és munkaképességét megfelelően díjazni fogja.

N. N. G. B. Leveleiben az öröklött hagyaték igazságos felosztására vonatkozó kérdés olyan általánosságban mozog, hogy arra így választ adni lehetetlenség. Ismerni kellene a vidéket, a helyi viszonyokat, hogy tárgyilagos véleményt adhassunk. Leghelyesebb volna a gazdasági gazdasági egyesületet és a vármegyei kiváló gazdákat megkérdezni az értékelés ügyében.

Sz. N. Fejta. A feltett kérdésekre vonatkozólag szükségesnek tartom megjegyezni, hogy a javadalmasítás öszszszerűsödésére nézve mindenesetre a felek között létrejött megállapodás az irányadó s csak az esetben, ha ily megállapodás felek között nem létesült volna, ami felette kétséges, jöhetne figyelembe a gazdasági javadalmasítás országos állaga, esetleg a helyi szokás. A felmondási időre vonatkozólag nem áll meg a birtokos ama kifogása, mely szerint két heti felmondási időben állapodtak meg, a gazdasági törvény ugyanis kifejezetten kimondja, hogy megállapodás hiányában a gazdasági felmondási ideje okleveles gazdaságtudnál egy év, oklevél nélküli gazdaságtudoknál pedig hat hónap, mely felmondási idő kölcsönös megállapodás esetén sem lehet kevesebb az okleveles gazdaságtudoknál három hónapnál, az oklevél nélkülieknél pedig egy hónapnál. Cs. I.

Özy. Z. J.-né. Kötay. Véleményünk szerint a hasznbérbe adott a kártérítés megilleti, még pedig olyan öszszegű kártérítés, mint amilyet képvisel 450 q számból termelhető istállótrágya mai értéke, azaz kezeben termelhető volna 900 q istállótrágya á 3 K., azaz 2700 K. Egy méterháza istállótrágya értéke a mai piacárak mellett a kérdéses gazdaságban 3 K. értéket képvisel. O. J.

Előfizető. Lüttichi postagárdamból a segesvári baromfi-tenyésztési szakosztálynál szerkeztők be. Tenyésztésük — kellő gyakorlat mellett — eredménynyel járhat. Hogy érdemes-e, avagy sem, az igen relatív kérdés, mire határozott választ nem adhatunk. Cs. I.

Lópatkót

„Kutya” jegyű, elsőrendű stíriai vasból készült

azonnal raktárról szállítok.

Sok szén- és időmegtakarítás a kovácsműhelyben, ezáltal sokkal gazdaságosabb, mint a vasbeszerzés.

Könnyűlőpatkó. 820

Nagyágúszám	0	1	2	3
Hossza mm.	140	156	170	185
Szélessége mm.	51	52	54	55
Vastagsága mm.	8 1/2	9	10	11

Égőlőpatkó.

Nagyágúszám	1	2	3	4
Hossza mm.	150	170	185	200
Szélessége mm.	51 1/2	54	56	58
Vastagsága mm.	12	12	13	13

Arajánlittal postafordultulva készséggel szolgál.

SCHR PÁL
acéláru cég.
Somogyeszi.

Ujdonság!
Istráng
horg. fonott lágy sodronyból, darabonként 12 korona.

Vashordókat
raktárról azonnal szállít
motorokhoz és
szántógépekhez

FARAGÓ ANDOR

okl. gépészmérnök műszaki irodája, Budapest, V., Vécsey-u. 2.
TELEFONSZÁM: 120-70.

Jungman 1/2 Watt

Leggazdaságosabb és leghatásosabb fényerősforrás — Ivlámpapótlására a legelőnyösebb. — Mindenütt kapható. Hazai gyártmány. — Óvakodjunk utáztatoktól. Gyárja az Egyesült Izzólámpa és villamosági Rt. Ujpest, 1918.

98%-os rézgalic kilója K. 16-50

Kénpur, 98%-os	98
Kénpur	91
50%-os kénpur	19
Kénpur	24
Kénpur	21
Mosószerből készült szappanpótló, 1/2 kilós	4
Sárga, uszó kocsikenőcs, 5 kilós ládákban	5
Székítőközös fonál celluloidból	13
lennel keverve	28
gyékényből	20

Szállítók 5, 10, 15 és 20 kilós postacsomagokban vagy nagyobb mennyiségben vasúton, fele előleg, fele utánvét mellett.

KAISER ZSIGMOND, BUDAPEST, IX., Bakács-utca 5. szám. 1739

Gazdaság, gyümölcsös és szőlő részére

Cyanid mészkéntrágya és Cyanid mészkénlő

100 kilónként, vagy vagonrakományokban prompt szállításra kapható:

Kaiser Zsigmondnál, Budapest, IX., Bakács-utca 5. sz.

Szab. széna- és szalmasajtókat

azonnal szállít 1528

KANN ÉS HELLER

BUDAPEST, V. KER., VILMOS-CSÁSZÁR-ÚT 62.

Ajánlattal és felelősséggel szolgálunk.

A tisztelt gazdaközönség figyelmébe!

Egyesületünkől kért szakvéleményünket szívesen kiadjuk már csak azért is, hogy akik még a „Jurenák” rendszer szerinti átalakított ekék jósága felől kételkednének, azok az átalakítás előnyeiről általunk is megnyugtattassanak. A nagyváradi lat. sz. főiskolán 500 birtokán az átalakított „Sack”-rendszerű eke kitűnően bevált és pedig azért, mert a vele párhuzamban dolgozó 10-es „Sack”-eknél bár 50-60%-kal többet dolgozott, az igavonó állatok szemmel láthatóan könnyebben húzták. A földet teljesen megfordította, vezetést nem igényel, mégis arányosan egyforma földszelést hasított le (13-14 hüvelyk széleset, J.). Az eke menetközben is szabályozható alacsonyabb, vagy mélyebb szántásra a körülményekhez mérten, rapid kettős csoroszlálya révén a földet majdnem kerüli munkaként aprózza össze, amelyre minden más rendszerű eke képtelen. Óriási előnye, hogy vezetni felesleges, a bértes tehát figyelmet teljesen az ökrök egyenlő vontatására fordíthatja s ezáltal az első és hátsó ökrök járása, erőkihasználása egyöntetű lehet. Ezen eke így kireparálva mindenféle talajra megfelelővé vált, sőt állíthatjuk róla azt is, hogy amikor más rendszerű eke a kiszáradt talajra már munkaképtelenné vált, ezen szab. rendszerű eke munkaképes maradt.

A legmeglehetőbben ajánljuk a tisztelt gazdaközönségnek a régi ekék átalakítását, a nagyméretű földművelésügyi minisztériumnak pedig köszönjük, hogy szíves volt alkalmat adni annak megismerhetésére. Nagyvárad, 1918. évi október 5-én. **Biharmegyei Gazdasági Egyesület** nevében **Papp Imre** g. e. titkár.

Az ekék 5-6 órai munkaidő alatt háziilag is minden kovácsműhelyben átrepárolhatók 5-6 korona értékű anyaggal. Egy mintaeke átrepárolásának vezetésére díjmentesen s meghívásra **odautazom**, ahol **legkevesebb 15-20 darab eke alakítandó át.** Költségeim és szabaddalmi díjam a 50 korona, melynek fele meghíváskor előre beküldendő. **Budapest, VIII., Nap-utca 6. szám.**

Jurenák Miklós
miniszteri kiküldött.

Gőzekebér-szántást

vállal kettőrendszerű gőzeke-készletekkel és motorkéval

ERDÉLYI MŰR, Budapest, VII. kerület, Damjanich-utca 47. szám.

LŐSZERSZÁM, PÁRJA 50 K,

mely áll 2 darab heveder csülök lengyel hánból (kantár és hajtósár nélkül) a legnagyobb teherbírási alkalmas, használt. Használt kumet löszerszámok (csupán kumet és a párná), páronként 70 korona. Kápa izzasztók 20 mm. vastag fileből, párja 52 kor. Elsőrendű löpökrocok.

GÁL MIHÁLY SZIJGYÁRTÓ, BUDAPEST, VI. KER., LÁZAR-UTCA 16. (Operaház mögött.) 1819

Készletről azonnal szállíthatók új répakocsik 600 és 700 mm. nyomtávban, valamint új istálló- és idomvasablakok minden méretben.

SCHLESINGER ALAJOS vasnagykereskedő,
Budapest, V. ker., Váci-ut 30. sz. 1219

MaCLAREN 80 HP MOTOREKE,

Phönix 40 HP motoreke, Standard 45 HP motoreke, billenőeke, 300 és 360 HP szelepes compound Lang-féle gőzgép, 4 Tischbein-kazán, 110 m²-méter tüzfelületű, 8 atm., 45 HP Heck compound gőzgép, Sperger-kazán, 33.5 tüzfelületű, 10 atm., 35-40 HP szivógázmotor, 90-70 HP szivógázmotor, borsajtó, borszivattyú, borszivatómlő, cirokfejítőgép kapható:

BLEIER ARMIN cégnél,
Budapest, VI., Vilmos-császár-út 61. szám.
Telefonszám: 85-64. 1753 Telefonszám: 85-64.

Gyors, pontos, olcsó földmérés.

Világi-8 szabadalom 18 államban.

Stádel-Terkes földmérő-taliga

Kapható 1906

Stádel gépgyárban, Győrött

Seprőnyelet

prima búkkfából, keréktalp és járom-féle, búkk- és kőrifából, külföldi, cser- és kőrifából, faszindelyt, cserépszindelyt és műpalát, deszkát, lácot, hevedert, épületfát, nyír- és tenyőrudakat minden mennyiségben és méretben legolcsóbban és gyorsan szállít

Grünwald Testvérek
fakereskedők, Pépa.
Műallítási igazolványok feletti rendelkezésünk. 1477

Budapest, V. kerület, V. V. utca 15. Telefon: 136-09

Vadas Sándor

Ajánlom.

I. Beton- és vasbeton épületek, gabona-betonosítók, álló-betonburkolatok, cementfalburkolatok, lakó- és ipari épületek, vasbeton járványok, brüggelelések, csatornázások

II. Gabona- és lakóépítési, magtárak, vasbeton víztoronyok készítésével

Referenciával, költségvetéssel, tervezéssel, kivitelezéssel, építéssel

Ajánlom.

III. Gazdasági épületek és pedig: állások, magtárak, malmok, őrbinák, talépek, keményítő, valamint Mezőgazdasági gépszármak és mindenféle építkezések

AJÁNLUNK azonnali szállításra előrendő minőségű kenőanyagokat és pedig:

GÉPOLAJ könnyű K 300.—	GÉPZSIR merev K 450.— csomagolást külön felszámítva.
GÉPOLAJ nehéz K 320.—	KOCSIKENŐCS uszó, fekete színben K 310.—
HENGEROLAJ K 360.— 100 kilogrammonkénti nettósúlyban, kölcsönhordókban, melyekért darabonként 100 korona betétet számítunk fel.	KOCSIKENŐCS nem uszó, K 135.— bruttósúly nettósúlynak számítva.

SZÁLLITJUK továbbá készletről a legjutányosabb áron gazdaságokban szükségelt összes **műszaki és gazdasági cikkeket.**

BÖRGÉPSZIJAK maximális áron, elsőrendű minőségű pótszijkak.

SZIJÖSSZEKÖTŐK.

SCHOTTOLA ERNO gyáros és nagykereskedő, BUDAPEST, VI. kerület, Vilmos-császár-ut 53. szám.
1117

Uj és használt, bortöltésre alkalmas **transzportthordók**
3-8 hektoliter tartalommal, valamint **ászkhordók**
20-25 hl tartalommal, jutányos áron kaphatók. 1848

Ipari és Mezőgazdasági Részv.-Társ.,
Budapest, V., Nádor-utca 20.

60 HP SVAJCI ULMAG TRAKTOR

7-VASU EREDETI ANGOL EKÉVEL RAKTARON.

H.A.R.T.
BUDAPEST, VI.,
ANDRÁSSY-UT 8.
TELEFON: 91-57.

1814

Cséplőgép, benzín- és olaj- motor, szalma- prés, őrlőgép, csövestengeridaráló, eke, borona, szivattyu, lokomobil-fecskendő, morzsoló-, vetőgép.

HELENER ARMIN
mezőgazdasági és műszaki cikkek kereskedőse,
Budapest, VI., Vilmos-császár-ut 61. sz.
Telefonszám: 85-64. 1468

Veszünk
direkt uradalmaktól bármilyen mennyiségben főzelékféléket, zöldséget, zöldbabot, hagymát, sárgarépat, petrezselymet, étkezési répát.

Ajánlatokat kér kvantum, ár megjelölésével
Drach Áron és Fia, Pápa.

1247

MAGYAR. FABIZOMÁNY TÁRSASÁG,
BUDAPEST, V., ERZSÉBET-TÉR 16. SZ.

ERDŐK VÉTELE, ELADÁSA. ERDŐBECSLÉSEK.

Mindenféle kemény- és puhafaanyagok faszén és tüzfifa bizományba vétele, eladása és közvetítése.

Termelések finanszírozása.
TELEFON: 86-38. 941 TÁVIRATI CIM: MAFATÁR.

4MEZŐS SZÁRÍTÓ

Dr. Zimmermann-féle „Express“ szárító és aszaló elismert legjobb

OLCSÓ SUROLÓKEFE

préselt, fonott fagyapótból! Szabadalmazva! Teljesen pótolja a gyökérkefét! Két oldalt használható! Ára darabonként 2 K 20 f. Mint csomag szétküldése 2 tuat tartalommal franco 55 kor. 80 fillér utánvéttel.

SEEMANN ÖDÖN
fűszer- és gyarmatárú nagykereskedő
BUDAPEST, VI., SZIV-UTCA 1. SZ.

1791

Gabona-kézimalom.
(Törv. védve.)

Eredeti gabona-kézimalom, erős tölgyfa-, vagy vasborkolatban, előtörővel és osigával, igen alkalmas minden gabonafajtának finom, vagy dara őrlésére: egy- vagy két, illetve három kővel, kőszelével, kőszelével, kőszelével és a legújabb beszerzésűtől is majdnem elpusztíthatatlan. 4 sz. modell, kézi forgattyúval, kis üzem számára 160.— kor. 5. sz. modell, kézi lendítőkerekekkel, nagyobb üzem számára 200.— kor. 6. sz. modell, lendítőkerekekkel 246.— kor. Tartalék őrlőablak darabja 8.— korona. masszív állványok fából, vagy vasból. Fokkal 30.— kor. kővel. Szétküldésénél Wien 20.— kor. előleg befizetése ellenében, hátralék utánvéttel a vezérkönyvtárral állal 1799

MAX BÖHNEL, WIEN, IV., Margaretenstrasse 27. Abt.
Ismétlődőnek prospektusok díjtalanok.

MINDENT SZÁRÍTÓ.
Gazdaságban nélkülözhetetlen mezőgazdasági termékek, takarmány, gyümölcs, főzelékek szárítására. Költségvetéssel szolgál

RÁCZ FERENC MÉRNÖK,
Budapest, V., Falk-Miksa-utca 8.

A Simmeringi Vagányár R.-T. magyarországi vezérkönyvtárosa, vagy a Magyar Mezőgazdák Szövetsége, Budapest, V., Alkotmány-utca 29. szám. 798

Egy nyugalomban vonult **uradalmi intéző**, volt szeszgyáros és nagy birtokos, birtok elváltatja uradalmak, nagyobb ellenőrzését, irányítását, esetleg finandális gazdaságok iránt, ügyeket is előnyös módon beszerkesztésével révén. Díjazás az eredményhez képest. Érdek 1600k letelelt „973-4“ sz. alatt a kiadóhivatal továbbítja. 9734

Gazdaság felosztása miatt eladásra kerül:

10 darab vöröstartka tehén, 60 darab 2 éves mangalica faj **tenyészkoca**, 6 darab 2 éves mangalica faj **tenyészkan**, 35 darab 3/4 éves mangalica faj **tenyészkoca**, 35 darab 3/4 éves mangalica faj **tenyészkan**, 100 darab 4 hónapos mangalica faj **malac**, 50 drb **anyakecske**, 50 darab 3/4 éves **gida**. Bővebb felvilágosítást ad az **Aranyági Gazdaság intézősége,** Temesváry, vasútállomás: Temesrék. 1894

Lukács Lajos és Társa
mezőgazdasági gép-, műszaki, vegyszert cikkeket raktára,
BUDAPEST, VI., PODMANICZKY-UTCA 20. (GYÁR-UTCA SAROK).
Telefon-interurbán: 51-83.

Szállít:
kézidarálókat, szecskavágókat, ekeket, kultivátorokat, boronákat, fűkaszáló-aratógépeket, kukoricamerzsolókat, motorokat, mindenféle mezőgazdasági, műszaki, vegyszeri cikkeket. 179

EREDETI HEID-FÉLE GAZDASÁGI TRIEURÖK

1/a és 1/b nagyságban raktárunkról azonnal szállíthatók.

Dénes B. Betétitársaság, Budapest, VI., Vilmos-császár-ut 61.

Szabadalmazott új módosítással

GÁSIŐSZERSZÁM

kenderspárga hevederből, bőrrel kombinálva, vízhatlan impregnált.
Legelső forgalomba hozója és készítője:

GÁL MIHÁLY szűgyártómester. Lőszerszámpartélsa:
Budapest, VI., Lázár-utca 16. (Opera mögött.)

Egy pár dupla erősen készített, extra 330 K, a szíjbőr és hasonlónál is **szavatoltan** erősebb, tartósabb 410 K. Szűgyrész végig bőrrel pártásva, vastag filccel bélelve (körös-körül), elpusztíthatatlan 530 K, Bőrrel kombinált kötőfék, darabja 18 K. Kötél kötőfék, darabja 10 K. Vízhatlan vászonveder 16 K, lánckötőfékzár 14 K utánvét mellett.

Parádés és igás bőrlőszerszám. Bőrkötőfékek. Kötélistráng.

Kötelező vétel nélkül. Kívánságra lőszerszámgártmányainkból gazdaságoknak bérmentes mintát küldünk, tehát mielőtt szükségletéről gondoskodik, küldessen mintát. Előrendő uradalmak régi és állandó szállítója. Legjobb referenciák.

TELEFON: 130-87
(INTELPURBAN)

Kerti és gazdasági magvakat, Rézgálicot, Fehér darabos meszet, Üzemi szenet, Trágyameszet és Trágyagipszet

promptra és kötőre szállít!

MEZŐGAZDASÁGI IPARI VÁLLALAT,
Budapest, VIII., József-körút 49.
1541

Katonai felmentések útmutatója.

A vonatkozó rendeletek és a gyakorlat alapján összeállította: **logó. Vass István dr.** budapesti ügyvéd. Nélkülözhetetlen mindenkinek, aki felmentését vagy felmentésének meghosszabbítását kérelmezni és gyors elintéztést kíván.

Ára 3 korona.

Megrendelhető a szerzőnél: Budapest, V., Alkotmány-u. 31. 1545

KLEINWALZLEBENI VEGYES RÉPAMAG

körülbelül 2000 kilogramm, legolcsóbb nappalra **ELADÓ** a SZATMÁRI KERESKEDELMI R.-T.-nél, Szatmár. 1516

Intézőt keresek

csanádmegyei 1900 holdas gazdaságom önálló vezetésére. Hadmenyes pályázók, 50 éves korig, küldjék tanulmányi és működési bizonyítványuk másolatát, melyek vissza nem küldetnek, családi és személyi adataik, valamint üzleti igényeik megjelölésével **Weress Zoltán, Pusztakengyel, Szolnok megye címre.** Állás elfoglalható 1919. január 1-től kezdődőleg. 1794

MINDEN KÖNYV BESZEREZHETŐ

a "PATRIA" R.-T. gazdasági szakkönyvkereskedésében. Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.) Könyvjegyzék ingyen és bérmentve.

Magyar Általános Közszénbánya Részvénytársulat
Budapest, V., Zoltán-utca 2-4. sz. 126

Szállít: tatabányai, tokodi, dorogi akna, dara, darabos és cséplőszenet, tatabányai és tóti-és tóti-brikett, felsőgallai és miskolc-diósgyőri darabos és építkezési meszet, felsőgallai M.A.K. védjegyjű portlandcementet.

Borsodi Szénbányák Részvénytársasága
Budapest, V., Zoltán-utca 2-4. sz.

Szállít: Királyi, Sajószentpéteri, Sajókazai, Rudolftelepi és Kazincsi akna-, cséplési és darabos **SZENET**

KÉZI SZÉNAPRÉS,

teljesen új, használatban még nem volt, Schwitser-gyártmány, Budapeston átadva. Továbbá ugyancsak 2 darab Schwitser-gyártmányú használt kézi szénaprés, lassáraként átadva, **jutányosan azonnal eladó.** Rövidebb értesítést ad **BÁLINT GYULA,** Budapest, VII., Csengery-u. 58. 1534

200/1918. sz.

Árverési hirdetmény.

Azért kár, végrehajtó cégnél kúshírával teszem, hogy a nemzeti kir. bíróságnak FK. 241/1918. sz. végzése folytán néhai Deutsch Ilés hagyatékához tartozó ingóságok, v. m.: ökrök, hiyalok, tehénok, szőők, lovak, sertések, gazdasági felszerelések és szerszámok Zoltán, brókergyő volt kúrhelyénél 511. sz. a. házában és folytatásáig annak volt Likai-ut. nagy szállásán, Deutsch Vilmos tulajdoni házában levő ingatlan, a Horváth-féle szállásán, a Harca-féle szállásán és Varga-féle szállásán 1918. évi október hó 28-ik napján délelőtti 9 órakor kezdődő nyilvános bírói árverésen legelőbbi igérőnek el fogunk adni.

A részletek ár a hagyaték leltárban fölveti becsülnék. Az árverésrendő ingóságok minőségéről és a jelenleg vételi hibájáról az eladóknak semmilyen szavatosságot nem vállalunk. Zoltán, 1918. október 27. sz. 1547 **Küchler Sándor** kir. végrehajtó

KÁPOSZTÁT,

sárgarépát, petrezselymet s egyéb főzelékféléket, valamint **főzelék** és egyéb magvakat a legmagasabb áron **veszünk.**

ÁRUFORGALMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG,
Makó. 1513

Zöldség- és főzeléktermését megvásárolja feladóállomáson átvéve

POZSONYI KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, POZSONY

Sürgőrcím: Lauferos Pozsony. **Koronázási-domb-tér 2.** Telefonszám: 1568 és 1678.

Szállít: ponyvát, zsákot, fapeckes kévekötfonalat és mindennemű műszaki cikkeket és vetőmagvakat. 1247

Majdnem
ingyen megszerezhető
egy **50 kötetből álló** teljes
gazdasági kézi könyvtár,

ha beküld 120 koronát és megrendeli a BUDAI
BARNA szerkesztésében eddig megjelent

Köztelek Olcsó Könyvtára-t.

Az összeg előzetes beküldése esetén bérmentve
küldi a "Patria" irodalmi vállalat és nyomdai
részvénytársaság könyvkiadó osztálya, Buda-
pest, IX. kerület, Üllői-ut 25. szám. (Köztelek.)

Részletes könyvárjegyzéket kívánatra küldünk. ☛

25

darab primissima pirostarka **növendék**, 60 darab $1\frac{1}{2}$ -1 éves
mangalica, 10 kilométeres **mezei vasút**, 1000 holdas gazda-
ság legintenzívebb **holt felszerelése eladó.** 1840
Bakófalvi bérgazdaság, Gyöngyösszentkereszt, Vas m.

ELADÓ Dacsókesziben (Hont megye)

566 magyar holdas birtok.

Ebben 250 szántó és rét, 200 erdő, többi legelő stb.
Bővebbet Mell Jenő tulajdonosnál, **Balassagyarmaton.**

6817

TENYÉSZBIKAELADÁS.

Hollandiából importált telivér szülőkől származó négy
db $1\frac{1}{4}$ - $1\frac{1}{2}$ éves feketetarka **tenyészbika eladó.**
Anyjuk tejhozama 6000-8000 liter. Érdeklődők szí-
veskedjenek az **Uradaimi Főbérnökséghez**
fordulni, **Baranyaszentlőrinc.** 1832

Mezőgazdasági Kereskedelmi R.-T.

Teljesen befizetett alaptőke 1,000.000 korona.

Központi iroda:

Budapest, IV., Szervita-tér 5. szám.

Telefon: 120-28. Sürgőnycim: Gazdabank 120-28 Budapest.

Őszi szántáshoz

szükséges igásokrok beszerzéséről
mindenki idejében gondoskodik.
Fellívjuk az uradalmak figyelmét a

Székelyföldi ökör-

re, mely elismerten a legkiválóbb
igásállat: igénytelen, munkabíró és
hustartó. Egyaránt kedvelt ugy a
fehér, mint a vöröstarka faj.

Páratlan

elismerésben részesültünk mind-
azok részéről, akiknek eddig szál-
lítottunk.

Részletes ajánlatokat minden
érdeklődőnek azonnal küldünk.

812

Gyümölcs-, káposzta- és zöldségfeldolgozógépek.

Gyümölcs-, burgonya- és répahámozógépek.

Gyümölcs-, zöldség-, burgonya- és répamosógépek.

Gyümölcsfőzőkazánok.

Teljes berendezések gyümölcsfeldolgozó gyárak részére.

Azonnali szállításra kaphatók!

Költségvetéssel és felvilágosítással készséggel szolgál:

Gazdaságberendező és Motoreke Részv.-Társ.

Budapest, VI., Vilmos-császár-ut 45. sz., I. em.

Telefon: 78-94.

Sürgőnycim: Diplings.

109

KÖZPONTI MEZŐGAZDASÁGI BANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

TELEFONSZÁM: 68-13. BUDAPEST, V. KERÜLET, TÜKÖR-UTCA 4. SZÁM. TELEFONSZÁM: 68-13.

Üzletkörébe tartozik: a) Mezőgazdasági és erdőbirtokok vétele s ilyen ingatlanok eladása, saját számlára, vagy megbízás alapján, akár egészben, akár feldarabolás útján, továbbá városi ingatlanok és építkezési telkek vétele, eladása, beépítése, építkezési konzorciumok létesítése, b) mezőgazdasági és erdőgazdasági birtokok haszonbérbevétele és adása, c) egy a tulajdonul megszerzett, mint haszonbérrelt mezőgazdasági és erdőgazdasági birtokon a többtermelésre irányuló mezőgazdaság és fakitermelés, valamint a mezőgazdasági és erdőipar minden ágazata, d) mezőgazdasági termény- és gépkereskedelem saját számlára és bizományban, e) mezőgazdasági iparvállalatok és a

mezőgazdaság előjait szolgáló más vállalatok létesítése, ily vállalatokban való részesedés és ezeknek a szükséges tőkével való előlata, f) föld-bérlő és egyéb mezőgazdasági szövetkezetek alapítása, ilyenekben való részesedés, g) talajjavítási, öntözési, lecsapolási és vízmentesítési műveletek tervezése, keresztülvitele, ily céhből társulatok szervezése és azokban való részesedés, h) egy köz, mint magánforgalmu kisvasutak (mezőgazdasági, ipari, erdő- és bánya-vasutak) tervezése, építése, ilyenmü vállalatokban és alapításokban való részesedés, i) a fenti a-h) pont alatti ügyletekkel kapcsolatos pénzügyi műveletek lebonyolítása.

1422

AJÁNLÓK

kötelezettség nélkül, postán előleg és utánvét mellett, vasuton az egész összeg előzetes beküldése mellett:

98% rézgálic 1 kg. --- 17.- K
Kéniap sárga, 1 kg.-ra körülbelül 100 lemez, 1 kg. --- 38.- K
Kéniap, sárga, juta p. szöveten, 1 kg. 44.- K
Rézkénpor 96% kénből, 10% rézlar-talom, 1 kg. --- 28.- K
Kénpor sárga, 96% prima, 1 kg. --- 38.- K
Kénrud vagy darabos kén 1 kg. 32.- K
Perocid 45% tiszta, 2 kg. megfelel 1 kg. rézgálicnak, 1 kg. --- 5.- K

és más e szakmába vágó cik-
ket a legolcsóbb napi árban.

STERN HENRIK

nagykereskedő, Budapest, VIII. ker., Rökk-
Szilárd-u. 6/10. sz. Telefon: József 52-01.
1542

HAJTÓSZIJ

osépi gépek, malmok és egyéb gépek
meghajtásához ajánlom a kettősen bevált

**„ROBUR” és „TITAN”
hajtószijsaimat.**

Számos elismerőlevél és után-
rendelés bizonyítja ezen hajtó-
szijak kiváló használhatóságát.
Mintákkal és árajánlattal készséggel szolgál

SZABÓ RUDOLF műszaki üzlete,
BUDAPEST, V., Visegrádi-u. 19.
1172

A gödingi cukorgyár az enci bér-gazda-
ságánál, Pozsony mellett, egy

**uradalmi intézői állás
betöltendő**

Csakis oly pályázók ajánlatát vétetnek
figyelembe, kik a magyar nyelvet töké-
letesen bírják és legalább felsőbb gazda-
sági iskolát végeztek és több évig mint
önálló intézők működtek oly nagyobb
gazdasági üzemben, hol intenzív rópa-
termelés volt. Fizetés és deputátum meg-
egyezés szerint. Ajánlatok az alábbi
címeire küldendők:

Aktiengesellschaft für Zuckerindustrie,
Göding, Mähren. 1803

Gözeke beállítás következtében feleslegessé vált 1 db
kitűnő karban levő

**WD. rendszerű 55 lóerős motorek,
porhanyítókkal felszerelve eladó.**

Munkában bármikor megtekinthető. Előzetes értesítés esetén álla-
másra kocsit küld. **Gróf Teleki Tibor uradalma, Gyömrő,**
(Pest megye), vasútállomás: Gyömrő-Kőczipusztá. 1820

Istállótrágya

bármily mennyiségben, megvételre keresztetik. Sürgős, részletes
ajánlatot kér **Gróf Berchtold Uradalom, Nagyoroszi.** 1634

Állandóan kapható gazdaságainkban első-
rendű erdélyi fehér és tarka 1-2-3 éves

tinó, jármos ökör

ugyszintén erdélyi fe-
hér és tarka prima

nagyobb mennyiségben is, megrendelésre sa-
ját felelősségünkre szállítunk. Cím:

Erdélyi Mezőgazdasági R.-T. Kolozsvár. 1187

SZŐLŐKÖTÖZŐK, KÉVEKÖTELEK,

szakkötőzártszinegek, gabonaszák, szalmakötelek,
fejparna, talpkar-és, kölcsönponyva legolcsóbban beszerezhető
**Budapest, V., Nagykorona-
utas 22. sz. Sürgőcím: Segel. Telefon: 82-37. és 175-80.** 902

TIZENHAT HOLDAS BIRTOK

őszibarackos, felerészből már bőven termő, felerészből
kezdő termő, 3000 szakszerűen kezelt francia őszibarack-
fával, őszibarack télen is lakható uralkal, összes mel-
lékkelhelyiségekkel burorozva, eselédlakásokkal és gazda-
sági épületekkel, prészházzal és két óriási pinóvóval, győ-
nyóru kilátással a Dunára, tizenkét kilométerre a Ferenc-
József-hídtól, villamosvasutat és hajóállomás közelében,
más vállalat miatt felerészből vagy egészben eladó.
Ajánlatok „Őszibarack” jelűre Blockner hirdetőjébe,
Budapest, IV., Semmelweis-u. 4. küldendők 1819

Már most lássa el magát mindenki
szőlőkötöző-papirspárgával,

nem hulladék és nem eszmézt, ha-
nem a legjobb natron-cellulosa, kap-
ható és azonnal szállítható:

Papíraru Gyári és Kereskedelmi R.-T.,
Budapest, Rakóci-ut 6. sz.

Telefonszám: 88-63. 1798 Sürgőcím: Papirtextil.
VIZONYTELADÓKNAK ÁRENGEMÉNY.

ELADÓ több ezer darab 100x240 cm. méretű, idei
gyékényből, erősen fonott, vízmentes jó

KOCSITAKARÓ.

Gazdasági termények szállításánál létezőre
kiválóan alkalmas. Sokkal olcsóbb árban
kapható, mint hasonló más egyenértékű
fedőanyag. Ajánlatokkal szivesen szolgál,
míg a közlet tart. **BETTLHEIM W.
SAM. ÉS FIAI, NAGYKANIZSA.** 1812

**MAGVAKAT
ÉS CUKORRÉPASZELETET**

feltétlenül megbízható minőségben szállít

KUN ÉS SIMONYI, BUDAPEST, V., BÉLA-UTCA 2.

cukorbizományosok TELEFON: 166-68 és 163-31

idei termésű uradalmi tarlórépamag olcsón kapható.

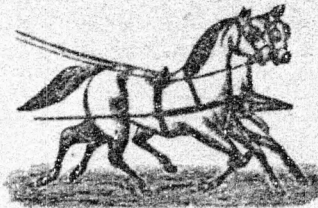
1670

100-500 holdas elsőrendű fekete homoktalajú
bérletet gazdasági épületekkel

Budapesthez közel, fővárosi mentén. Ügyelők állástalnak
Dr. Szende Sándor, Budapest, Kertész-u. 29. 1843

**Dr. Zsák- és ponyvakölesözés.
ZSÁK- ÉS PONYVAKERESKEDŐ**

vétel és eladás.
PATAK HUGÓ Iroda: BUDAPEST, V., ALNOTMÁNY-U. 19.
Telefon 156-79. Fióktelep: FIUME, BAROSS-RENŐTŐ.

ÓVAKODJUNK VÁSÁRI
" FÉRCMUNKÁTÓL. "
Törvényesen védett
teljesen újrendszerű

IGÁSLÓSZERSZÁM

amely áll: 1 pár húzó vízhatlan kantár és gyeplőből, igen erős kenderhevederből, csattos és csatlólandó részek, sztyeg eleje erős sztyegből, vastag filcbéléssel, 1 pár lóra komplett, **magyon erős 290 kor., extra erős 310-320 kor.,** cipusztíthatatlan, bőrt felülmulo extra-extra erős 360-400 kor. Bőrrel köröskörül „cipusztíthatatlan” 500-600 korona. Ugyanilyen kötőfék darabja 15-20 korona. **Parádés és igáslószerszám.**

Eddig többek közt a következő uradalmaknak szállítottunk:
Bajor királyné uradalma. Herceg Sulkovszky. Frigyes uradalma. Herceg Eszterházy uradalma. Főhercegi ura. I. Albrechtöld. Eg. Hohenthohe S., Szob. Örgófi Pallavicini Edéné. Gr. Almásy, Kétegyháza. Dr. gr. Almásy Imre. Gr. Andrassy Géza. Gr. Andrassy György. Gr. Andrassy Sándor. Gr. Cziráky uradalma.

FIGYELMEZTETÉS!

Ajánlatos tavaszi szükségletét
már most észlelhető anyag-
szüke miatt, most feladni!

Gr. Dessewffy. Gr. Draskovich L. Ciganka. Gr. Eszterházy Pál. Gr. Eszterházy, Salgócska. Gr. Fostetich Saru. Gr. Hoyos. Gr. Hunyady Károly. Gr. Károlyi Imre. Gr. Károlyi Lajos. Gr. Lónyay Gábor. Gr. Meran Jánosné. Gr. Pongrácz. Gr. Sennyey Béla. Gr. Sennyey Géza. Gr. Széchenyi A. P. Gr. Széchenyi Domonkos. Gr. Teleky László. Gr. Wileczok Vilmosné stb. 1089

Meg nem felelőért
pénz vissza!

Megrendelhető: **SZINGER ROBERT**

szíjgyártómester, BUDAPEST, VI., Vasváry-Pál-u. 4. Az Operaház közelében.
törv. bej. cégnél,

SZALMAPRÉST

gőzhajtásra veszünk vagy bérlünk.
Schumacher Rudolf Fia, Óbecse.
1483.

Répakapát

acéllemezből kovácsolt füllel, 5, 6 és 7 htvélyek szélességekben, gyorsan szállít **MEZEY NÁNDOR**, Budapest, VI., Gyár-utca 17. 1171

„Alfa” separatorokat

(transzportkannák szabadalmazott fedővel) 30 liter űrtartalommal, kívülről zománcozva, belül cinezve, darabonként 80 koronás árban ajánl 1617

GRÜNHUT HENRIK FIA, NAGYKANIZSA.

1918. november 3-án délelőtt 10 órakor

Ercsiben (Fejér megye) Grünwald Testvérek és Schiffer cég gazdaságában

árverésre kerül:

7 darab ötnegyedéves hasban importált szimmentáli hágóbika és 11 darab szintén hasban importált montafoni bika.

A venni szándékozókat Ercsi Állomáson a reggel érkező vonatoknál kossi várja. 1895

BORBÁKANCS

fatalpall K 26-40 nagyság szerint.

Cipőutalvány ellenében bárhova szállítható.
SCHÖNFELD MUNKÁSBÁKANCSRAKTÁR Budapest, VI., Vilmos-
császár-ut 43. szám.
TELEFON: 16-34. TELEFON: 16-34.

Egér-typhus-bacillusok

minden fajta egérnél vésett ideznek elő, mely által az összes egerek a legegyszerűbben és legbiztosabban teljesen kiirtatnak.

Árak: üvege 10 50 100 250 500 1000 gr.
Egér-typhus-bacillus } 250 5- 8- 15- 25- 40- K
Palkánybacillus }
székhely: Raizner gyógyszertár, D.-Miheljac, Szlavónia. 588

BIBORMAGAJÁNLAT.

Ajánlunk gazdaközönségnek vetési célra 100%-os garantált, csiraképes, 1-a uj bibormagot, napi árban számítva. Szállítandó július és augusztus hónapokban. Megrendelések Drach Áren és Fia céghez, Pápa küldendők. 1282

Hagymát és zöldségfélét,

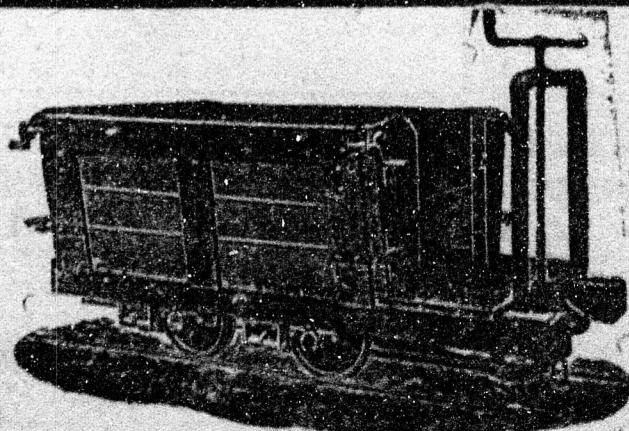
konyhakertészeti és mindenféle takarmánymagvakat minden mennyiségben kizárólag uradalmaktól vásárol **Mezőgazdasági Kereskedelmi R.-T., Makó.** Sürgönycim: Merour. 1705

Bérbeadó birtok

mely áll kb. 560 m. hold szántó, 170 m. h. rét, 17 m. h. bozótság, 260 m. h. erdőn legelő, elegendő jó gazdasági épület és szép kertben egy 10 szobás emeletes lakóházból, vasútállomás és megyeszékhely 10 km. köves úton, évi bérösszeg 50.000 K és némi természetben adandó termény, ami előre és félévénként fizetendő, jelenleg a birtokon lévő széna, szalma, vető- és konvenciómag bérlőnek lesz átadva, úgy hogy a bérlet lejártá után ugyanannyit és ugyanolyan minőségben tartozik visszaadni, és holt instrukciót bérlet tartozik kézzéért átvenni és biztosítékul 100.000 K-át letétbe helyezni. Bővebb felvilágosítást nyújt **Gimák Ferenc, Uzapanyit, u. p. Felsőbalog, Gőmör megye.** 1898

Manálica tenyészkecskék és kanok eladók

7 hónaposak, 400 darab, **Csobaji (Stein) Testvérek gazdaságában, Csohaj,** Szabolcs megye, vasútállomás **Tarcal.** 1780

Magyar Bank és Kereskedelmi R.-T.

Reskényvágányú Vasutosztálya

Budapest, V., Vilmos-császár-ut 32.

Gazdasági vasutak

nyomjelzése, tervezése és építése.

A Győri Vagongyár gyártmányainak eladása.

Költségvetések és mérnöki látogatás ingyen!

MONORI MAGKERESKEDÉS

A MAGYAR MAGTENYÉSZTÉSI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPESTI MAGÜZLETE
IV., Kossuth-Lajos-utca 3. szám.

Telefon: **M** 66-53.

Telefon: **M** 66-54.

Sürgőnycim: **O** GRANARIUM.

Raktárak: **O** Budapest, Monor, Hatvan

MONOR

SZÁLLIT:

Mindennemű gazdasági vetőmagot

SZÁLLIT:

Mindennemű saját tenyésztési konyhakerti és virágmagvakat legmagasabb csiraképesség és garantált fajtisztaság mellett.

MONORI MAGKERESKEDÉS

Farkas rendező

Sodromyüveges iszálóablak

1200-1500

Farkas rendező

Parkas és Tsa
Budapest Lehel u. 8

Összes készletünk beszerződött a Magyar Mezőgazdák Szövete zete által is (Kérjen Árajutot)

Farkas rendező

Idomvas-ablak

legjobb legolcsóbb

Földhaszonbérleti hirdetés.

A vállas- és közoktatásiügyi m. kir. minisztérium közlése alatt levő, a magyar vállasalap tulajdonát képező és

1. **Horsod-vármegyei Hejőkeresztúr** község határában fekvő 276 kat. hold és 710 □-al.
2. **Zemplén-vármegyei Taktaharkány** község határában fekvő baszpusztai 1049 kat. hold és 8 □-al.
3. **Veszprém-vármegyei Dabrony** község határában fekvő 444 kat. hold és 366 □-al.
4. **Veszprém-vármegyei Mihályháza** község határában fekvő Timapusztai 354 kat. hold és 1127 □-al.

A mezőgazdasági birtokainak haszonbérbeadása iránt a haszonbérleti és versenytárgyalási feltételekben részletesen körülírt módokat illeti. 1918. évi október hó 1-20. 1931. évi szeptember hó 30-ig terjedő 12 évre, a nevezett minisztérium közalapítványi (IX.) ügyosztályban (V., Bálványos utca 12. sz.) 1918. évi november hó 19-én, déli 12 órákor zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartani.

A zárt ajánlatok nyilvános felbontásánál az érdekeltek jelen lehetnek.

Az ajánlat biztosítására bányászati katasztrális földmérési (10) ts korona a versenytárgyalási feltételekben körülírt módon helyezendő el, a az arról szóló letétösszege csatolandó az ajánlatkor.

A részletes versenytárgyalási és haszonbérleti feltételek 5 korona költséges ellenében a vállas- és közoktatásiügyi minisztérium segédhivatali főigazgatójánál, valamint a szemlévesztéshelyi kir. közalapítványi orvógonnoknál szerzethetők be.

Bizalmas felvilágosítások a közalapítványi ügyosztályban adhatók meg.

Budapest, 1918. október havában.

A vállas- és közoktatásiügyi m. kir. minisztérium.

Eladó 300 darab magyar bárány
helyszűke miatt. Bővebbet: Intézőségi, Erdőtársas (Nógrád m.) 1796

Könyvelési tiszt kerestetik

azonnali belépésre egy központi uradalmi irodába. Feltételek: legalább is gazdasági középiskola, több évi irodai gyakorlat egy központnál, a német és ha lehet a magyar nyelv tökéletes tudása, egy szláv nyelvnek legalább is szóban való bírása kívánatos, azonkívül ambíció a dupla könyveléshez és némi értelem a gazdasági ellenőrzéshez. Az állás állandó és teljes megelégedésnél az előléptetés kilátásba helyeztetik. Csak állandó állásra súlyt fektető, komoly és teljesen józan életű pályázók küldjék németül írt kérvényüket bizonyítványmásolatokkal és részletes életrajzzal az **Uradalmi Igazgatóság** címére, **D. Miholjacra**, Slavonia. 1841

Benzin-, nyersolaj- és szivógázmotorok

javitását, szerelését és átalakítását

a legutányosabban és leggyorsabban eszközi saját műhelyében

DÉNES B. BETÉTI TÁRSASÁG, BUDAPEST, VI., VILMOS-CSÁSZÁR-UT 61.

Kívánatra költségvetést adunk és szerelőinket kiküldjük. 1827

A Schaumburg-Lippe herceg tulajdonát képezett dárdai gyapjas merino törzsnyáj tenyésztését a Magyar Agrár- és Járulékbank Részvénytársaság tamáshidai béruradalma vette át, ahol ezidőszent még

28 drb 2-1/2 éves tenyészkos eladatlan.

Érdeklődők a **Tamáshidai Uradalom felügyelőségéhez**, u. p. **Nagyzerénd** fordulhatnak. 1804

MUNKATELL

ESKILSTUNA-SVÉDORSZÁG

Alap. 1832

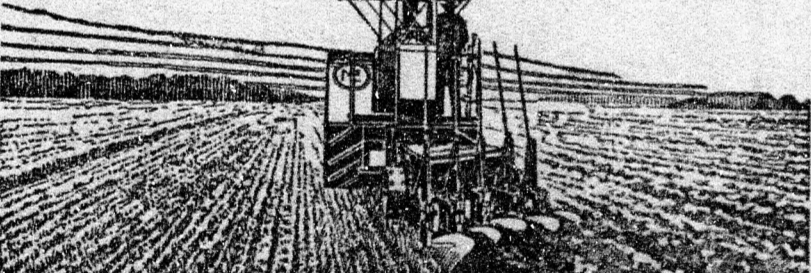
MOTOREKÉI

MINDENFÉLE NYERSOLAJJAL HAJTHATÓK. A VILÁG LEGELŐKELOBB GYÁRTMÁNYÁNAK EGYIKE.

Kizárólagos vezérképviselőlet Magyarország, Ausztria és Balkán részére:

MAGYAR FÖLDBÉRLŐK SZÖVETKEZETE
BUDAPEST, VI. KERÜLET, ANDRÁSSY-UT 21. SZ.

Telefon: 152-64 és 59-39. Sürgőnycim: Földbérők 15266

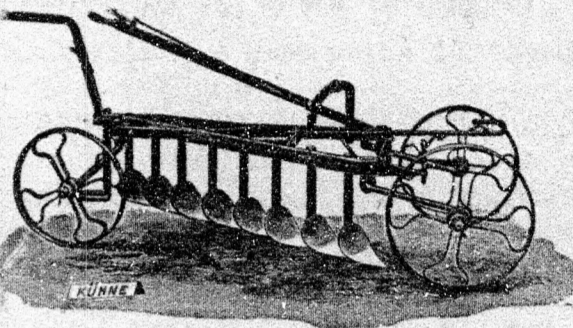
MOTOREKÉINK

A traktor-vezérszerkezet azonos méretű és egybe tartozó az 28-40-45-50-60-70-80-90-100-110-120-130-140-150-160-170-180-190-200-210-220-230-240-250-260-270-280-290-300-310-320-330-340-350-360-370-380-390-400-410-420-430-440-450-460-470-480-490-500-510-520-530-540-550-560-570-580-590-600-610-620-630-640-650-660-670-680-690-700-710-720-730-740-750-760-770-780-790-800-810-820-830-840-850-860-870-880-890-900-910-920-930-940-950-960-970-980-990-1000-1010-1020-1030-1040-1050-1060-1070-1080-1090-1100-1110-1120-1130-1140-1150-1160-1170-1180-1190-1200-1210-1220-1230-1240-1250-1260-1270-1280-1290-1300-1310-1320-1330-1340-1350-1360-1370-1380-1390-1400-1410-1420-1430-1440-1450-1460-1470-1480-1490-1500-1510-1520-1530-1540-1550-1560-1570-1580-1590-1600-1610-1620-1630-1640-1650-1660-1670-1680-1690-1700-1710-1720-1730-1740-1750-1760-1770-1780-1790-1800-1810-1820-1830-1840-1850-1860-1870-1880-1890-1900-1910-1920-1930-1940-1950-1960-1970-1980-1990-2000-2010-2020-2030-2040-2050-2060-2070-2080-2090-2100-2110-2120-2130-2140-2150-2160-2170-2180-2190-2200-2210-2220-2230-2240-2250-2260-2270-2280-2290-2300-2310-2320-2330-2340-2350-2360-2370-2380-2390-2400-2410-2420-2430-2440-2450-2460-2470-2480-2490-2500-2510-2520-2530-2540-2550-2560-2570-2580-2590-2600-2610-2620-2630-2640-2650-2660-2670-2680-2690-2700-2710-2720-2730-2740-2750-2760-2770-2780-2790-2800-2810-2820-2830-2840-2850-2860-2870-2880-2890-2900-2910-2920-2930-2940-2950-2960-2970-2980-2990-3000-3010-3020-3030-3040-3050-3060-3070-3080-3090-3100-3110-3120-3130-3140-3150-3160-3170-3180-3190-3200-3210-3220-3230-3240-3250-3260-3270-3280-3290-3300-3310-3320-3330-3340-3350-3360-3370-3380-3390-3400-3410-3420-3430-3440-3450-3460-3470-3480-3490-3500-3510-3520-3530-3540-3550-3560-3570-3580-3590-3600-3610-3620-3630-3640-3650-3660-3670-3680-3690-3700-3710-3720-3730-3740-3750-3760-3770-3780-3790-3800-3810-3820-3830-3840-3850-3860-3870-3880-3890-3900-3910-3920-3930-3940-3950-3960-3970-3980-3990-4000-4010-4020-4030-4040-4050-4060-4070-4080-4090-4100-4110-4120-4130-4140-4150-4160-4170-4180-4190-4200-4210-4220-4230-4240-4250-4260-4270-4280-4290-4300-4310-4320-4330-4340-4350-4360-4370-4380-4390-4400-4410-4420-4430-4440-4450-4460-4470-4480-4490-4500-4510-4520-4530-4540-4550-4560-4570-4580-4590-4600-4610-4620-4630-4640-4650-4660-4670-4680-4690-4700-4710-4720-4730-4740-4750-4760-4770-4780-4790-4800-4810-4820-4830-4840-4850-4860-4870-4880-4890-4900-4910-4920-4930-4940-4950-4960-4970-4980-4990-5000-5010-5020-5030-5040-5050-5060-5070-5080-5090-5100-5110-5120-5130-5140-5150-5160-5170-5180-5190-5200-5210-5220-5230-5240-5250-5260-5270-5280-5290-5300-5310-5320-5330-5340-5350-5360-5370-5380-5390-5400-5410-5420-5430-5440-5450-5460-5470-5480-5490-5500-5510-5520-5530-5540-5550-5560-5570-5580-5590-5600-5610-5620-5630-5640-5650-5660-5670-5680-5690-5700-5710-5720-5730-5740-5750-5760-5770-5780-5790-5800-5810-5820-5830-5840-5850-5860-5870-5880-5890-5900-5910-5920-5930-5940-5950-5960-5970-5980-5990-6000-6010-6020-6030-6040-6050-6060-6070-6080-6090-6100-6110-6120-6130-6140-6150-6160-6170-6180-6190-6200-6210-6220-6230-6240-6250-6260-6270-6280-6290-6300-6310-6320-6330-6340-6350-6360-6370-6380-6390-6400-6410-6420-6430-6440-6450-6460-6470-6480-6490-6500-6510-6520-6530-6540-6550-6560-6570-6580-6590-6600-6610-6620-6630-6640-6650-6660-6670-6680-6690-6700-6710-6720-6730-6740-6750-6760-6770-6780-6790-6800-6810-6820-6830-6840-6850-6860-6870-6880-6890-6900-6910-6920-6930-6940-6950-6960-6970-6980-6990-7000-7010-7020-7030-7040-7050-7060-7070-7080-7090-7100-7110-7120-7130-7140-7150-7160-7170-7180-7190-7200-7210-7220-7230-7240-7250-7260-7270-7280-7290-7300-7310-7320-7330-7340-7350-7360-7370-7380-7390-7400-7410-7420-7430-7440-7450-7460-7470-7480-7490-7500-7510-7520-7530-7540-7550-7560-7570-7580-7590-7600-7610-7620-7630-7640-7650-7660-7670-7680-7690-7700-7710-7720-7730-7740-7750-7760-7770-7780-7790-7800-7810-7820-7830-7840-7850-7860-7870-7880-7890-7900-7910-7920-7930-7940-7950-7960-7970-7980-7990-8000-8010-8020-8030-8040-8050-8060-8070-8080-8090-8100-8110-8120-8130-8140-8150-8160-8170-8180-8190-8200-8210-8220-8230-8240-8250-8260-8270-8280-8290-8300-8310-8320-8330-8340-8350-8360-8370-8380-8390-8400-8410-8420-8430-8440-8450-8460-8470-8480-8490-8500-8510-8520-8530-8540-8550-8560-8570-8580-8590-8600-8610-8620-8630-8640-8650-8660-8670-8680-8690-8700-8710-8720-8730-8740-8750-8760-8770-8780-8790-8800-8810-8820-8830-8840-8850-8860-8870-8880-8890-8900-8910-8920-8930-8940-8950-8960-8970-8980-8990-9000-9010-9020-9030-9040-9050-9060-9070-9080-9090-9100-9110-9120-9130-9140-9150-9160-9170-9180-9190-9200-9210-9220-9230-9240-9250-9260-9270-9280-9290-9300-9310-9320-9330-9340-9350-9360-9370-9380-9390-9400-9410-9420-9430-9440-9450-9460-9470-9480-9490-9500-9510-9520-9530-9540-9550-9560-9570-9580-9590-9600-9610-9620-9630-9640-9650-9660-9670-9680-9690-9700-9710-9720-9730-9740-9750-9760-9770-9780-9790-9800-9810-9820-9830-9840-9850-9860-9870-9880-9890-9900-9910-9920-9930-9940-9950-9960-9970-9980-9990-10000-10010-10020-10030-10040-10050-10060-10070-10080-10090-10100-10110-10120-10130-10140-10150-10160-10170-10180-10190-10200-10210-10220-10230-10240-10250-10260-10270-10280-10290-10300-10310-10320-10330-10340-10350-10360-10370-10380-10390-10400-10410-10420-10430-10440-10450-10460-10470-10480-10490-10500-10510-10520-10530-10540-10550-10560-10570-10580-10590-10600-10610-10620-10630-10640-10650-10660-10670-10680-10690-10700-10710-10720-10730-10740-10750-10760-10770-10780-10790-10800-10810-10820-10830-10840-10850-10860-10870-10880-10890-10900-10910-10920-10930-10940-10950-10960-10970-10980-10990-11000-11010-11020-11030-11040-11050-11060-11070-11080-11090-11100-11110-11120-11130-11140-11150-11160-11170-11180-11190-11200-11210-11220-11230-11240-11250-11260-11270-11280-11290-11300-11310-11320-11330-11340-11350-11360-11370-11380-11390-11400-11410-11420-11430-11440-11450-11460-11470-11480-11490-11500-11510-11520-11530-11540-11550-11560-11570-11580-11590-11600-11610-11620-11630-11640-11650-11660-11670-11680-11690-11700-11710-11720-11730-11740-11750-11760-11770-11780-11790-11800-11810-11820-11830-11840-11850-11860-11870-11880-11890-11900-11910-11920-11930-11940-11950-11960-11970-11980-11990-12000-12010-12020-12030-12040-12050-12060-12070-12080-12090-12100-12110-12120-12130-12140-12150-12160-12170-12180-12190-12200-12210-12220-12230-12240-12250-12260-12270-12280-12290-12300-12310-12320-12330-12340-12350-12360-12370-12380-12390-12400-12410-12420-12430-12440-12450-12460-12470-12480-12490-12500-12510-12520-12530-12540-12550-12560-12570-12580-12590-12600-12610-12620-12630-12640-12650-12660-12670-12680-12690-12700-12710-12720-12730-12740-12750-12760-12770-12780-12790-12800-12810-12820-12830-12840-12850-12860-12870-12880-12890-12900-12910-12920-12930-12940-12950-12960-12970-12980-12990-13000-13010-13020-13030-13040-13050-13060-13070-13080-13090-13100-13110-13120-13130-13140-13150-13160-13170-13180-13190-13200-13210-13220-13230-13240-13250-13260-13270-13280-13290-13300-13310-13320-13330-13340-13350-13360-13370-13380-13390-13400-13410-13420-13430-13440-13450-13460-13470-13480-13490-13500-13510-13520-13530-13540-13550-13560-13570-13580-13590-13600-13610-13620-13630-13640-13650-13660-13670-13680-13690-13700-13710-13720-13730-13740-13750-13760-13770-13780-13790-13800-13810-13820-13830-13840-13850-13860-13870-13880-13890-13900-13910-13920-13930-13940-13950-13960-13970-13980-13990-14000-14010-14020-14030-14040-14050-14060-14070-14080-14090-14100-14110-14120-14130-14140-14150-14160-14170-14180-14190-14200-14210-14220-14230-14240-14250-14260-14270-14280-14290-14300-14310-14320-14330-14340-14350-14360-14370-14380-14390-14400-14410-14420-14430-14440-14450-14460-14470-14480-14490-14500-14510-14520-14530-14540-14550-14560-14570-14580-14590-14600-14610-14620-14630-14640-14650-14660-14670-14680-14690-14700-14710-14720-14730-14740-14750-14760-14770-14780-14790-14800-14810-14820-14830-14840-14850-14860-14870-14880-14890-14900-14910-14920-14930-14940-14950-14960-14970-14980-14990-15000-15010-15020-15030-15040-15050-15060-15070-15080-15090-15100-15110-15120-15130-15140-15150-15160-15170-15180-15190-15200-15210-15220-15230-15240-15250-15260-15270-15280-15290-15300-15310-15320-15330-15340-15350-15360-15370-15380-15390-15400-15410-15420-15430-15440-15450-15460-15470-15480-15490-15500-15510-15520-15530-15540-15550-15560-15570-15580-15590-15600-15610-15620-15630-15640-15650-15660-15670-15680-15690-15700-15710-15720-15730-15740-15750-15760-15770-15780-15790-15800-15810-15820-15830-15840-15850-15860-15870-15880-15890-15900-15910-15920-15930-15940-15950-15960-15970-15980-15990-16000-16010-16020-16030-16040-16050-16060-16070-16080-16090-16100-16110-16120-16130-16140-16150-16160-16170-16180-16190-16200-16210-16220-16230-16240-16250-16260-16270-16280-16290-16300-16310-16320-16330-16340-16350-16360-16370-16380-16390-16400-16410-16420-16430-16440-16450-16460-16470-16480-16490-16500-16510-16520-16530-16540-16550-16560-16570-16580-16590-16600-16610-16620-16630-16640-16650-16660-16670-16680-16690-16700-16710-16720-16730-16740-16750-16760-16770-16780-16790-16800-16810-16820-16830-16840-16850-16860-16870-16880-16890-16900-16910-16920-16930-16940-16950-16960-1697

ŐSERDŐ háromezer katasztrális hold, vasút, folyó, iparvágány, **tizenkettő millióért** megvehető. Erdőbirtok ötezernégyszáz magyar hold, **tízmillióért** eladó. **Négyezerholdas** mánás-birtok Alföldön, **kétezerholdas** birtok Dunántul, **ezerholdas** kastélyos birtok eladó. **Magánpalota** mánásnegyvenben, **bérpalota** Andrassy-ut mellett, azonnal beköltözhető, eladók. **Mánás Kegyel-**

mes ur körülbelül huszszobás **kastélyt** keres bármily terjedelmű birtokkal, családi műkincseinek áthelyezésére. Felvilágosítás **Török István** hirdap-irodájában, **Budapest, VIII., Rákóczi-ut 61.** Törvényszéki legbejegyzett cég. Telefon. Ugyanott birtokok, erdők, kertetek minden terjedelemben, paloták, bérházak, villák, családi házak azonnal kaphatók. Legújabb birtokjegyzék ingyen. Magas referenciák, összekötetések. 1561/a

Mindennemü gazdasági gépeket és eszközöket elismert elsőrangú kivitelben szállít:

„KUNNE“
Mezőgazdasági
Gépgyár K.-I.
Mosonban.
Alapított 1858.

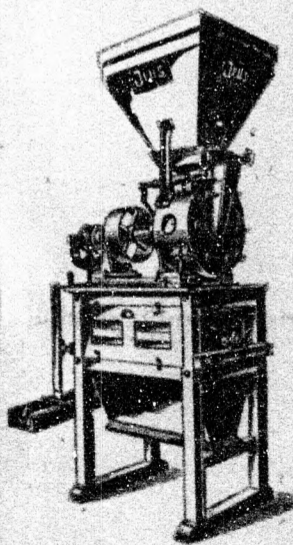
Főraktár: **Budapest, VI., Vilmos-császár-ut 59. szám.**
Fiókraktárak: **Debrecen, Temesvár, Kaposvár, Szabadka.**

GABONADARÁLÓ

lendkerékkel, tölcserrel,
ára 95 korona.
Gyártja: **Arnstein J., Budapest, VI., Izabella-utca 68. szám. 1788**

ZÖLDSÉGFÉLÉT

zöldbabot, zöldborsót, tököt, céklát, káposztát és gyümölcsöt veszünk nagy tételekben. Hordókra kérünk ajánlatokat. **Ideal konzervgyár, Budapest, VI., Hungária-körut 84. Telefon 33-48. 1540**

Uradalnak, gazdaságok, kenyérgyárak, sütődök, szövetkezetek, közsgek stb. Hosszú szükségletük előállítására ajánljuk legjobban bevált, szabadalmazott

K. modell Irus daráló-és lisztörlőmalmainkat.

Malmainkkal takarmánydara, tészta-, főző- és kenyérliszt, minden finomságban állítható elő, kiőrlés búzánál 84%, rozsnál 80%. Takarmány-magvak, szeszaként szalma, here, lucerna, bogorissza, csutka stb. szintén lisztfinomságig őrdíhetők.

Ezen speciális gép gazdaságokban ma már nélkülözhetlen. 140

Részel felállítható, kevés helyet igényel és minden előzetes műszaki közelettel rendelkező állal kényelmes. Minden hajtóerőre alkalmas. Hővebb felvilágosításnál és ábrák kérésre a kétszázadossal együtt.

Irus-Művek Magy. Közp. Iroda
Budapest, VI., Podmaniczky-utca 21. sz. Telefon: 87-82.

Olcsó takarmány.

Szarvasmarhák és sertések etetésére

cukorrépaszeletet

nagy tételekben szállít **KALMÁR JENŐ, Budapest, V., Zoltán-utca 6. szám. Telefonszám: 87-17. Sürgőnycim: Kalmus Budapest. 1214**

Mezőgazdaságba vágó mindennemü **betonépítkezést, csatornaépítkezést, valamint kész üreges betontéglából és cementeserépből**
magas építést vállal építési vállalat.

Cím: **Általános Kereskedelmi és Közvetítési Részvénytársaság, Budapest, V. kerület, Honvéd-utca 1. szám. 1844**

Veszünk fehér takarmánytököket, almát, nyirvessző tűzifát

vagontételekben. **Gazdasági Egyesület, Kunhegyes. 1846**

Kocsikenőcs, fekete, kátránymentes, kb.		
280 kg-os hordókban, bruttó für nettó	100 kg.-ként	Hajósági
5, 10 és 25 kg.-os ládákban, bruttó für nettó	100	árakon.
Sűrű gépszőr (Tovole), nehezítetlen minőség, bruttó für nettó	100	540.- K
nehezített minőség, bruttó für nettó	100	460.- K
Vaselin, szerszámkenőcs, bruttó für nettó	100	630.- K
Gépolajok 3 visc., cséplőgéphez	100	270.- K
4 viscositású, nagy gépekhez	100	280.- K
5 viscositású, gézekhez	100	310.- K
Mengorolajok:		
225° C. jobb, lokomobilhoz	100	310.- K
240° C. jobb, gézekhez	100	375.- K
250° C. jobb, nagy gépekhez	100	390.- K
Motorhengorolajok:		
stabil motorokhoz, 6-7 visc.	100	350.- K
Diesel-motorhoz, 10-11 visc.	100	370.- K
motorekhez 8-9 visc.	100	400.- K
csakis kb. 160 kg. nettó tartalmu fahordókban.		
Az olajhordókért betét fizetendő	darabonként	150.- K
Franco visszaküldés után visszatérítetik		130.- K
Sárga szilviasz (gyanta helyett), kg.-os rudanként		6.- K
Vörös tömítőlemez	kilogrammonként	32.- K
Taurli tömítőlemez		30.- K
Grafitos tömítőlemez		18.- K
„Aszbesztlemez”	drótbetéttel, kg.-ként	24.50 K
Papirlemez (Pappendekli)	kilogrammonként	5.80 K
		3.80 K
Összes áram belyt, raktáramon, azonnali megrendelésre, nettó készítés mellett.		407

FENYŐ BÉLA MŰSZANI
NAGYKERESKEDÉS
Budapest, V., Csáky-utca 43. Telefonszám: 121-64.

ELADÓ 2 darab him, 1 darab szuka, 9815
hófehér, fajtisztá 3 1/2 hónapos komondorkölyök.

Megvételre keresek 100-200 darab hizlalásra alkalmas sovány lucát. **Schultheisz Adolf, Bia, Pest megye.**

KONYHAKERTI MAGVAK,

Braunschwelgi sárgarépsmag, céklamag, bolgár-ergatók-mag, káposztamag kaphatók **dr. Mágocsy-Dietz Sándor** Krassó Széchenyvármegyei Gazdasági Egyesület ügyvezető-titkára kertgazdaságának konyhakerti magvakat termelő telepen, Lugoson. 1786

ELADÓ bérlet lejártá miatti **40 darab jármos magyar ökrök, 30 darab 3-4 éves tarka, hasas, fejstehén, befogási öklök, szekerak, kétvasú Sack-ekék, hatvasú új magánjáró eke, stb. Hóne Gyula, Tápógyörgye (Pest megye). 1852**

Hirdetések felvételnek e lap kiadó-hivatalában, minden héten csak szerda estig.

ELADÓ

a Pestszentlőrinci gazdaság bérlet megszűnése folytán a következő **élő és holt felszerelése:**

- 2 darab **tenyészbika,**
- 12 darab **fejőstehén,**
- 15 darab egy- és kétéves tarka **tinó,**
- 15 darab egy- és kétéves tarka **üsző,**
- 10 darab tarka **járomoskór,**
- 2 darab **hintóstó,**
- 5 darab **igásló,**
- 2 pár **cséplőgépkészlet** elevátorokkal,
- 3 darab új **marokrakó aratógép,**
- 4 darab **vetőgép,**
- 1 kétjárata daráló **kőmalom** francia kövekkel,
- szekerek, kocsi, tejeskocsi,** egyes Sack-rendszerű **ekék,**
- egy **hidmérleg,**
- magtári berendezés,**
- lőszerszámok,**
- 300 hektoliter irtartalmu **boroshordó,**
- 200 hektoliter idei termésti **bor,**
- 2 darab félfedeles **Köiber-kocsi,**
- 1 darab zárt **kocsi.**

Bővebb felvilágosítással szolgál a **Pest-szentlőrinci gazdaság intézősége.** Vasut- és villamosmegállóhely.

1842

SZÁMTARTÓ

perfekt könyvelő és levelező keresetlik, ki belső gazdaság és hivatalban otthonos, Hazai Fatermelő R.-T. Jaskafalvi gazdaságába. Ajánlatok fizetési igények megjelölésével Hazai Fatermelő R.-T., Budapest, V., Percezel-Mór-u. 2. kéretnek.

1849

VÖRÖSHAGYMÁT

kiebbs és vagontelepekben a maximális árak keretén belül, legelőnyösebb feltételek mellett szállítok. **Dughagyma, hagymamag, petrezselyemmag, sárgarépmag, salátamag,** valamint mindenféle **főzelék- és gazdasági magvak** a legelőnyösebb napki árak mellett kaphatók. Árak kérésre közzéteszem. **WEINZ DEZSŐ, hagyma-, zöldség- és magvakkereskedő, Makó.**

1891

Igen előnyös készpénzes jelzálogkölcsönöket, **esetleg 4% is, bpesti házakra,** ennek környékbeli házak, nyaralókra, vidéki városi bérházakra, **földbirtokokra I., II. és III. helyre** gyorsan megszavaztatok. **Hoffmann Jakab, Budapest, Teréz-körút I/A. 1830**

FÉLSTABIL GÖZGÉP

60 lóerejű, compound-kondenzátoros, Magdeburgi gyártmány, kihúzható csöveskazánnal, 10 légkönyomásra engedélyezve, kitűnő karban kapható és azonnal szállítható. 1864 Cim:

KELLNER ANTAL és FIA, BUDAPEST, BERLINI-TER 4. SZÁM.

Répa- és kertimagvak

gróf Teleki Arvéd uradalmában.

Posta: **Koncza.**

Substantia, fehér, legcukor-dusabb, **takarmány-répa** magvak. **Braunschweigi sárgarépa** mag, legbővebben termő. **Pasztinák,** hosszú, vastag. **Braunschweigi hagyma** mag. **Nansen saláta** mag. **Céklamag. Tök** magvak.

1611

!! Minden gazdának, földbirtokosnak, bérlőnek, ispánnak !! és a gazdálkodás iránt érdeklődőknek nélkülözhetetlen !!

MEZŐGAZDASÁGI UTMUTATÓ

Különös tekintettel a mezei gazdálkodásnál leggyakrabban tapasztalható mulasztásokra, hibákra és ezek orvoslásának módjaira.

I. kötet:

Növénytermelési kérdések.

Irták: Gráhner Emil, Gyárfás József, Sporzon Pál, Ráczó Imre, Pettenkoffer Sándor, Buchta Győző, L'Huillier István, Kovácsy Béla.

39 a szöveg közé nyomott ábrával.

Ára bérmentes küld. K 12-80

II. kötet:

Állattenyésztési kérdések Gazdaságok vezetése.

Irták: Ujhelyi Imre, Kiss Mihály Kovácsy Béla, Kovács Imre, Hreblay Emil, Szilárd Gyula, dr. Kukuljevic József, Reichenbach Béla, dr. Lippai István, Gerhardt Demónkos. 15 ábrával

Ára bérmentes küld. K 12-80

A két kötet együtt megrendelve K 24-80.

Megrendelhető a pénz előzetes beiktatása ellenében a **"Patria" r.-t. gazd. szakkirovnykereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25.** Köztelek.

Főuri gazdaság feles tartásra

1918. évi október hó 1-től 1919. évi május hó 1-ig **elvállal 50 darab növendékmarhát.**

Értekezni lehet:

Magyar Földbirtokosok és Bérlők Szövetkezeténél, Budapest, IV. kerület, Koronaherceg-utca 9. szám.

Telefon: 148-99.

1536

1000 holdas birtok

Bárcán szeszgyárral (Kassától négy és fél kilométernyire) bérbeadó. Bővebbet ugyanott lakó **Klein Zsigmondnál.** 1806

Hirdmentes, nő

szám tartót keresünk

a **hosszupályi uradalomba** azonnali vagy 1919. január 1-jei hatállyal. Az ajánlatokat **Lichtschein Dezső és Samu** cím alatt kérjük **Hosszupályiba.** 1899

„MONITOR“ herefejtőgép

garantált üzemképes állapotban, azonnal **átvehető.** Megtekinthető Vágdebrői bér gazdaság, vasútállomás Vágdebrő, Nyitra megye. Ajánlatot kér **Fuchs Dezső, Bácskók.** 1815

LOKOMOBIL,

1 db Hócker-féle, 30 HP, magashyományos, félstabil, kihúzható kazánnal, 1 db 25 kw. 440-500 voltos egyenáramú, mellékáramkörű

DYNAMO,

950 fordulattal, mellékáramkörű szabályzóval. Értekezni a **Mezőkereszti fürdő és villamosági r.-t.-nál** lehet, **Mezőkereszten.** 1825

ELADÓ.

Otto Ellerbrock

gépgyár és részöntőde
Hamburg-Barmbeck.

Legújabb rendszerű gépek, mezőgazdasági termények és hulladékok feldolgozására. Mosó-, hámozó-, vágó- és szaktógépek. Főzőüstök és egyéb segédgépek csaltgyümölcs-, savanyukáposzta-, konzervek és gyümölcsizgyárak részére. A birodalomnak elsőrendű és szállítóképes különleges gyára. Normális típusok jelenleg raktáron. Tervezetek, költségvetések és nyomtatványok készségesen küldetnek.

Sürgönyeim: **Ellerbrock Maschinenfabrik, Hamburg.**

1042

Kazánfűtők, gőzgéphezélők, gyárosok stb. figyelmébe!

Legjobb gyakorlati tankönyvek:

NASZÁLYI JÓZSEF kir. ipari főfelügyelő munkái:

A gőzlokomobilok szerkezete és Kezelése

III. kiadás. 194 oldal. 8 Kor. és 75 fillér
183 ábra. Bolti ára postaköltség.

A stabil gőzkazánok és gőzgépek

IV. kiadás. 276 oldal. 10 Kor. és 75 fillér
244 ábra. Bolti ára postaköltség.

Mindkét munka a vizsgákon előforduló kérdések jegyzékét is tartalmazza.

Megrendelhető az összeg előzetes beiktatásával a "Patria" szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám. (Köztelek.)

Zsákzsinegek,

csomagoló- és varrózsinegek minden vastagságban,

papirzsinegek,
papirszövetek,

kömli-, gyapju- és gyógynövényzsákok jutányosan beszerezhetők

SCHIFF ÁBRAHÁM

zsák- és ponyvakölcsönzőnél
UJVIDÉKEN.

1823

Szolinszky Jenő

mérnök
bárántó-vállalata

Budapest,

VII., Danjénish-utca 32. Telefon József 109-74.

1826

Egy gyár gazdasági osztálya részére **intéző kerestetik,**

sokoldalú, megbízható, a földművelésben, élelmiszekek vásárlásában és eltevésében jártas, ki a német és magyar nyelvet bírja. Levelek **Kaszagvár, Szentgotthárd, Vas megye** címre intézendők. 1851

Uradalmak figyelmébe!

ÓSZI KÉSŐI FEJESKÁPOSZTÁT

termelői maximális áron minden mennyiségben

VÁSÁROL

a Magyar Mezőgazdák Kereskedelmi Részvénytársasága, Nagykanizsa

Táv. cím: **Agricom.** Telefon: 231.

Süveg: **Mezőgazdák.** Telefon: 32.

1850 Ajánlatokat szállítási határidő és a vasuti feladóállomás pontos megjelölésével kérünk.

Gyulavári uradalomban eladó sorfűtő kiültetésre alkalmas:

75 darab platánfa,

100 darab gesztenyefa, 100 darab akácfa, darabja 1 korona. 1828

Eladó 25 holdas uribirtok

kastélyal, remek parkkal, sok gyümölcsfával, felséges kilátás a Dunára és Budapest felett. Ára 420 ezer korona, gazdasági épületekkel, értékes bányajoggal. Ugyanitt **444-ös jövedelmező kisgazdaság**, szép épülettel, 150 ezer korona. Továbbá egy pár igen finom, teljesen új **parádés szeszám**, egy teljesen új belga, 16-os lancaster **vadászfegyver** táskaival, egy Kühne-féle **járgányos daráló.** Arczt József, Budatétény. 1837

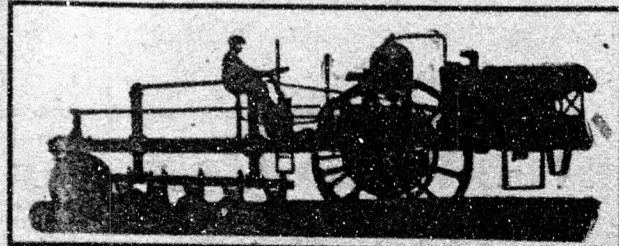
Páratlan kilátással a Balatonra

villazserep épület 3 szobával terrasszal, óriási pince, 8000 hl. borra, 1000 hl. hordóval, nagy présházak, ojtószoba, vincerlakás, istállóval; hirtve, prima 40 hold ojtványzóval teljes, természetben, Badacsonyi borvidék. 70 fős faj csemegeszőlőtűvény; a borfajok főleg Velszling, Muskát Ottonel, Kövidinka; lókapaművelésre berendezve, 1000 hl. mustterméssel vagy enélkül **eladó.** Bővebbet **Takács Ferenc gazdatiszt, Lesencetomaj, Balaton** mellett. (Telefon, vasut és távirtd.) 1838

2 vagon apró erfurti dughagyma,

össleg 5-10 q tételekben is **eladó.** Érdeklődni lehet: **István Téglagyár R.-T.-nél, Budapest, V., Aranyjános-utca 34. szám.** 1816

AKI MOST RENDEL: IDEJÉN SZANT! **LEGUJABB TIPUSU**

80-100

és

45-50 LŐERŐS

KOMNICK-MOTOREKÉRET

OSZI SZÁLLÍTÁSRA AJÁNL

FLEISCHL SAMU CÉG GÉPOSZTÁLYA MINT **VEZÉRKÉPVISELET**

BOLINDER-féle NYERSOLAJMOTOROK.
MacLaren-féle gőzekék.
Scheffel-féle 40 HP motorekék.

**BUDAPEST, V. KER.,
NÁDOR-UTCA 28. SZ.**

Mindennemű olajok és műszaki cikkek.

!! Mernőköt díjmentesen küldünk. !!

Mindenki biztosítsa már most jövő évi szükségletét elsőrendű német gyártmányú gépeikből.

BEERMANN 4 1/2 FÜKASZÁLÓK

marokrakó aratógépek, lógereblyék állandóan rakva. Bármely mennyiségben azonnal szállítható és ajánljuk a mostani előnyökre való tekintettel azok azonnali megrendelését.

Tökéletesített nyolcbarázdás, valamint 7-9-11 fogu rugófogas

KULTIVÁTOROK,

az utóbbiak keréknyomlázítókkal. **Értékcsökkentés.**

Rézgálic, perocid, meszelőgépek, nátron-celluloid gabonaszakok és papírzsákok és egyéb műszaki cikkek nagy raktára.

HUNGARIA BANK RÉSZVÉNYTARSASÁG

MEZŐGAZDASÁGI GÉP- ÉS ÁRUOSZTÁLY

BUDAPEST. IV., KORONAHERCEG-UTCA 18. SZ.

Haszonbérleti hirdetés.

A nagyenyedi református Bethlen-kollégium nyilvános árverésen haszonbérbe adja a vingárdi mezőgazdasági birtokát. Bérleti idő 1919. április 1-től kezdődő 18 év.

A birtok tagosított kerek számban

1690 katasztrális hold, szántó, rét, legelő.

Van rajta gazdasági, modern berendezéssel bíró szeszgyár és fel van szerelve a szükséges gazdasági épületekkel. A községben van kényelmes uri lakás.

Az évi haszonbér, mint kiküldetés 72000 (Höfvenkeltöezer) K.

Árverezők kötelesek az árverés megkezdése előtt a kiküldetés árának 10%-át bantpénzre a kollégium pénztárára letenni.

Az árverés nyilvános szóbeli és zárt írásbeli. A nyilvános szóbeli árverés f. évi december 2-án, d. u. 4 órakor lesz a Bethlen-kollégium gazdasági irodájában, ahol a részletes árverési feltételek is a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Zárt írásbeli ajánlatok csak akkor fogadhatók el, ha azok a szabályszerű bantpénzt tartalmazzák és ajánlattevő kijelenti, hogy a részletes árverési és haszonbérleti feltételeket ismeri, azoknak magát aláveti. Az ajánlott bérösszeg számokkal és betűkkel is kiírandó. A zárt írásbeli ajánlatok december 2-án déli 12 óráig a Bethlen-kollégium előjáróságához címzettel beadandók. Táviratilag, vagy elkészítetten érkezett, valamint utóajánlatok nem fogadhatók el.

Nagyenyed, 1918. október 15.

Fejes Áron, rektor-professzor.

VESZEK

azonnali szállításra a nagymélt. földművelésügyi miniszter ur külön engedélye alapján, vetési célokra, I-a minőségben a maximáltnál magasabb áron tavaszi búkkönyt, Viktória borsót, lóbabot, étkezési babot, lencsét, kölest, továbbá vetésre alkalmas I-a lucernát, vörös- és fehérheremagot, baltacimet, fűmagvakat, valamint kerti- és egyéb gazdasági magvakat, a legmagasabb napi áron.

Eredeti német cukorrépmagvak, valamint Coloss és tarlórépmag raktáron.

Mintázott ajánlatokat kér: **FÖLDES GYŐZŐ** mezőgazdasági termény- és magkereskedő, Budapest, V., Zrinyi-u. 14.

Telefonszám: 141-19. Rövidített táviratoim: Földesur Budapest.

1835 **Elsőrendű hegyaljai szőlőoltványok és filoxeramentes hazai magántermék,** melyekből a cs. és királyi udvari szőlők részére is nagyobb mennyiség szállítható, még **kaphatók.** Kivánatra árjegyzéket küld: **NOVA** szőlőkezelőség, Arad, Szabadságtér 10. szám

Óvjuk drága állatállományunkat a **rühesség ellen.** Ezt legjobban elfojtjuk, ha **Skabies rühkenőcsöt** használunk. **Adagja 20 korona** (egy állat kigyógyításához elegendő).

Főraktár: **Gyógyáru Kereskedelmi és Vegyipari Részvénytársaság Laboratoriuma, Pozsony.**

VÖRÖSHAGYMAMAGOT garantált 90-95% csiraképesseggel és 97% tisztasággal, valamint **Dughagymát** mindkettő fajtiszta makói, a legolcsóbb napi áron szállítunk.

Aruforgalmi R.T., Makó.

ZSÁK ponyva, zsineg, papir-szalomszák, fejbáncos kapható Schilling Miksánál, Budapest, V., Rudolfsrakpart 7. sz. Telefonszámok: 45-26, 142-75. Alapítva 1878. Zsák- és ponyvaköcsönzés.

CENTRIFUGA- SZIVATTYÚK MINDEN CÉLRA ÉS TELJESÍTMÉNYRE ALKALMASAT SZÁLLIT HARTÁRRÓL 1755

MELYKUT- NEUMERKEL FRIGYES GÉPGYÁRA, Budapest, X., Gergely-utca 30. Telefon.

Gőzkeszántáshoz az egész kontinensen legjobban bevált kitanú minőségű **gőzkeszántókat** ajánlja Magyar acélsodrony-, drótművek és kötélgyár, **DEICHEL A., MISKOLC.**

Gőzkeszántókat saját értékekben birtokolnak idején hozzánk, hogy szükségükkel kelő időre fedezhető legyen.

GAZDÁK BIZTOSÍTÓ SZÖVETKEZETE ALAPÍTOTT 1900-BAN.

Igazgatóság: Budapesten, IX., Kálvin-tér 10., saját székházában.

Biztosítást elfogad ill. jég, baleset, szarvascsapás és botráncok ellen, ugyancsak az ember életére a legkülönbözőbb módokon esőket, ill. egyéb katasztrálékat.

Aszúterjedelményben a biztosított tagok díjanyukban részesülnek.

Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül az igazgatóságba, vagy az ország minden egyes helyen működő képviselői közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosításokkal minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

A szövetségi biztosítókai 1917. december 31-én:

Alapítók	2,551,120 — K
Tartalékok	9,548,872 71 "
A szövetségi kötelezettségeinek fedezésére mindenképp az évi díjbevétel és kamattöbbletem szolgál, az állott 1917-ben, tehát leg. 300	11,525,540 08 "
	23,725,575 08 K

Biztosított tagjainak fennállása óta kifizetett fizetéseikben több mint 23,500,000 — K
 Biztosított tagjainak fennállása óta kifizetett fizetéseikben több mint 10,490,000 — "
 Biztosított tagjainak fennállása óta kifizetett fizetéseikben több mint 1,278,000 — "
 Biztosított érték jében 1917. évben több mint 1,500,000,000 — "
 Biztosított érték jében 1917. évben több mint 110,000,000 — "
 Előszűlt állomány több mint 82,000,000 — "

A „Gazdák Biztosító Szövetkezete” alapítása és fiókintézménye

A „GONDVISELÉS”

Országos Központi Segélyező-Társulat, Budapest, IX., Kálvin-tér 10. sz., mely társulat tagjai részére 50 korostól 1000 koromáig terjedő temetői segélybiztosítást nyújt, népbiztosítási osztálya keretében pedig 2000 koromáig hozomány-, katonai és vegyes biztosításokat adóvált minden orvosi vizsgálat nélkül.

Szavatelt m. n. s. g. braunschweigi káposzta- és sárgarépmag, „Saccharosa” takarmánycukorrépmag előadó a Magyar Vetőmagvakat Nemesítő Intézetnél, Belence, Temes m.

Eladás

Üveges lándzsakocsi, majdnem teljesen új grál gyártmányú olajtengelyes, legprimább posztóbehengesztőgépek, külső bűrtető lakibőr, sárhányókkal, a legmagasabb uril igényeknek is megfelelő kivitelben eladó. Ugyanitt eladó egy 6 hónapos, gyönyörtelen fejlett, him fekete agár. Cím: „9655” szám alatt a kiadóhivatalban. 9355

Motoreke. 25/35 HP, egyhatalú Famos-Titan olajkagóli benzintartó, 4 vasú Saak-ekével, valamint csapléshoz is szerelve 1250 mm-es MÁV. vasrámsó csapléshoz, szíjzárattal, tömörítés állapottal, Hütter Vilmosnál, Pépa, Vessprém m. 9678

Eladó 4 lóerős Shuttlesworth gőzcsapléshajtású, kitérő karban, 10 éves, egy társas szecakavágó, járgány- vagy géphajtásra. Törtyel, Hird, Baranya megye. 9724

Fajliszta magvak oladók. Papp Zoltán kertészeti, Solt. 9728

Cormick motor, 25 lóerős, egy amerikai hatos és egy négyes Saak-ekével eladó. Cím: Glessing Rező, Békéscsáb. 9727

Eladó Case-gőzoktraktor. 110 HP, 8 éves, 10-vasú oladók, bódéval, lajtál, évek óta elegendő tartálékcsapléshoz, azonnal szállítható és üzembe vehető, ára 82000 korona, csak személyesen tárgyalok és választás tárgyára válaszolok. Széke Sándor, Gádoros, Békés m. 9725

Benzinmotorok, erős vontató, eladó, üzemképesen, azonnal szállítható, 5-vasú mélyszántású oladók együttes. Horos, Újpest, Irtányi-utca 1. Telefonszám: 129-80. 9728

Eladó kétféleprendező, alakított gőzszántógépművelő csapléshoz. Szántást üzemben mindenkor látható az eladónál. Vadoz Károly, Topolya. 9733

Gőzeke teljesen új felszereléssel, kétféleprendező, 20 HP, Fowler-rendező, usztrami gyártmányú készült, teljesen új kötelekkel és 2 darab viselőlaj, 7-vasú billenő eke, hálókocsi, mind most lett hozzá véve, teljesen újonnan, akiknek szükségük van rá, ne mulassza el megnézni, mert jelenleg is üzemben van. Ára 220 ezer korona. Cím: „9729” szám alatt a kiadóhivatalban. 9729

Harminc új eleveárral rakott kötsze van, helyben felolvasztva eladó. Cím: „9754” szám alatt a kiadóhivatalban. 9754

Csillagfűrtmageladás. 40 g csillagfűrtmagot azonnal eladunk. Cím: Kántor Pál, Ambrózián. 9781

Eladó Macharen-gőzeke, 14 vasú ekevel, kifogástalan jó állapotban, munkában megtekinthető. Dobos Ferenc, Pnsetapó. 9782

Scheffeldt-téő 40 HP, szántógép, új, jó lakást, alig használt, erősebb gép beszerzése miatt eladó. Azonnal üzembe vehető. Erdőkötők forduljanak Schrecker Jánoshoz, Budapest, V., Honvéd-utca 18. szám. 9799

Vétel

A „HANGYA” országos szövetkezeti központ bpesti fiókja
A „HÁZTARTÁS” fogyasztási szövetkezes éves szerződés mellett
több ezer liter tejet venne közvetlen a termelőktől.
Ajánlatok a szövetkezet igazgatóságához, BUDAPEST, IX., Boráros-tér 6. szám küldendők. ■■■

Mindennemő gyümölcs- és lombfűszereket gyűjtőn mindenki, aki jó ártéért átvessze. Sándor Imre, Székesfehérvár. 6327

200-300 holdas birtokot keresek részben. Legyen benne rét, erdő és legelő is. Vastól közlekedni nem lehet, de szép urilakra és kertre reflektál. Kérvétőnek 2% jutalékot fizetek. Ajánlatok Schrecker Jánoshoz, Budapest, Honvéd-utca 18. sz. küldendők. 8088

Ákacsölőkarót hasítva, 180 cm. hosszban, vagonfűtelekben keres megvételre Tauber, Budapest, Harmincad-utca 3., telefonszám 196-98. 8347

Házak, telkek,

villák, nyaralók, fürdősz., szanatóriumok, szőlők, kis- és nagy-birtokok, erdők, bányák, gyárak, malmok s mindenféle ingatlanok és vállalatok eladását, vételét, bérletét szőlő napon közzétű Budapestben, Újpesten, Rákospalotán, Pestújváron, Kispesztén, Pestszentlőrincen, Érszabófalván és azok környékén, továbbá Magyarországon minden vidéken. Ugyanazokra, valamint építkezésekre és személyi titlerek

pénzkölcsönt

Keszler Béla hatóságilag engedélyezett bankpénztéselő, ingatlanforgalmi, továbbá kereskedelmi és biztosítási iródtje, Újpest, Irtányi-utca 18. sz. Ugyanott kisebb és nagyobb jövedelmező bérházak, továbbá villák, nyaralók és telekbejelentésre alkalmas telkek, ezenkívül vidéki kis- és nagybirtokok közvető feltételekkel eladók, esetleg bérbeadók. 1001

Használt lokomobilokat, bármily nagyságban vásárolj Horvath Arthur, Budapest, VI., Lehel-utca 10. 9380

Bérlet

Makkolás kiadóú bérletbe 800 hold bűkk magterméssel, ahol teljes termés van. Vállalkozók forduljanak báji Patay Gyulánál, Ungtiba címen a tulajdonoshoz. 9388

Jövő október elejétől hosszabb időre bérletnek 100-500 holdos, lacernatörmséke földet lakással, gazdasági épületekkel. Megkereséseket „9693” szám alatt a kiadóhivatal továbbít. 9693

Bérbevennek hosszabb időre 30 hold földet, hozaváló épületekkel. Ugyanott 80-100 hold vétele keresetnek Csakia Somogy, Zala, Tolna, Vas, Sopron megyékben. Cím: „9758” szám alatt a kiadóhivatalban. 9758

KÖNYVEK! UJDONSÁGOK!

Az itt hirdetett könyvek megrendelhetők a „Patria” R.-T. szakkönyvkereskedésben, Budapest, IX., Úlló-ut 25. sz. Buzog előzetes beküldés ellenében portómentesen.

Most jelent meg!

Köztelek Olcsó Könyvtára: Rendkívül évfolyam.
Mezőgazdasági Utmutató, költés tekintettel a mezőgazdálkodásnál leggyakrabban tapasztalható mulasztásokra, hibákra és ezek orvoslásának módjaira. I. kötet: **Növénytermelési kérdések.** Ára bérmentes küldéssel 12-80 K. II. kötet: **Állattenyésztési kérdések, gazdaságok vezetése.** 15 ábrával. Ára bérmentes küldéssel 12-80 K. A két kötet együtt megrendelve 25- K

Lótenyésztés és a ló külső formáinak (alakulásának) ismertetése. Öt műmelleklettel. Irtá: Tátray János. Ára pénz előzetes beküldés ellenében fizve K 20-60, kötve K 26-80. Schidjof módszerének Liliput 32° alakú német-magyar, magyar-német zsebszótára. A német szavak is latin (magyar) betűkkel lettek szedve. (Mintegy 6000 szó tartalommal.) Egy-egy rész ára vászonba kötve 80 fillér. Mindkét rész egész vászonkötésbe egybekötve, ára 2- korona.

A ló és tenyésztése, 600 képpel, 14 műmelleklettel és egy számos lótenyésztési térképpel. Irtá: Kovács Béla és Monostory Károly. Bérmentes küldéssel — K 11-80. **Zöldesgőz-tenyésztés.** 54 képpel. Irtá: Caspary Bertalan. Bérmentes küldéssel K 4-.

Házállatának okos tanakarmányozása és a takarmányadagok kiszámítása. Irtá: Kenese Ferenc. 2 bővített kiadás. Bérmentes küld. K 7-80. **Gabonatermesztésük fokozása.** 17 eredeti rajzzal. Irtá: Reichenbach Béla. Bérmentes küldéssel — K 6-80. **Gazdasági egyeztetés tanakarmányozása.** Irtá: Ormándy János. Ára bérmentes küld. K 15-80. **A központi szövetkezetek szervezése.** Irtá: Balázs Géza. Ára bérmentes küldéssel — K 30-50 K. **Aratás után — Vetés előtt,** gazdasági tanácsok. Ára portómentesen — 40 K

Barműbetegek. 72 képpel. Irtá: Balás Károly és Winkler János. Ára bérmentes küldéssel — K 4-80.

Barműbetegek és értékesítés. Számos ábrával. Irtá: Winkler János. Ára bérmentes küldéssel — K 1-70.

Gőzoktraktorok szerkezete és kezelése. Köt. kötetben, számos ábrával. Irtá: Jalsovizky Géza. Ára bérmentes küldéssel — K 2-40.

Reformmunkák, az alsófokú mezőgazdasági szakképzésről. Irtá: Káköry Jenő. Ára bérmentes küldéssel — K 2-20 K.

Szervezményhatározás. 37 ábrával. Irtá: Csalkó István. Ára bérmentes küldéssel — K 11-80.

Barműbetegek 98 ábrával. Irtá: Hroblyay Emil. Bérmentes küldéssel — K 6-80.

Takarmányozás és a gyakorlati ismeretek alapján. Irtá: Szilárd Gyula. Bérmentes küldéssel — K 6-80. **Német társalgó zsebkönyv** haladók részére. A helyes német beszéd- és szakasformák begyakorlására, német nyelven rövid áttekintéssel. Bóll ára fizve 1-60 kor., vászonkötésben 2- korona. Sokan gyakorlati módszernek zsebkönyvnek magántanulást utján, tanító nélkül való alapsajátítására. Bóll ára fizve 1-60 kor., egész vászonkötésben 2- korona.

MEGSZÜNT

a talphány, vásároljunk Koppány-féle fatalpakat. Legkényesebb lóban is viselhető, vízmentes, nem kopog, hajlékony, megrendelhető női és férfi nagyságokban tucatonta 50 kor-ért, **Hadtalphyárban, Kolozsvár.** 1853

MOST JELENT MEG!

Gyakorlati kézikönyv minden lótenyésztőnek, lótar-tónak és lókereskedőnek:

LÓTENYÉSZTÉS

és a ló külső formáinak (alakulásának) ismertetése. :: Öt műmelleklettel. ::

Irtá: **TÁTRAY JÁNOS** kir. tanácsos, állategészségügyi főfelügyelő. Ára a pénz előzetes beküldés ellenében fizve — K 20-60, kötve — K 26-80.

Megrendelhető a „Patria” irod. váll. és nyomdai r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX., Úlló-ut 25. (Köztelek.)

Előnyös törlesztéses és jelzálogkölcsönöket

ingatlan- és telekvételeket és oladásokat, birtok és telkek parcellázását, üzleti finanszírozásokat és tranzakciókat gyorsan és kedvezően lebonyolít a

Gazdasági Termelők Szövetkezete

Budapest, VII., Szabó-József-utca 12. sz. Telefon: József 55-42. Kolozsvárt, Jókai-utca 2. szám. Telefonszám: 12-39.

Eréműhajtásra és közihajtásra berendezett legkiválóbb

répavágógépek,

valódi WESTFÁLIA

műtrágyaszórógépek,

REFORM-rendező

takarmányfűlesztők,

legelő-szerűbb szalmakötőtelefonógépek,

valódi sorbavetőgépek fogatos és kézi használatra és egyéb a gyakorlatban legjobban bevált gazdasági gépek és eszközök helyben raktárról azonnal szállíthatók.

PROPPER SAMU mezőgazdasági gépraktár,

BUDAPEST, V. kerület, Vilmos-császár-ut 52. sz.

Allást keresők Gazdatisztek

Gazdatiszti, vagy bizalmi... Allást kereső...

Gazdatiszti, Ispáni Allást kereső...

Gazdatiszti, Ispáni Allást kereső...

Intéző Allást kereső...

Intéző Allást kereső...

Segéd-tisztnak ajánlíkok...

Gazdatiszti Allást kereső...

Gazdatiszti Allást kereső...

Gazdatiszti Allást kereső...

Gazdatiszti Allást kereső...

Földművesiskolát végzett...

Földművesiskolát végzett...

Komárom megyében vagy...

Ispáni Allást kereső...

Gazdasági alkalmazottak.

Főgépész Allást kereső...

Könyvelői, pénztárnoki, vagy...

Főgépész 43 éves, géplaka...

Erdőesi Allást kereső...

Főgépész Allást kereső...

Titkárnői Allást kereső...

Könyvelésben és levelezésben...

Főgépész Allást kereső...

Szülőkezelői Allást kereső...

Soffroni Allást kereső...

Ispáni Allást kereső...

Földművesiskolát végzett...

Allást kereső...

Egy végzettségek...

Bognár, 33 éves, ki a gazd...

Botosispáni, vagy jó gazda...

Hadbavonult gazdatiszt neje...

Vincel'ér Allást kereső...

Bognármester, józan, szor...

Gépész Allást kereső...

Uradalmi szántártól, Allás...

Botosispáni, 40 éves, róm...

Főgépész Allást kereső...

Főgépész Allást kereső...

Főgépész Allást kereső...

Főgépész Allást kereső...

Kovács-gépész, ki bőszebb...

Szülészeti intézmény, vagy...

Kulcsár vagy rakfarkoskői...

Műkertész, kiváló asztalos...

Fiatal, nő, a kertészet műve...

Szülő- és borkészítő Allást...

Ispáni, kulcsári vagy gazdár...

Önálló házvezetőnek 39 éves...

Gépész Allást kereső...

Mezőgazdasági gépész, se...

Kulcsári, nagytérű vagy...

Földművesiskolát végzett...

Kulcsári, vagy olhas katonái...

Irodistanó, jó kézirás, gyors...

Gépész, aki már nagyobb...

Főgépész Allást kereső...

Főgépész Allást kereső...

Gépész, hadmentes, 33 éves...

Gépész, motor szerelő, gép...

Kőműves hadmentes, urad...

Gazdasági gépész, 40 évi...

Gazdának, vincespárnak vagy...

Érettségizett, hadmentes...

Gazdasági gépyező, gép...

Szakképzett, 27 éves, had...

Gépiakatos jó, hosszú útr...

Magtáros vagy munkafelt...

Uradalmi gépész, 26 éves...

Paradéskocsis, kiscsalád...

ZSÁKOK, PONYVÁK, MUNKÁSRUHÁK, SZALMA, ZSÁKOK, PAPIR, SZÖVETEK, PAPIRZSINEGK. TEXTILIPAR RESZVÉNYTÁRSASÁG

Kölcsönponyvák és zsákok minden célra. Szőlőkötöző fonalak.

NAGEL ADOLF

zsák- és ponyvagyár
és kölcsönintézet
Budapest, V., Arany-lános-utca 10.
Telefon: 35-32, 50-52,
104-10, 164-00, 117-79.

Avance arató- és kéveköttőgépek

Összes alkatrészeit minden bevezetett gyártmányhoz a jövő évi szükségletre már most szállíthatunk, amíg a készleteink tartanak, legutányosabb árban. Igen kérjük a t. uradalmakat, hogy a jövő évi szükségleteiket fenti cikkekben mielőbb nálunk megrendelni kegyeskedjenek. 320

MOLNÁR ÉS PINTÉR

== MŰSZAKI NAGYKERESKEDÉS ==

BUDAPEST, V., KER., ÁRPÁD-UTCA 2. SZÁM.

Tiszafüred község határában 186 hold szántó, legelő, kaszálóból álló megfelelő épületekkel és holt instruációval azonnali birtokbalepés mellett a tulajdonoshoz: **Kiss Ferenc** földbirtokos, Tisz. füred. 1770

TANYABIRTOK

ELADÓ.

ELADÓ BIRTOKOK.

Több elsőrangú birtoknak, esetleg felszerelés és vétellel együtt való eladására közvetlen megbízásom van. Bankösszeköttetésem révén kevés pénzzel rendelkező vevőknek a vétel finanszírozását a legelőnyösebb módon eszközölöm.

**Törlesztéses kölcsönöket
4-75%-os alapon szerzek meg.**
Schwarz Gusztáv banküzlete. Budapest, V., Gizella-tér 6.

Sertések miskárolását készséggel vállalja

— kívánatra anyagi garancia mellett is — nagy gyakorlattal rendelkező állatorvos. „Állatorvos” címre érkező leveleket a kiadónivatal továbbítja. 1609

GŐZEKE- ÉS MOTOREKERÉSZLETEK, SZILÁGYI ÉS DISKANT

mint acélfogaskerekek, fémcsapágyak, broncetelattuk, dugattuk, cseresak, kormányok, tűzszekrények, forraszók, 1-5. rendű sodronykötelek s b. minden gyártmányu gőzekéhez készülnek és kaphatók

MOTOR- ÉS GÉPGYÁRÁBAN, MISKOLCON.

Veszek használt HIDMÉRLEGET

Dr. Bánffy Dániel fogodi gazdasága, u. p. Magyarlapád, Alsó-Fehér vármegye. 1802

Veszek kőményt és majoránát

minden mennyiségben.

Ratzka Ágoston,

Budapest, V., Lipót-körut 17. Interurban-telefon: 65-02.

Malmok szerelését és átalakítását

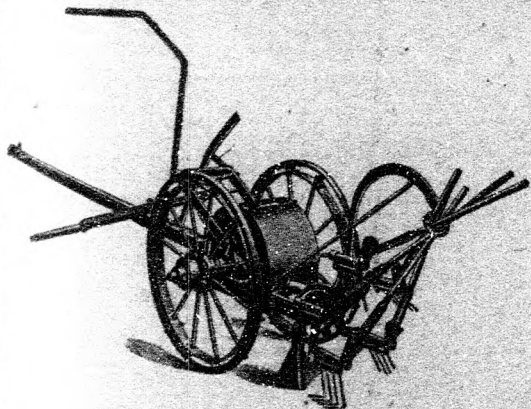
erőtakarmánygyárak, szesz-, cukor- és gyümölcsaszalókat, szőlők- és gyümölcsaszalókat, valamint malmok és ipartelepek, Ker- és Konzervgyárak, burgonya- és raktárak, automatikus tűzoltóberendezéssel, szállítható és leggyorsabban és legolcsóbban vállalja a szerelését a leggyorsabban és legolcsóbban vállalja a

Malomépítő és Gyárberendező Vállalat,
Budapest, VI. kerület, Izabella-utca 84. szám.

JUTAZSÁK,

papírzsák és papírszövet **KAPHATÓ**
KOHN JAKAB
zsáknagykereskedőnél, Szeged, Kossuth-utca 17. 845 Telefon: 12-68, 12-75.

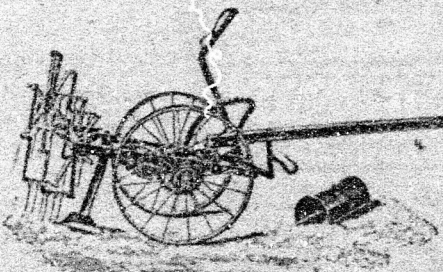
A burgonyatermés gyorsan, olcsón és tökéletesen csakis

Harder-rendszer.

burgonyakiszántó- gépeinkkel

takarítható be.

Forgódob-rendszer.

Raktárunkról azonnal szállíthatunk:
Harder-rendszerü kapákkal dolgozó vagy
forgódob-rendszerü burgonyakiszántógépet.

FEHÉR MIKLÓS GÉPGYÁR R.-T.,

Budapest, V., Váci-ut 80. szám.

Napi teljesítmény 2-4 magyar hold!!

A megtakarított napszámos-
bérből a gép egy idény alatt
kifizetődik. Ajánlattal szívesen szolgál:

KISHIRDETÉSI ÁR: Minden szöveges bejelentés... 10 Korona.

KISHIRDETÉSEK

ÁLLÁSTKERESŐK KISHIRDETÉSI ÁRA: Minden szöveges bejelentés... 10 Korona.

Netőtendő állásokra vonatkozó hirdetések... 10 Korona.

Kishirdetések után támlapot nem küldünk

Csak olyan levelekre válaszolunk, melyekhez válaszlehetőség van mellékelve.

Földbirtokosok figyelmébe. Díjmentes állásalkotás... A Magyar Gazdatisztok és Erdőgazdatisztok Országos Egyesülete...

Keresek 1919. január 1-vel való belépésre... Ispánt, pézst keresünk... Intézői állás...

Ispánt vagy gazdát keresek... Kertész, aki a zöldség- és gyümölcskertészetben...

Nős Kertészt, aki a kertészet minden ágában járatos... Kertész, aki a zöldség- és gyümölcskertészetben...

Kertész, aki a zöldség- és gyümölcskertészetben... Botosispán, nős, keresztyén, gyümölcskertészetben...

Keresek egy nős kertészt... Dr. Szántó Lajos sátielki gazdasági részére...

Gazdaságok folyó évi adókötéses jövedelmének kiállítását és az erre alkalmas pénzügyi felügyeleti rendszert...

Azonnali belépésre keresünk egy ügyes segédet... Megbízható, tapasztalt gazdasági ügyintéző...

Ispánt keresek azonnali belépésre... Bognár Károly, aki 100 holdas gazdaságot kezel...

Bognár Károly, aki 100 holdas gazdaságot kezel... Szeszgyárvezető keresetlik...

Szeszgyárvezető keresetlik... Gépezet keresek gazdaságom...

Gépezet keresek gazdaságom... Szántó Lajos, aki a földművelésben...

Betöltendő állás. Okl. gazdatisztok.

Betöltendő állás. Okl. gazdatisztok.

Betöltendő állás. Okl. gazdatisztok.

Betöltendő állás. Okl. gazdatisztok.

Betöltendő állás. Okl. gazdatisztok.

Betöltendő állás. Okl. gazdatisztok.

A somogyapáti gazdaság... Segédtsízt, kft és belső tevékenységgel felvett...

Segédtsízt, kft és belső tevékenységgel felvett... Megbízható, tapasztalt gazdasági ügyintéző...

Megbízható, tapasztalt gazdasági ügyintéző... Nagyobb szőlőtelep kezelésére...

Nagyobb szőlőtelep kezelésére... Azonnali belépésre keresünk...

Azonnali belépésre keresünk... Kertészt keresek...

Kertészt keresek... Tehéngazda keresetlik...

Tehéngazda keresetlik... Kulesár keresetlik azonnali belépésre...

Kulesár keresetlik azonnali belépésre... Kertész, aki a zöldség- és gyümölcskertészetben...

Kertész, aki a zöldség- és gyümölcskertészetben... Főkereszt, aki december 1-vel...

Főkereszt, aki december 1-vel... Gépezet keresek...

Gépezet keresek... Szőlőkezelőt keresek...

Szőlőkezelőt keresek... Botosispán, nős, keresztyén...

Botosispán, nős, keresztyén... Bognármester, hadmentes...

Bognármester, hadmentes... Gazdatiszt, nagyobb gazdaságra...

Gazdatiszt, nagyobb gazdaságra... Intézői állás...

Intézői állás... Megbízható, tapasztalt gazdasági ügyintéző...

Megbízható, tapasztalt gazdasági ügyintéző... Gazdatiszt, nagyobb gazdaságra...

Gazdatiszt, nagyobb gazdaságra... Intézői állás...

Intézői állás... Megbízható, tapasztalt gazdasági ügyintéző...

Megbízható, tapasztalt gazdasági ügyintéző... Gazdatiszt, nagyobb gazdaságra...

Gazdatiszt, nagyobb gazdaságra... Intézői állás...

Intézői állás... Megbízható, tapasztalt gazdasági ügyintéző...

Megbízható, tapasztalt gazdasági ügyintéző... Gazdatiszt, nagyobb gazdaságra...

Gazdatiszt, nagyobb gazdaságra... Intézői állás...

Intézői állás... Megbízható, tapasztalt gazdasági ügyintéző...

Megbízható, tapasztalt gazdasági ügyintéző... Gazdatiszt, nagyobb gazdaságra...

Gazdatiszt, nagyobb gazdaságra... Intézői állás...

Intézői állás... Megbízható, tapasztalt gazdasági ügyintéző...

Megbízható, tapasztalt gazdasági ügyintéző... Gazdatiszt, nagyobb gazdaságra...

Gazdatiszt, nagyobb gazdaságra... Intézői állás...

Intézői állás... Megbízható, tapasztalt gazdasági ügyintéző...

Megbízható, tapasztalt gazdasági ügyintéző... Gazdatiszt, nagyobb gazdaságra...

Gazdatiszt, nagyobb gazdaságra... Intézői állás...

Intézői állás... Megbízható, tapasztalt gazdasági ügyintéző...

Megbízható, tapasztalt gazdasági ügyintéző... Gazdatiszt, nagyobb gazdaságra...

Gazdatiszt, nagyobb gazdaságra... Intézői állás...

Intézői állás... Megbízható, tapasztalt gazdasági ügyintéző...

Megbízható, tapasztalt gazdasági ügyintéző... Gazdatiszt, nagyobb gazdaságra...

Gazdatiszt, nagyobb gazdaságra... Intézői állás...

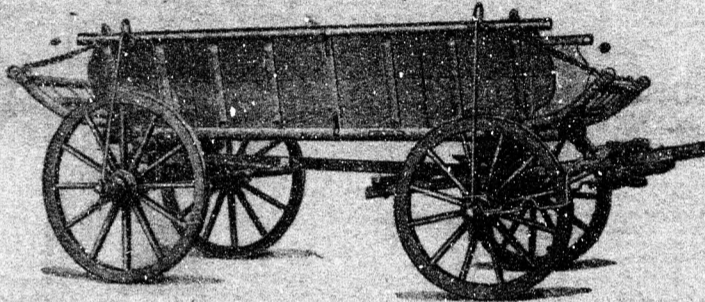
Intézői állás... Megbízható, tapasztalt gazdasági ügyintéző...

Megbízható, tapasztalt gazdasági ügyintéző... Gazdatiszt, nagyobb gazdaságra...

Gazdatiszt, nagyobb gazdaságra... Intézői állás...

LOSONCI GAZDASÁGI SZEKEREK

Elsőrangú gyártmány. Szilárd, tartós szerkezet. Gondos kivitel.

Könnyebb teherbírásu, különösen hegyes vidékekre alkalmas kocsik, fékkel ellátva.

A kocsik létrahossza: 240 cm., önsúly 330 kg., a tengelyek súlya 38 kg., teherbírása 10—15 métermázsza.

Nagyobb teherbírásu, inkább sík vidékre és nagyobb gazdaságok részére alkalmas kocsik, fék nélkül.

A kocsik létrahossza: 260 cm., önsúly 380 kilogramm, a tengelyek súlya 50 kilogramm, teherbírás 15—20 métermázsza. ::

A losonci gazdasági szekerek alváza és létrája elsőrendű, szívós bükkfából, a kerékagy szilfából, a kerékküllök fehér kőrisfából vagy akácfaéből és a saroglyák, valamint a kisefa és a hámfák akácfaéből készülnek, csakis szárított, egészséges, karbolineummal impregnált faanyagok felhasználásával.

A szekerek jól megvasalva, vaslőcsükkal vannak ellátva, de kívánatra megfelelően vasalt falőcsükekkel is szállíthatók.

Árajánlattal szívesen szolgál:

A Magy. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége

Budapest, V., Vilmos-császár-ut 32.